PROGRAM ROZVOJA
MESTSKEJ ČASTI BRATISLAVA–NOVÉ MESTO NA ROKY 2016-2020

KOMPLEXNÉ HODNOTENIE A ANALÝZA VÝCHODISKOVEJ SITUÁCIE

IDENTIFIKAČNÉ ÚDAJE

Obstarávateľ

Názov	Mestská časť Bratislava – Nové Mesto
Sídlo	Junácka 1,
	832 91 Bratislava 3
IČO	00 603 317
DIČ	2020887385
Starosta	Mgr. Rudolf Kusý
Gestor úlohy	Ing. Daša Effenbergerová

Spracovateľ

Názov	Inštitút priestorového plánovania
Sídlo	Ľubľanská 1,
	831 02 Bratislava 3
IČO	36 064 645
DIČ	2021694158
Hlavný riešiteľ	Ing. arch. Július Hanus, PhD.
Zodpovedný riešiteľ	Ing. Ľubomír Macák

KOLEKTÍV SPRACOVATEĽOV

Ing. arch. Július Hanus, PhD.	**Hlavný riešiteľ**
Ing. Ľubomír Macák	Zodpovedný riešiteľ
Ing. Pavol Petrík	Projektový a komunikačný manažér
	Zdravotníctvo a kultúra
Mgr. Tatiana Lachová	Demografická charakteristika
	Sociálna infraštruktúra
Ing. Michal Štiffel	Environmentálna politika
	Prírodné zdroje
Mgr. Filip Polonský, PhD.	Doprava a technická infraštruktúra
	Vymedzenie územia
	Maloobchod a služby
	Rekreácia a šport
	GIS a informačná podpora
Ing. Oliver Rafaj	Hospodárstvo
	Finančné ukazovatele
	Bezpečnosť

Prehľad najpoužívanejších skratiek:

BANM	mestská časť Bratislava – Nové Mesto
BK	Bratislavský kraj
BSK	Bratislavský samosprávny kraj
ČOV	čistiareň odpadových vôd
EC/IC/EN	EuroCity/InterCity/EuroNight
EO	ekvivalentný obyvateľ
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy
EÚ	Európska únia
EU2020	stratégie Európa 2020
GIS	geografický informačný systém
IROP	Integrovaný regionálny operačný program
IS	informačný systém
KÚRS	Koncepcia územného rozvoja Slovenska
MČ	mestská časť
MHD	mestská hromadná doprava
MSP	malý a stredný podnik
PHSR	Program hospodárskeho (rozvoja) a sociálneho rozvoja
PRO	Program rozvoja obce
RIÚS	Regionálna integrovaná územná stratégia
SEA	hodnotenie vplyvov na životné prostredie a zdravie
SODB	Sčítanie obyvateľov, domov a bytov
SR	Slovenská republika
SWOT	analýza silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození
ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
TEN-T	Transeurópska dopravná sieť
UO	urbanistický obvod
ÚPN	územný plán
ÚPSVR	Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
ÚTJ	územno-technická jednotka
ZaD	zmeny a doplnky
ZSJ	základná sídelná jednotka
ZŠ	základná škola
ŽP	životné prostredie
ŽST	železničná stanica

OBSAH

1 Úvod 7
1.1 Popis obsahu dokumentu 7
1.2 Stručný popis kontextu vzniku a chronológie prípravy 10
1.2.1 Zámer spracovania programu 10
1.2.2 Harmonogram spracovávania 11
1.3 Stručné zhrnutie východiskových koncepčných dokumentov týkajúcich sa vymedzeného územia ... 12
1.4 Ex-post hodnotenie predchádzajúceho programu 23
2 Analytická časť 26
2.1 Komplexné hodnotenie a analýza východiskovej situácie 26
2.1.1 Hospodárska politika 26
2.1.2 Sociálna politika 29
2.1.3 Environmentálna politika 32
2.2 Odhad budúceho vývoja 34
2.3 Možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce stratégie a koncepcie 36
2.4 Vnútorný potenciál územia, jeho limity a rozvoj, definovanie podmienok udržateľného rozvoja 37
2.5 SWOT analýza 40
2.5.1 Hospodárska politika 40
2.5.2 Sociálna politika 42
2.5.3 Environmentálna politika 45
2.6 Identifikovanie základných problémov a cieľov 47
2.6.1 Výsledky participatívneho rozpočtu 47
2.6.2 Výsledky dotazníkových prieskumov 49
2.6.3 Strom problémov a strom cieľov 51
3 Strategická časť 54
3.1 Definovanie cieľov 54
3.2 Špecifikácia vybraných priorít 57
3.2.1 Priorita 1 Rozumné využitie verejných priestranstiev a moderné zariadenia verejnej vybavenosti 57

3.2.2 Priorita 2 Ochrana prírody, verejnej zelene a podpora prispôsobovania sa zmenám klímy vrátane predchádzania súvisiacim rizikám ... 58
3.2.3 Priorita 3 Kvalitná technická infraštruktúra ... 59
3.2.4 Priorita 4 Rozvoj ľudského kapitálu ... 60
3.2.5 Priorita 5 Dáta, informačné technológie a digitalizácia ... 61
3.2.6 Priorita 6 Kvalitná cestná infraštruktúra a udržateľná mobilita ... 62
3.2.7 Priorita 7 Efektívna miestna správa ... 63
3.2.8 Priorita 8 Bezpečné prostredie ... 64
3.2.9 Priorita 9 Podpora participácie občanov ... 64
3.2.10 Priorita 10 Podpora sociálneho začleňovania ... 65
3.2.11 Priorita 11 Rozmanité kultúrne a voľnočasové aktivity ... 66
3.2.12 Priorita 12 Kreatívne a inovatívne podnikateľské prostredie ... 67
3.2.13 Priorita 13 Podpora procesu realizácie PRO ... 68
4 Programová časť ... 69
4.1 Opatrenia a aktivity ... 69
5 Realizačná časť ... 74
6 Finančná časť ... 78
7 Prílohy ... 80
7.1 Zoznam členov pracovných skupín ... 80
7.2 Zoznam tabuliek, grafov, obrázkov a schém ... 82
7.3 Zdroje údajov a literatúra ... 84
7.4 Vzor dotazníka ... 85
7.5 Akčný plán realizácie PRO ... 87
7.6 Komplexné hodnotenie a analýza východiskovej situácie – Plné znenie ... 88

1 ÚVOD

1.1 POPIS OBSAHU DOKUMENTU

Program rozvoja obce[1] (v tom to prípade mestskej časti), ďalej len „PRO“, je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii (Národná stratégia regionálneho rozvoja SR, aktualizácia z roku 2014) a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe rozvoja vyššieho územného celku (PHSR BSK na roky 2014-2020), na území ktorého sa obec nachádza, a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie obce (v tomto prípade ÚPN hl. m. SR Bratislavy a územné plány zón). Pri vypracovaní PHSR boli zároveň zohľadnené ciele a priority PHSR hl. m. SR Bratislavy na roky 2010-2020.

PRO je v ťažisku strednodobý plánovací dokument (návrhová časť vo forme definovania cieľov, špecifikácie priorít a zoznamu opatrení a aktivít je spracovaná s ohľadom na strednodobí charakter, t.j. obdobie 5-7 rokov) pričom však obsahuje aj dlhodobí pohľad (vo forme dlhodobého cieľa - stanovenie vízie a to na minimálne dve plánovacie obdobia) ako aj krátkodobí pohľad a to vo forme akčného plánu realizácie PRO (n + 2 roky).

Dokument PHSR bol vypracovaný za účasti širokej verejnosti (dotazník, prerokovania), podnikateľov a ďalších významných subjektov pôsobiacich na území mestskej časti, pracovníkov mestskej časti ako aj odborníkov v oblasti regionálneho rozvoja a plánovania (spracovateľ).

Z hľadiska obsahovej štruktúry je dokument, v súlade s požiadavkami vyplývajúcimi z aktuálne platnej legislatívy (zákon 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja, časová verzia predpisu účinná od 1.1.2015), rozdelený na 5 hlavných častí:

- **analytická časť**, ktorá obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie, odhad jej budúceho vývoja, možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja, definovanie podmienok udržateľného rozvoja,
- **strategická časť**, ktorá obsahuje stratégiu rozvoja pri zohľadnení jej vnútorných špecifík a určí hlavné smery, priority a ciele rozvoja rešpektovaním princípov regionálnej politiky s cieľom dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia,
- **programová časť**, ktorá obsahuje najmä zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja,
- **realizačná časť**, ktorá je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja formou akčných plánov, a
- **finančná časť**, ktorá obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnej a organizačnej stránky realizácie programu rozvoja.

Pri tvorbe dokumentu sa rešpektovala metodika spracovania programu rozvoja obce a spoločného programu obcí (pracovné znenie) zverejnenú Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoj SR v septembri 2016.

[1] Predtým nazývaný aj „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce“ a skrátene „PHSR“.

Informačný systém PRO

V súlade s novými trendmi v oblasti plánovania, nad rámec aktuálnych legislatívnych a metodických podmienok, bol v priebehu prác na tvorbe PRO vytvorený geografický informačný systém (GIS) pre podporu spracovania PRO a to vo forme online aplikácie-Informačný systém PRO (IS PRO). Táto aplikácia je prístupná z online prostredia a umožňuje kalkulovať a prezentovať (publikovať) vybrané informácie o riešenom území (mestskej časti).

Účelom IS PRO je jednak podpora pri vypracovaní analytickej časti PRO a to prostredníctvom kalkulácií a porovnaní niektorých ukazovateľov (napr. v oblasti dopravy a občianskej vybavenosti - výpočet dostupností) ako aj podpora pri informovaní a publicite pre verejnosť.

IS PRO je možné prezerať po kliknutí na názov aplikácie na nasledujúcej stránke:

http://gis.donauregionen.net/aplikacie/

Obrázok 1 IS PHSR - ukážka

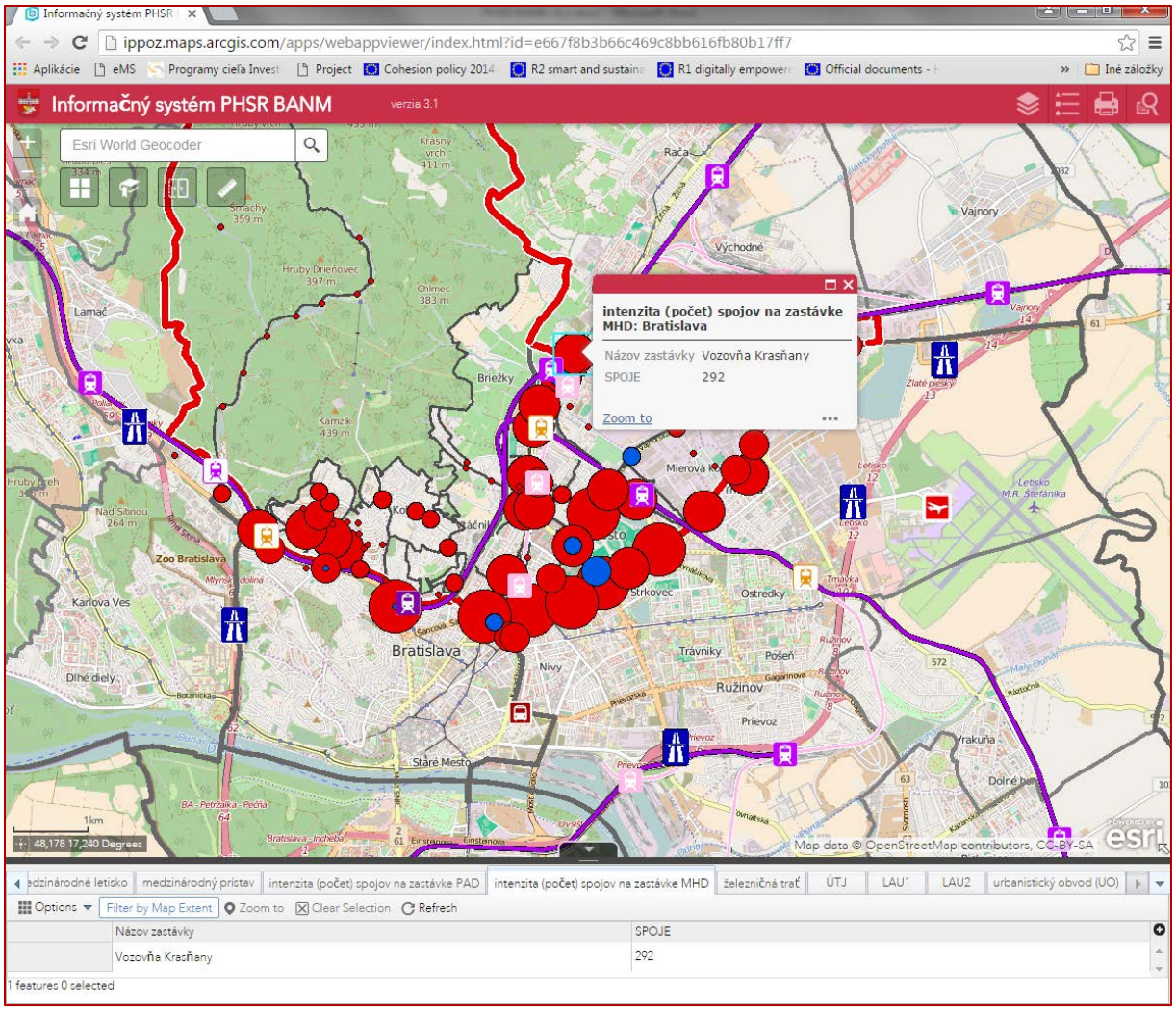

Zdroj: http://gis.donauregionen.net/aplikacie/

Čo všetko obsahuje informačný systém PHSR?

Informačný systém obsahuje informácie a údaje viažuce sa na konkrétne územie/lokalitu v rámci územia MČ. Informácie a údaje sú zoskupené do príslušných vrstiev. Aplikácia obsahuje 4 hlavné vrstvy a to:

- 1 - Hospodárska oblasť
- 2 - Sociálna oblasť
- 3 - Oblasť životného prostredia
- P – Analýza projektov

V rámci **Hospodárskej oblasti** je možné prezerať najmä základnú dopravnú a technickú infraštruktúru (diaľničná križovatka, autobusová stanica...), intenzitu spojov a dostupnosti UO k vybraným dopravným zariadeniam.

V rámci **Sociálnej oblasti** je možné prezerať najmä základnú sociálnu infraštruktúru (lokalizácia nemocníc) a výsledky SODB 2011 na úrovni UO (napr. počet obyvateľov, index rastu počtu obyvateľov, index vitality).

V **Oblasti životného prostredia** sú prezentované údaje o geomorfologickom členení, vodných plochách a tokoch, pôdnych typoch, ochrane prírody a krajiny a o odpadovom hospodárstve.

Analýza projektov prezentuje lokalizáciu projektov (tie projekty, ktoré bolo možné lokalizovať do územia) vyplývajúcich zo základných rozvojových dokumentov vzťahujúcich sa na územie MČ (najmä ÚPN hl. m. SR Bratislavy, územné plány zón, vyhodnotenie predchádzajúceho PHSR na roky 2007-2015, interné údaje MČ).

Jednotlivé objekty je možné identifikovať pričom po kliknutí na daný objekt sa zobrazí príslušná informácia (prípadne viacero informácií, keďže niektoré vrstvy sú umiestnené aj cez seba). Zobrazenie údajov je možné aj v tabuľkovej forme.

Výsledné zobrazenie je možné exportovať do niektorého z grafických alebo publikačných formátov napr. PNG alebo PDF.

1.2 STRUČNÝ POPIS KONTEXTU VZNIKU A CHRONOLÓGIE PRÍPRAVY

Zadanie na vypracovanie PRO bolo pripravené na konci roku 2015. Hlavným dôvodom na obstarávanie nového PRO bolo končiace sa programového obdobie, na ktoré bol vypracovaný predchádzajúci rozvojový dokument (roky 2007-2015). Ďalšími dôvodmi boli nové, zmenené spoločenské okolnosti ako aj začínajúce sa nové 7-ročné obdobie Regionálnej politiky EÚ (politika súdržnosti). Súčasné obdobie politiky súdržnosti sa vzťahuje na roky 2014-2020.

Mestská časť sa rozhodla spracovať PRO v spolupráci s externými odborníkmi. Výber spracovateľa bol zahájený na konci roku 2015 prostredníctvom verejného obstarávania (výzva na prekladanie ponúk) a ukončený bol začiatkom roka 2016. Formálne zahájenie prác sa uskutočnilo na úvodnom zasadnutí riadiaceho tímu (marec 2016), kde sa zároveň prerokoval návrh dotazníka pre zapojenie verejnosti a bol prezentovaný indikatívny harmonogram prác.

1.2.1 ZÁMER SPRACOVANIA PROGRAMU

Názov dokumentu	Program rozvoja mestskej časti Bratislava - Nové Mesto na roky 2016-2020
Forma spracovania	s pomocou externých odborníkov (spracovateľ)
Riadenie procesu spracovania	Pre podporu spracovania dokumentu boli vytvorené dva orgány a to: **1. Riadiaci tím PRO mestskej časti Bratislava – Nové Mesto a** **2. Pracovné skupiny PRO mestskej časti Bratislava – Nové Mesto.** Členovia riadiaceho tímu ako aj pracovných skupín boli menovaní v súlade s uznesením zastupiteľstva (číslo uznesenia: 11/06). Interná komunikácia medzi spracovateľom a riadiacim tímom prebiehala prostredníctvom pracovných zasadnutí (riadiaceho tímu) ako aj prostredníctvom elektronickej (mailovej) komunikácie. Pozn.: Zoznam členov riadiaceho tímu a jednotlivých pracovných skupín je uvedený v samostatnej prílohe. Zapojenie verejnosti a ďalších subjektov bolo zrealizované viacerými formami: **1.** **Dotazníkových prieskumov** (online dotazník pre verejnosť, špecializované dotazníky pre vybrané subjekty z podnikateľskej sféry a z oblasti vzdelávania, výskumu a vývoja). **2.** **Verejné prerokovanie** (miestne kultúrne stredisko)
Obdobie spracovania	Harmonogram spracovania jednotlivých častí PRO. 1. Analytická časť - návrh (marec 2016 až jún 2016) 2. Dotazníkový prieskum (máj 2016 až júl 2016) 3. Analytická časť – finalizácia (júl 2016) 4. Strategická časť – návrh (august 2016 – október 2016) 5. Strategická časť – finalizácia (november 2016) 6. Programová, realizačná a finančná časť – návrh (september 2016 až október 2016) 7. Proces SEA (september 2016 až november 2016) 8. Dopracovanie dokumentu – konečná verzia dokumentu (október 2016 až november 2016)
Financovanie spracovania	Vypracovanie PRO je kryté z rozpočtu mestskej časti. Pracovné stretnutia riadiaceho tímu ako aj prerokovania s verejnosťou sa uskutočnili v priestoroch miestneho úradu. Mestská časť zabezpečila informovanie o zahájení prác ako aj zverejnenie online dotazníka pre širokú verejnosť na svojej internetovej stránke.

1.2.2 HARMONOGRAM SPRACOVÁVANIA

Harmonogram spracovania graficky zobrazuje nasledujúca tabuľka.

Termín (mesiac)	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Úvod (Prípravná časť)												
Analytická časť												
Strategická časť												
Programová časť												
Realizačná časť												
Finančná časť												
Záver												

1.3 STRUČNÉ ZHRNUTIE VÝCHODISKOVÝCH KONCEPČNÝCH DOKUMENTOV TÝKAJÚCICH SA VYMEDZENÉHO ÚZEMIA

Zámerom nasledujúceho textu je popísať východiskové dokumentu, ktoré boli zohľadnené pri tvorbe PRO na národnej, regionálnej ako aj lokálnej úrovni a to v oblasti regionálneho rozvoj ako aj územného plánovania. Identifikácia dokumentov bola vytvorená v súlade s požiadavkami vyplývajúcimi s platnej legislatívy pre spracovanie PRO (zákon o podpore regionálneho rozvoja).

Národná stratégia regionálneho rozvoja SR

Aktualizovaná verzia Národnej stratégie regionálneho rozvoja obsahuje tri základné prioritné oblasti regionálneho rozvoja SR na roky 2014 – 2020 a to:

- Inteligentný rast: vytvorenie hospodárstva založeného na znalostiach a inovácii;
- Udržateľný rast: podporovanie ekologickejšieho a konkurencieschopnejšieho hospodárstva, ktoré efektívnejšie využíva zdroje;
- Inkluzívny rast: podporovanie hospodárstva s vysokou mierou zamestnanosti, ktoré zabezpečí hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť.

Strategické ciele a prioritné oblasti rozvoja sú definované podľa jednotlivých krajov SR a pre Bratislavský kraj sú stanovené nasledovne.

Strategické ciele:

- rozvoj poznatkovo orientovanej ekonomiky,
- rozvoj služieb a turizmu,
- integrovaná a ekologická doprava a znižovanie energetickej náročnosti,
- zlepšenie kvality životného prostredia.

Priority v rámci prioritných oblastí (PO) nadväzujúce na 3 priority v stratégii Európa 2020:

1. Inteligentný rast - vytvorenie hospodárstva založeného na znalostiach a inovácii	- Posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií - Zlepšenie prístupu k informačno-komunikačným technológiám, ako aj využívanie ich kvality - Zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov a podpora MSP v odvetví poľnohospodárstva a rybného hospodárstva - Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania - Zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a zabezpečovanie efektivity verejnej správy
2. Udržateľný rast - podporovanie ekologickejšieho a konkurencieschopnejšieho hospodárstva, ktoré efektívnejšie využíva zdroje	- Podpora prechodu na nízko uhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch: - Podpora prispôsobenia sa zmenám klímy a predchádzania rizikám a ich riadenia - Ochrana ŽP a presadzovanie udržateľného využívania zdrojov - Podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach
3. Inkluzívny rast - podporovanie hospodárstva s vysokou mierou zamestnanosti, ktoré zabezpečí sociálnu a územnú súdržnosť	- Podpora zamestnanosti a podporovanie mobility pracovnej sily - Podpora sociálneho začleňovania a boj proti chudobe

PHSR BSK na roky 2014-2020

Globálnym cieľom je *Vytvoriť vhodné podmienky pre zvýšenie inovačnej výkonnosti bratislavského regiónu v rámci európskeho priestoru* a medzi strategické ciele patria *1. Rozvoj poznatkovo orientovanej ekonomiky; 2. Rozvoj služieb a turizmu; 3. Integrovaná a ekologická doprava a znižovanie energetickej náročnosti a 4. Zlepšenie kvality životného prostredia*.

Dokument obsahuje 5 prioritných osí, ktoré sú definované nasledovne **1. Veda, výskum a inovácie**; 2**. Ľudské zdroje; 3. Zamestnanosť; 4. Konkurencieschopnosť, rast a podnikateľské prostredie** a **5. Životné prostredie, zmeny klímy a obnoviteľné zdroje energie**. Pričom súvisiace opatrenia sú nasledovné:

- Posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií
- Zlepšenie prístupu k informačno-komunikačným technológiám, ako aj využívanie ich kvality
- Zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov, odvetvia poľnohospodárstva a rybného hospodárstva
- Podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch
- Podpora prispôsobenia sa zmenám klímy a predchádzania rizikám a ich riadenia
- Ochrana ŽP a presadzovanie udržateľného využívania zdrojov
- Podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach
- Podpora zamestnanosti a podporovanie mobility pracovnej sily
- Podpora sociálneho začleňovania a boj proti chudobe
- Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania
- Zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a zabezpečovanie efektivity verejnej správy

RIÚS

Významným dokumentom v oblasti využitia európskych fondov na území Bratislavského kraja je dokument s názvom Regionálna integrovaná územná stratégia Bratislavského kraja na roky 2014-2020, ktorá špecifikuje prioritné oblasti, ktoré budú predmetom podpory prostredníctvom Integrovaného regionálneho operačného programu na roky 2014-2020 (IROP). Je potrebné však poznamenať, že niektoré priority sa týkajú iba tzv. mestského funkčného územia, do ktorého územie mestskej časti nespadá (posilnenie regionálnej mobility).

Globálny cieľ: *prispieť k zlepšeniu kvality života a zabezpečiť udržateľné poskytovanie verejných služieb s dopadom na vyvážený a udržateľný územný rozvoj, hospodársku, územnú a sociálnu súdržnosť kraja, miest a obcí*.

Prioritné oblasti zahŕňajú:

1. **Bezpečnú a ekologickú dopravu** (posilnenie regionálnej mobility, verejnú osobnú dopravu, cyklistickú dopravu),
2. **Kvalitnejšie verejné služby** (deinštitucionalizácia sociálnych služieb, rekonštrukcia a budovanie objektov materských škôl, podpora vybavenia základných škôl, modernizácia stredných odborných škôl),
3. **Mobilizáciu kreatívneho potenciálu** (podpora udržateľnej zamestnanosti a tvorby pracovných miest v kultúrnom priemysle),
4. **Environmentálnu infraštruktúru** (budovanie verejných kanalizácií a čistiarní odpadových vôd pre aglomerácie nad 2 000 EO a podpora realizácie infraštruktúry v oblasti odkanalizovania a čistenia odpadových vôd).

Tabuľka 1 Prehľad strategických priorít, investičných priorít, špecifických cieľov a aktivít RIÚS

Prior. os	Investičná priorita	Špecifický cieľ	Aktivita
1. Bezpečná a ekologická doprava v Bratislavskom kraji.	1.1 Posilnenie regionálnej mobility prepojením sekundárnych a terciárnych uzlov s infraštruktúrou TEN-T vrátane multimodálnych uzlov.	1.1.1 Zlepšenie dostupnosti k cestnej infraštruktúre TEN-T a cestám I. triedy s dôrazom na rozvoj multimodálneho dopravného systému.	A. rozvoj miestnych/regionálnych plánov udržateľnej mobility ako predpokladu pre všetky nasledujúce navrhované intervencie do dopravného systému, B. rekonštrukcia a modernizácia ciest II. a III. triedy (výnimočne ciest III. triedy), C. výstavba nových úsekov ciest II. triedy (výnimočne ciest III. triedy), D. vypracovanie štúdií uskutočniteľnosti a vykonanie bezpečnostného auditu alebo inšpekcie.
	1.2. Vývoj a zlepšovanie ekologicky priaznivých, vrátane nízkohlukových, a nízkouhlíkových dopravných systémov vrátane vnútrozemských vodných ciest a námornej dopravy, prístavov, multimodálnych prepojení a letiskovej infraštruktúry v záujme podpory udržateľnej regionálnej a miestnej mobility.	1.2.1 Zvyšovanie atraktivity a konkurencieschopnosti verejnej osobnej dopravy.	A. spracovanie komplexných strategických dokumentov pre oblasť dopravy vrátane nemotorovej dopravy, B. zabezpečenie moderných tarifných, informačných a dispečerských systémov, zlepšenie informovanosti cestujúcich a zlepšenie informačného a oznamovacieho systému, C. zlepšenie infraštruktúry verejnej osobnej dopravy, tak ako je uvedené v miestnych a regionálnych plánoch udržateľnej dopravy, D. zlepšenie kvality vozidlového parku autobusovej dopravy.
		1.2.2 Zvýšenie atraktivity a prepravnej kapacity nemotorovej dopravy (predovšetkým cyklistickej dopravy) na celkovom počte prepravených osôb.	A. rekonštrukcia, modernizácia a výstavba infraštruktúry pre nemotorovú dopravu, B. propagácia a zvyšovanie atraktivity cyklistickej dopravy vo verejnosti.

2. Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám	2.1. Investície do zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry, ktoré prispievajú k celoštátnemu, regionálnemu a miestnemu rozvoju, znižujú nerovnosť z hľadiska zdravotného postavenia, podporujú sociálne začleňovanie prostredníctvom lepšieho prístupu k sociálnym, kultúrnym a rekreačným službám a prechod z inštitucionálnych služieb na komunitné.	2.1.1 Podporiť prechod poskytovania sociálnych služieb a zabezpečenia výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v zariadení z inštitucionálnej formy na komunitnú a podporiť rozvoj služieb starostlivosti o dieťa do troch rokov veku na komunitnej úrovni. 2.1.1 a) Deinštitucionalizácia vybraných zariadení sociálnych služieb. 2.1.1 b) Podpora poskytovania služieb a vykonávania opatrení na komunitnej úrovni. 2.1.1 c) Podpora služieb starostlivosti o dieťa do troch rokov veku na komunitnej úrovni.	A. rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia vhodných stavebných objektov pre vytvorenie priestorových podmienok na poskytovanie a zabezpečenie komunitnej starostlivosti v súlade s princípmi deinštitucionalizácie, B. rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia stavebných objektov existujúcich zariadení, ktoré už poskytujú a zabezpečujú služby na komunitnej báze, C. zriaďovanie a výstavba nových stavebných objektov zariadení sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (ďalej aj „SPOaSK“) vrátane tých, ktoré poskytujú inovatívne formy komunitnej starostlivosti a opatrení na podporu zotrvania/návratu detí v prirodzenom rodinnom prostredí, resp. podporu náhradného rodinného prostredia, D. výstavba, rekonštrukcia a modernizácia zariadení služieb starostlivosti o dieťa do troch rokov veku v záujme zosúladenia rodinného a pracovného života, E. investovanie do materiálno-technického vybavenia zariadení vrátane motorových vozidiel pri zriaďovaní zázemia pre terénne služby a výkonu opatrení SPOaSK v prirodzenom rodinnom, náhradnom rodinnom prostredí a otvorenom prostredí, F. opatrenia na zvýšenie energetickej hospodárnosti budov.
	2.2. Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom vývoja vzdelávacej a výcvikovej infraštruktúry.	2.2.1 Zvýšenie hrubej zaškolenosti detí materských škôl.	A. výstavba nových objektov MŠ vrátane prvkov inkluzívneho vzdelávania, B. rozširovanie kapacít existujúcich objektov materských škôl prístavbou, nadstavbou, rekonštrukciou, zmenou dispozície objektov, C. stavebno-technické úpravy existujúcich objektov a ich adaptácia pre potreby materskej školy s prvkami inkluzívneho vzdelávania (napr. nevyužité priestory ZŠ), D. stavebno-technické úpravy areálu materskej školy vrátane detských ihrísk, športových zariadení pre deti – uzavretých aj otvorených s možnosťou celoročnej prevádzky, záhrad vrátane prvkov inkluzívneho vzdelávania, E. obstaranie materiálno-technického vybavenia materských škôl, F. zvyšovanie energetickej hospodárnosti budov materských škôl.
		2.2.2 Zlepšenie kľúčových kompetencií žiakov základných škôl.	A. obstaranie jazykových učební na výučbu slovenského jazyka a cudzích jazykov, vrátane slovenského jazyka pre osoby vyrastajúce v inom jazykovom prostredí, B. obstaranie školských knižníc vrátane priestorov pre ďalší rozvoj kľúčových kompetencií žiakov, C. obstaranie prírodovedných učební, D. obstaranie polytechnických učební, E. obstaranie IKT učební, F. stavebno-technické úpravy pre potreby obstarania učební.

		2.2.3 Zvýšenie počtu žiakov stredných odborných škôl na praktickom vyučovaní.	A. obstaranie a modernizácia materiálno-technického vybavenia odborných pracovísk pre praktické vyučovanie, odborný výcvik, odbornú prax, celoživotné vzdelávanie, jazykových učební, odborných dielní, odborných učební, knižníc, prednáškových a vyučovacích miestností na stredných odborných školách, centrách odborného vzdelávania a prípravy, strediskách odbornej praxe, strediskách praktického vyučovania a školských hospodárstvach a s tým súvisiace stavebné úpravy, B. obstaranie a modernizácia materiálno-technického vybavenia internátov a s tým súvisiace stavebné úpravy vrátane prvkov inkluzívneho vzdelávania, C. prístavba, nadstavba, stavebné úpravy a rekonštrukcia vonkajších a vnútorných priestorov a areálov stredných odborných škôl, centier odborného vzdelávania a prípravy, stredísk odbornej praxe, stredísk praktického vyučovania a školského hospodárstva, súvisiacich okrem iného aj so zabezpečením prvkov inkluzívneho vzdelávania a vybavenosťou pre širšiu komunitu centier odborného vzdelávania a prípravy, D. vytvorenie podnikateľského inkubátora - prístavbou, nadstavbou, stavebnými úpravami alebo rekonštrukciou vnútorných priestorov centier odborného vzdelávania a prípravy a nákup materiálnotechnického vybavenia do podnikateľského inkubátora vrátane vybavenia vysokorýchlostným internetovým pripojením a IKT, E. zvýšenie energetickej hospodárnosti budov stredných odborných škôl, centier odborného vzdelávania a prípravy, stredísk odbornej praxe, stredísk praktického vyučovania, školských hospodárstiev vrátane internátov.
3. Mobilizácia kreatívneho potenciálu v Bratislavskom kraji.	3.1. Podpora rastu priaznivého pre zamestnanosť, a to rozvíjaním vnútorného potenciálu ako súčasti územnej stratégie pre konkrétne oblasti vrátane konverzie upadajúcich priemyselných regiónov a posilnenia prístupnosti a rozvoja špecifických prírodných a kultúrnych zdrojov.	3.1 Stimulovanie podpory udržateľnej zamestnanosti a tvorby pracovných miest v kultúrnom a kreatívnom priemysle prostredníctvom vytvorenia priaznivého prostredia pre rozvoj kreatívneho talentu, netechnologických inovácií.	A. rozvoj kreatívneho talentu, jeho podnikateľského ducha a podpora netechnologických inovácií s použitím informačných technológií, B. podpora dopytu po kreatívnej tvorbe (emerging talents).

4. Rozvoj environmentálnej infraštruktúry.	4.1 Investovanie do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis Únie a pokryť potreby, ktoré členské štáty špecifikovali v súvislosti s investíciami nad rámec uvedených požiadaviek.	4.1.1 Zlepšenie odvádzania a čistenia komunálnych odpadových vôd v aglomeráciách nad 2 000 EO v zmysle záväzkov SR voči EÚ.	A. Budovanie verejných kanalizácií a čistiarní odpadových vôd pre aglomerácie nad 2 000 EO v zmysle záväzkov SR voči EÚ, B. Podpora realizácie infraštruktúry v oblasti odkanalizovania a čistenia odpadových vôd, ktoré prispejú k zlepšeniu kvality vody v chránených vodohospodárskych oblastiach, v ktorých sú veľkokapacitné zdroje podzemných vôd, kde nebol identifikovaný dobrý stav vôd alebo bol identifikovaný vodný útvar ako rizikový.

PHSR hl. m. SR Bratislavy na roky 2010-2020

Tento strategický dokument obsahuje 6 strategických tém rozvoja, ktoré sú podrobnejšie rozpracované vo forme cieľov a priorít.

Medzi strategické témy rozvoja patria:

A. Bratislava – nadregionálne centrum
B. Znalostná ekonomika
C. Kvalita života a ľudský potenciál
D. Kvalita životného prostredia a mestského priestoru
E. Dopravná a technická infraštruktúra
F. Správa a riadenie mesta

Témy rozvoja	Globálny cieľ	Strategické ciele	Priority
A. BRATISLAVA – NADREGIONÁLNE CENTRUM	pomocou premyslených a koordinovaných aktivít relevantných partnerov z verejného aj súkromného sektora posilniť postavenie Bratislavy ako významnej a vyhľadávanej stredoeurópskej metropoly; trvalo posilňovať úlohu Bratislavy ako hlavného rozvojového pólu Slovenska, centra zamestnanosti, služieb, vzdelanosti a kultúry; lepšie zhodnotiť atraktivitu mesta a jeho prírodného prostredia pre návštevníkov a turistov, výrazne a viditeľne posilniť odvetvie cestovného ruchu	1. posilňovaním Bratislavy ako rozhodujúceho generátora ekonomického rozvoja dosiahnuť zvýšenie životnej úrovne celého Slovenska; 2. vytvoriť vitálne prostredie pre prilákanie medzinárodných inštitúcií a centrál nadnárodných spoločností; 3. posilňovať Bratislavu ako nadregionálne centrum vzdelávania, vedy, výskumu a strategických služieb; 4. prilákať návštevníkov zo susedných regiónov a štátov organizovaním, podporovaním a propagovaním významných kultúrnych, umeleckých, športových, vedeckých a spoločenských podujatí; 5. definovať celosvetovo a celoeurópsky ľahko zrozumiteľné, ale zároveň špecifické a unikátne ťažiskové témy na propagáciu mesta v oblasti cestovného ruchu a s ich pomocou vybudovať pozíciu Bratislavy ako atraktívnej a dobre manažovanej turistickej destinácie.	I) Posilnenie vitálneho podnikateľského prostredia, vďaka ktorému bude v záujme investorov v Bratislave zostať, čím si mesto udrží konkurencieschopnú pozíciu aj voči okolitým metropolám ako Viedeň a Budapešť, ale aj posilní atraktivitu pre nových investorov. II) Vytváranie aktívnych sietí a partnerstiev, v ktorých bude mať mesto úlohu aktívneho hráča, lídra, koordinátora alebo facilitátora. III) Program „Bratislava - centrum cudzojazyčného, celoživotného vzdelávania“. IV) Destinačný manažment Bratislavy V) Organizovanie kultúrnych, športových a ďalších podujatí. VI) Spolupráca s okolitými regiónmi, mestami, obcami v oblasti ochrany prírody, dopravy a koncepcie územného rozvoja v prihraničnom regióne.

B. ZNALOSTNÁ EKONOMIKA	zhodnotiť ľudský potenciál Bratislavy, regiónu a dostupnej infraštruktúry v prospech budovania znalostnej spoločnosti; vybudovať ekonomiku Bratislavy ako kvartérneho centra Slovenska a pre Slovensko, a zároveň kľúčového bodu pre prenos technológií a rozvoj inovácií.	1. systematicky zlepšovať infraštruktúru a rozsah služieb pre rozvoj znalostnej ekonomiky v meste, najmä podporovať rozvoj vysokých škôl a výskumných inštitúcií a ich spoluprácu s ekonomickými subjektmi, napomáhať vytváraniu strategických partnerstiev; 2. iniciovať a napomáhať rozvoju infraštruktúry, domácich a medzinárodných sietí subjektov znalostnej ekonomiky, prenosu a zavádzaniu poznatkov a technológií do praxe; 3. vytvárať stimulujúcu podnikateľskú atmosféru v prospech usídľovania sa spoločností, zameraných na rozvoj znalostnej ekonomiky; 4. budovať pozíciu a posilňovať vnímanie Bratislavy ako prestížnej lokality pre investície v oblasti strategických služieb; 5. cielenými aktivitami podporovať podnikateľského ducha obyvateľov, s dôrazom na mladú generáciu.	I) Posilnenie vitálneho podnikateľského prostredia, vďaka ktorému bude v záujme investora v Bratislave zostať, čím si mesto udrží konkurencieschopnú pozíciu aj voči okolitým metropolám ako Viedeň a Budapešť, ale aj posilní atraktivitu pre nových investorov. II) Program rozvoja inštitúcií, kľúčových pre znalostnú ekonomiku. III) Program spolupráce akademických a výskumných inštitúcií s podnikmi. IV) Profilovanie Bratislavy ako mesta kultúry a kreatívneho priemyslu.
C. KVALITA ŽIVOTA A ĽUDSKÝ POTENCIÁL	trvalo zvyšovať kvalitu života všetkých a rozvíjať ľudský potenciál v meste smerom k znalostnej spoločnosti ako základného predpokladu progresívneho rozvoja mesta; rozvíjaním bývania, sociálneho zázemia, služieb a príležitostí pre aktívny občiansky život dosiahnuť, aby sa Bratislava stala príťažlivým, otvoreným a vitálnym mestom, so všetkými podmienkami pre aktívny a zaujímavý život.	1. prispievať k tvorbe priaznivých životných podmienok pre rodiny s deťmi, ale aj pre seniorov, usilovať sa o zbližovanie a výmenu skúseností medzi generáciami; 2. stať sa atraktívnym miestom pre usídľovanie nových občanov, najmä mladých absolventov bratislavských škôl; 3. napomáhať rozvoju komunít a zapájaniu sa občanov do aktivít záujmových, spoločenských a občianskych organizácií; 4. uskutočňovať programy, ktoré prispejú k budovaniu Bratislavy ako „zdravého mesta“, podporujúceho zdravý životný štýl; 5. zachovať a rozvíjať podmienky pre rozmanité kultúrne, športové, rekreačné aktivity a ďalšie nové formy aktívneho trávenia voľného času detí, mládeže a dospelých; 6. napomáhať dôstojnému životu aj pre nízkopríjmové a inak sociálnym vylúčením ohrozené skupiny obyvateľov; 7. spoluprácou rodiny, občianskej spoločnosti a vzdelávacích inštitúcií trvalo zvyšovať kvalitu výchovy a vzdelávania v meste a prispievať k rozvoju multikultúrnej a tolerantnej spoločnosti; 8. trvalo zvyšovať bezpečnosť obyvateľov a návštevníkov Bratislavy a dosiahnuť, aby sa Bratislava stala „bezpečným mestom“.	I) Preventívna a prorodinná politika mesta. II) Politika podpory mimovládnych organizácií. III) Skvalitňovanie infraštruktúry pre šport, kultúru, umenie a voľný čas. IV) Programy zdravého životného štýlu, „Zdravé mesto“, „Mesto bez stresu“. V) Program „Bezpečné mesto“. VI) Program rozvoja sociálnych služieb. VII) Mestské nájomné byty pre nízkopríjmové skupiny a pre mladé rodiny. VIII) Dobudovávanie občianskej vybavenosti celomestského významu.

D. KVALITA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A MESTSKÉHO PRIESTORU	udržiavať prírodné a humánne ekologické prostredie, zvyšovať kvalitu životného prostredia v meste, vytvárať atraktívny mestský priestor zohľadňujúci potreby užívateľov; v spolupráci so susediacimi regiónmi a partnermi chrániť, užívať a zveľaďovať kultúrne dedičstvo, prírodné bohatstvo a zdroje, s ohľadom na ich zachovanie pre budúce generácie.	1. vytvárať priateľský verejný priestor s využitím princípov „dizajnu pre všetkých“; humanizovať obytné prostredie, s osobitným zameraním na priestor vnútroblokov a revitalizáciu ulíc, budovať fyzické prostredie vhodné pre vytváranie a rozvoj života komunít; 2. chrániť a obnovovať kultúrne, historické a architektonické hodnoty vrátane urbanistickej mestskej štruktúry; 3. zabezpečovať systematický manažment zelene, jej plôch a prírodných prvkov vrátane ochrany prírody a krajiny a realizácie územného systému ekologickej stability; 4. chrániť a zveľaďovať všetky prírodné zdroje a zložky životného prostredia so zvláštnym dôrazom na ochranu ovzdušia, integrovane pristupovať k problematike vôd, preferovať intenzifikáciu pred extenzívnym rozvojom mesta; 5. uskutočňovať prevenciu a zmierňovanie dopadov klimatických zmien vrátane zvyšovania energetickej efektivity urbanistickej štruktúry a budov, ako aj podielu využívania obnoviteľných zdrojov energie; 6. realizovať postupnú debarierizáciu verejných priestorov a budov.	I) Program vytvárania mestského prostredia, revitalizácia verejných priestorov a zachovanie charakteru špecifických častí mesta. II) Politika udržania a rozvoja plôch zelene. III) Environmentálna politika mesta a obnoviteľné zdroje. IV) Zachovanie kvality a výdatnosti vôd a vodárenských zdrojov. V) Program efektívneho nakladania s odpadmi. VI) Regenerácia resp. revitalizácia brownfieldov. VII) Program zvyšovania energetickej efektívnosti mesta. VIII) Podpora vzdelávania a výchovy verejnosti v environmentálnej oblasti a oblasti ochrany kultúrneho dedičstva. IX) Plán prispôsobenia sa mesta na klimatické zmeny.
E. DOPRAVA A TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	využívajúc energeticky efektívne a k životnému prostrediu šetrné dopravné systémy, zlepšiť napojenie mesta na vonkajšie dopravné siete a skvalitniť vnútornú mobilitu; poskytnúť modernú, kapacitne aj kvalitatívne dostatočnú technickú infraštruktúru pre súčasné potreby a budúci rozvoj.	1. zabezpečiť bezpečnú, bezbariérovú, bezkolíznu a ekologicky prijateľnú a dostupnú prepravu osôb a tovarov na území mesta, pri rešpektovaní humanizácie priestoru; 2. zvyšovať podiel hromadnej dopravy voči individuálnej automobilovej doprave, vybudovať atraktívny integrovaný systém verejnej hromadnej dopravy; 3. vytvoriť v meste priaznivé podmienky pre peších a cyklistov, v nadväznosti na oživenie verejných priestorov; 4. redukovať a efektívne organizovať používanie automobilov, so špeciálnym zreteľom na obmedzovanie tranzitnej dopravy cez zastavané územie mesta; 5. zabezpečiť systémové riešenie statickej dopravy v meste vrátane nutných legislatívnych zmien; 6. funkčným riešením mesta znižovať objem prepravy a záťaž z dopravy; 7. riadenie dopravy na území mesta riešiť na báze inteligentných dopravných systémov; 8. dosiahnuť vyvážený stav medzi starnutím technickej infraštruktúry a jej obnovy permanentnou obnovou vrátane dostatočného zabezpečenia energetických zdrojov; 9. modernizáciou a dobudovávaním technickej infraštruktúry pripravovať podmienky pre budovanie rozvojových území.	I) Systém mestskej hromadnej dopravy. II) Integrovaný systém verejnej hromadnej dopravy. III) Koncepcia bezbariérového pohybu. IV) Cyklistická doprava. V) Plánovanie dopravy v kontexte urbanizmu a funkcií mesta. VI) Plán strategických dopravných stavieb 2011-2025. VII) Mestská parkovacia politika. VIII) systém organizácie a riadenia dopravy. IX) Technická infraštruktúra.

F. SPRÁVA A RIADENIE MESTA	spravovať mesto a usmerňovať jeho rozvoj zodpovedne, profesionálne, efektívne a transparentne, zvyšovať kvalitu a dostupnosť služieb samosprávy; vytvárať podmienky na aktívne občianstvo s osobitným zreteľom na mladých ľudí, využívať potenciál občanov, komunikovať s nimi, reagovať na ich podnety, potreby a aktívne ich zapájať do rozhodovania.	1. skvalitňovať dostupnosť služieb samosprávy aj prostredníctvom elektronizácie samosprávy, zavádzania a rozvoja elektronických služieb; 2. pri využití princípov subsidiarity posilňovať spoluprácu a dosiahnuť synergiu rôznych úrovní samosprávy a štátnej správy; 3. posilňovať efektívnosť a profesionalitu riadenia a verejného rozhodovania, vyhodnocovať mieru účinnosti vynaložených prostriedkov v porovnaní s dosiahnutými výsledkami; 4. zavádzať a upevňovať princípy otvorenej demokratickej samosprávy, efektívne, úplne a včas informovať občanov, aktívne využívať podnety a spätnú väzbu; 5. skvalitňovať rozhodovanie o verejných záležitostiach prostredníctvom aktívnej spolupráce s občanmi a ďalšími právnickými subjektmi, vrátane zohľadnenia podmienok pre bezbariérovosť a rovnosť príležitostí; 6. vypracovať transparentné, kontrolovateľné nástroje na usmerňovanie rozvoja vrátane systémových väzieb medzi strategickými cieľmi územného, sociálneho, hospodárskeho rozvoja a nakladania s majetkom mesta.	I) Zavádzanie eGovernmentu na mestskej úrovni v prospech občanov, podnikateľov a ďalších subjektov pôsobiacich na území mesta. II) Zefektívnenie administratívnych výkonov prostredníctvom zriadenia digitálneho úradu. III) Zavedenie klientského prístupu samosprávy k občanom a právnym subjektom. IV) Spoluúčasť občanov na rozhodovaní – participácia. V) Synergia a spolupráca rôznych úrovní samosprávy. VI) Systémové prepojenie územného a socio-ekonomického plánovania rozvoja mesta. VII) Posilnenie legislatívneho postavenia Bratislavy v rámci Slovenska.

Okrem vyššie uvedeného obsahuje PHSR Bratislavy aj zoznam akčných plánov za jednotlivé rozvojové témy. V rámci analýzy týchto akčných plánov boli identifikované tie, ktoré majú dopad, resp. sa majú zrealizovať na území mestskej časti (bolo ich možné lokalizovať). Prehľad konkrétnych projektov je uvedený v rámci grafického spracovania analýzy projektov na území mestskej časti.

Územný plán mesta a územné plán zón

Východiskovými dokumentmi z hľadiska územnoplánovacích dokumentov sú územný plán mesta Bratislava a 5 územných plánov zón ktoré sú vypracované na území mestskej časti Bratislava – Nové Mesto konkrétne sa jedná o týchto 5 územných plánov zón:

- Územný plán zóny Tehelná
- Územný plán zóny Podhorský pás
- Územný plán zóny Koliba - Stráže
- Územný plán zóny Kamenné sady
- Územný plán zóny Horný Kramer.

Analýzou týchto dokumentov, resp. záväzných častí týchto dokumentov (najmä zoznam verejnoprospešných stavieb) boli identifikované projektové zámery (projekty), ktoré majú dopad, resp. mali by sa realizovať na území mestskej časti. Prehľad projektov je uvedený v nasledujúcom grafickom spracovaní.

Okrem už existujúcich projektových zámerov vychádzajúcich z vyššie uvedených dokumentov boli identifikované aj niektoré významné investičné aktivity, ktoré sa v tomto čase začínajú realizovať (napr. Šport park JAMA, Národný futbalový štadión a pod.).

Obrázok 2 Analýzy projektov na území mestskej časti podľa dokumentu

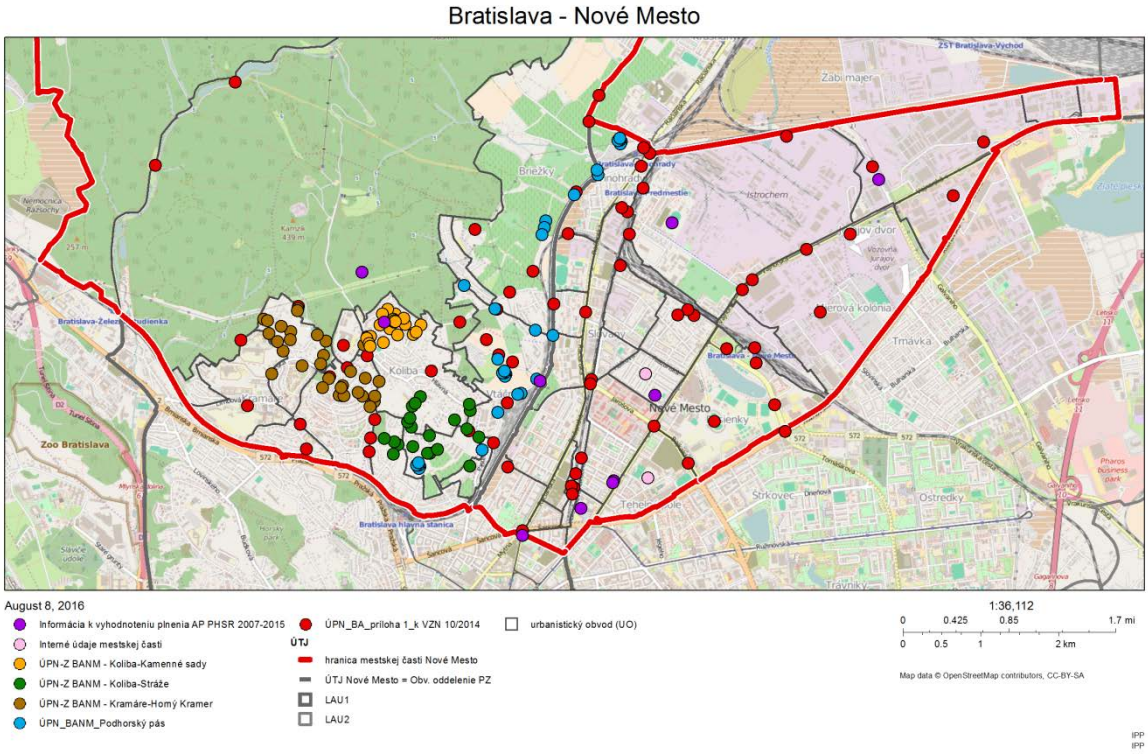

Zdroj: Informačný systém PRO BANM, http://gis.donauregionen.net/aplikacie/

Najväčší počet konkrétnych projektových zámerov, ktoré sa týkali územia mestskej časti, a ktoré bolo možné lokalizovať v území, obsahovali územné plány zón a územný plán hl. m. SR Bratislavy (viac ako 90 % všetkých analyzovaných projektov). Uvedené projekty sa týkali najmä oblasti technickej infraštruktúry (cca 50 % projektov) a dopravy (takmer 40% všetkých projektov).

Obrázok 3 Analýza projektov podľa oblasti zamerania

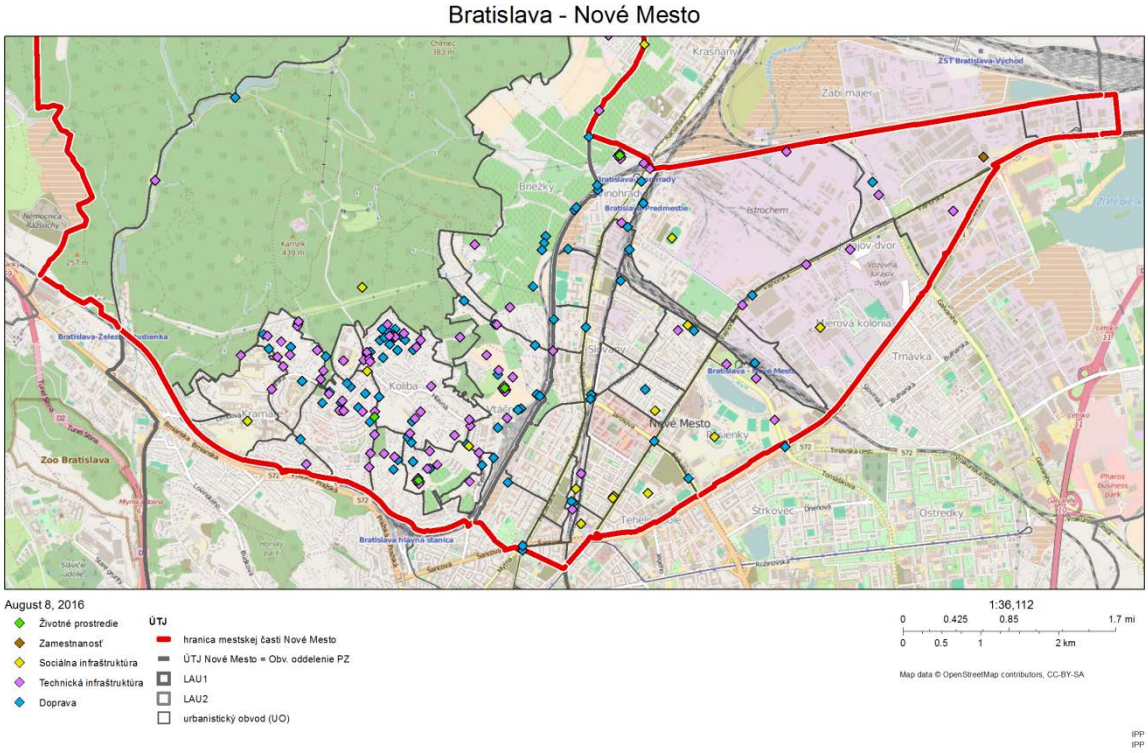

Zdroj: Informačný systém PRO BANM, http://gis.donauregionen.net/aplikacie/

Pozn.: Podrobnejšej analýze predchádzajúceho PHSR mestskej časti je venovaná samostatná kapitola (Kap. 1.4 Ex-post hodnotenie predchádzajúceho programu).

1.4 EX-POST HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PROGRAMU

Informácie uvedené v rámci tejto kapitoly sú čerpané z *Informácie k vyhodnoteniu plnenia Akčného plánu Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja na roky 2007-2015 (PHSR) za Mestskú časť Bratislava – Nové Mesto* (jún 2015).

Predchádzajúci PHSR bol vypracovaný na roky 2007 až 2015. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mal určených 16 priorít, ktoré boli rozvinuté do konkrétnych aktivít. V každej priorite sa podarilo zrealizovať niekoľko dôležitých aktivít, ktoré prispeli ku skvalitneniu života občanov nie len v mestskej časti ale v celom meste. Stav plnenia aktivít bol vyhodnocovaný k aprílu 2015, pričom realizácia odpočtu Akčného plánu PHSR bola rozdelená do nasledovných okruhov:

- splnené,
- čiastočne splnené,
- nesplnené / plánované na roky 2015-2020 a
- prehodnotenie projektového zámeru.

Akčný plán na roky 2007 až 2015 obsahoval spolu až 62 úloh (aktivít), ktoré boli rozdelené do spomínaných 16 priorít. Celkovo môžeme konštatovať, že úplne splnená bola iba približne tretina všetkých úloh pričom dve tretiny úloh bolo splnených iba čiastočne alebo nesplnených vôbec.

Tabuľka 2 Prehľad priorít predchádzajúceho PHSR

#	Názov	Popis kľúčových úloh
01	Kvalitná a moderná školská infraštruktúra	1.1. Realizácia tepelno – energetických auditov školských a predškolských zariadení; 1.2. Rekonštrukcia, modernizácia škôl a predškolských zariadení; Vybudovanie telocvične na ZŠ Jeséniova
02	Budovanie znalostnej spoločnosti	Projekty realizované za účelom zvýšenia internetovej dostupnosti; Realizácia projektov s cieľom zvyšovania jazykových vedomostí pedagógov, žiakov a študentov škôl na území MČ; Vypracovanie koncepcií rozvoja predškolskej a školskej infraštruktúry s dôrazom na znalostnú ekonomiku
03	Kvalitné využívanie voľného času detí a mládeže	Rozšírenie a skvalitnenie služieb mimoškolských aktivít; Vytvorenie centra voľného času pre deti a mládež v areáli školy „ Za kasárňou“
04	Rozvoj a modernizácia existujúcich športových areálov a území	Realizácia urbanisticko architektonickej štúdie o využití územia na „Železnej studienke“ s cieľom rozšírenia športovo – oddychových aktivít; Realizácia urbanisticko architektonickej štúdie o využití územia na „Kolibe“ s cieľom rozšírenia športovo – oddychových aktivít; Skvalitnenie a rekonštrukcia športových areálov v rámci školských zariadení MČ; Rekonštrukcia multifunkčného športového areálu v „Mierovej kolónii; Rekonštrukcia športového areálu na „Nobelovej ulici“
05	Rozvoj masového športu	Výstavba športového areálu „Národný futbalový štadión“; Výstavba športového areálu „Hokejová aréna“; Podpora organizovania netradičných športových aktivít a programov
06	Rozvoj kultúrneho života v MČ	Rekonštrukcia kultúrno- spoločenských priestorov Domu Istropolis; Rekonštrukcia obradnej (sobášnej) siene Strediska kultúry na „Vajnorskej“; Rekonštrukcia kultúrno -spoločenských priestorov strediska kultúry na Vajnorskej ulici; Realizácia projektov s cieľom propagácie kultúrnych pamiatok na území MČ; Modernizácia a digitalizácia knižníc
07	Minimalizácia nepriaznivých vplyvov klimatických zmien	Realizácia projektov s cieľom minimalizovať nepriaznivé vplyvy klimatických zmien – zabezpečenie pravidelného kropenia, čistenia a polievania MČ; Obnova a rozšírenie verejnej zelene, výmena asfaltových povrchov chodníkov za dlažbu
08	Ochrana vôd a ochrana pred povodňami	Realizácia projektov za účelom zabezpečenia protipovodňových a protieróznych opatrení; Vybudovanie zberača povrchových vôd na Bojnickej ulici; Realizácia akčného plánu trvalo udržateľnej kvality vody na Kuchajde
09	Integrovaná ochrana životného prostredia	Pasportizácia detských ihrísk; Obnova a rozšírenie verejnej zelene, budovanie parkov a oddychových zón; Vybudovanie stojísk (prístreškov) na kontejnery; Realizácia projektov s cieľom riešenia problematiky znečisťovania

		priestranstiev od psích exkrementov; Realizácia programov a projektov s cieľom ochrany chránených území v MČ; Monitorovanie a prieskum enviromentálnych záťaží v MČ; Revitalizácia zelene a verejných priestranstiev v areáli „Kuchajda“
10	Kvalitná a bezpečná cestná infraštruktúra	Vypracovanie územných plánov zón statickej dopravy a vybudovanie nadzemných a podzemných parkovacích domov; Vybudovanie novej cesty, inžinierskych sietí a osvetlenia v lokalite „Horný Kramer“ a „Jedenásta“; Rozšírenie parametrov a kvality cestnej siete, rekonštrukcia miestnych komunikácií; Spracovanie územno – planovacích dokumentov s cieľom skvalitnenia technickej infraštruktúry; Vybudovanie mosta cez železničnú trať Kyjevská – Tupého; Rozšírenie kamerového systému
11	Kvalitná a bezpečná nemotorová doprava	Výstavba cyklistických trás a cyklochodníkov; Výstavba peších zón a peších trás
12	Zvýšenie inovačného potenciálu v MČ	Realizácia projektov s cieľom skvalitniť doterajšiu spoluprácu s partnermi; (Wr. Neustadt, Györ, Praha, Budapešť, Hainburg); Realizácia projektov s cieľom vytvoriť nové partnerstvá v rámci krajín V4 a EÚ; Podpora spolupráce na regionálnej a medzinárodnej úrovni v rámci podnikov a výskumných organizácií v MČ; Podpora realizácie projektov v oblasti cestovného ruchu; Elektronizácia samosprávy a rozvoj elektronických služieb na miestnej a regionálnej úrovni vrátane podpory budovania a rozvoja integrovaných obslužných miest.
13	Kvalitná sociálna infraštruktúra	Vybudovanie týždenného stacionára pre starších ľudí; Vybudovanie zariadení opatrovateľskej služby; Vybudovanie domova dôchodcov; Vybudovanie komunitného centra na Ovručskej ulici súp.č. 1663
14	Starostlivosť o marginalizované skupiny obyvateľstva	Vybudovanie a rekonštrukcia bezbariérových vstupov do vybraných sociálnych zariadení; Podpora programov činnosti organizácií, zameraných na dôchodcov, imobilných a zdravotne postihnutých občanov. Organizovanie seminárov, konferencií a podpora informovanosti marginalizovaných skupín obyvateľov s cieľom skvalitnenia ich života.
15	Optimalizácia sociálnych služieb	Rekonštrukcia a skvalitnenie vybavenia Klubu dôchodcov na Sibírskej a Športovej ulici; Realizácia projektov za účelom skvalitnenia činnosti a spolupráce na úrovni škôl a klubov dôchodcov
16	Skvalitnenie starostlivosti o rodiny	Vybudovanie Materského centra; Vybudovanie a skvalitnenie bezbariérových vstupov pre rodičov s kočíkmi; Výstavba a podpora výstavby sociálnych bytov; Obnova bytového domu Odborárska 4

Najväčší podiel splnených úloh vykázali prioritné osi 7 Minimalizácia nepriaznivých vplyvov klimatických zmien (100 %), 9 Integrovaná ochrana životného prostredia (71 %), 2 Budovanie znalostnej spoločnosti, 5 Rozvoj masového športu a 14 Starostlivosť o marginalizované skupiny obyvateľstva (všetky po 66 %).

Naopak najvyšší podiel nesplnených úloh vykázali prioritné osi 12 Zvýšenie inovačného potenciálu v MČ (80 %), 13 Kvalitná sociálna infraštruktúra (75 %) a 10 Kvalitná a bezpečná cestná infraštruktúra (62,5 %).

Spolu bolo identifikovaných 22 úloh (projektov), ktoré boli vyhodnotené ako nesplnené a **odporučené na realizáciu v ďalšom programovom období** (2015-2020). Najviac takýchto úloh bolo identifikovaných v rámci prioritných osí 10 **Kvalitná a bezpečná cestná infraštruktúra** (5 úloh), 12 **Zvýšenie inovačného potenciálu v MČ** (4 úlohy), 6 **Rozvoj kultúrneho života** v MČ a 13 **Kvalitná sociálna infraštruktúra** (po 3 úlohy).

Graf 1 Vyhodnotenie realizácie PHSR na roky 2007-2015

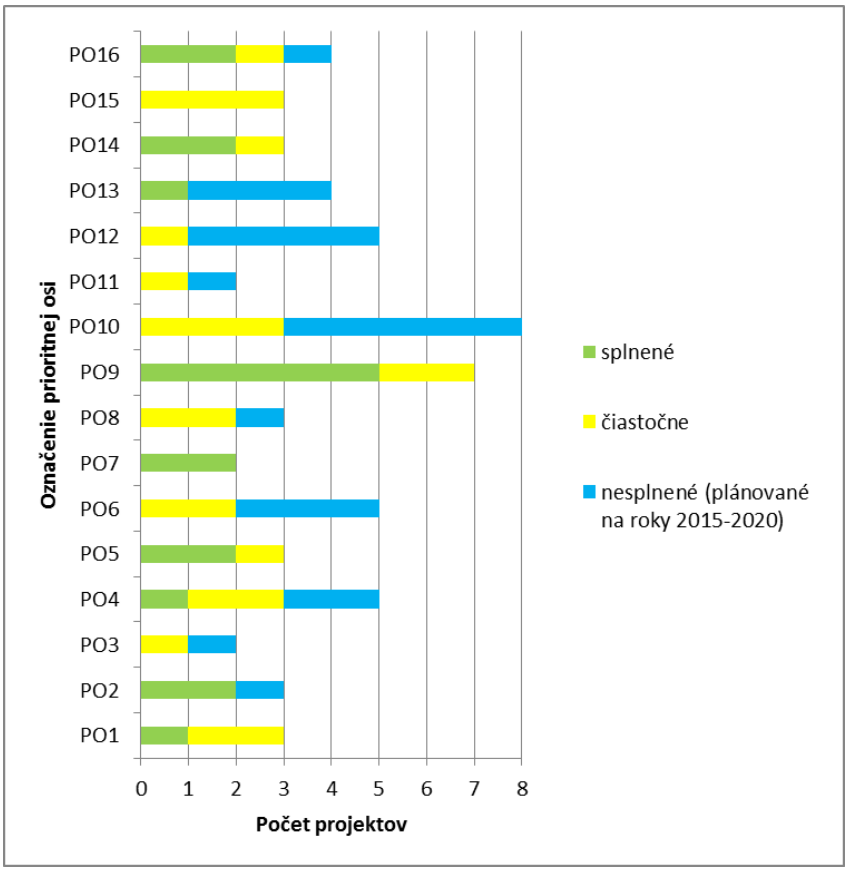

Zdroj: Informácia k vyhodnoteniu plnenia Akčného plánu Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja na roky 2007-2015 (PHSR) za Mestskú časť Bratislava – Nové Mesto (jún 2015)

2 ANALYTICKÁ ČASŤ

2.1 KOMPLEXNÉ HODNOTENIE A ANALÝZA VÝCHODISKOVEJ SITUÁCIE

Cieľom tejto kapitoly je, na základe súboru kvantitatívnych a kvalitatívnych dát, výstižne popísať a vyhodnotiť (analyzovať) socio-ekonomickú situáciu na území MČ. Analýza pozostáva z 3 hlavných oblastí (politík) a to Hospodárskej, Sociálnej a Environmnetálnej. Každá z týchto oblastí sa ďalej člení na jednotlivé podrobnejšie podoblasti. Nasledujúci text obsahuje výstižné – súhrnné zhodnotenie situácie na území MČ v členení podľa týchto 3 hlavných politík. Podrobnejšiu charakteristiku jednotlivých oblastí (politík) doplnenú o súbor vstupných podkladov vo forme tabuliek, obrázkov a grafov je možné nájsť v samostatnom dokumente (Komplexné hodnotenie a analýza východiskovej situácie – **Plné znenie**), ktorý je súčasťou príloh tohto dokumentu.

2.1.1 HOSPODÁRSKA POLITIKA

Oblasť hospodárskej politiky sa venuje popisu základného vymedzenia územia, hospodárstvu, dopravnej a technickej infraštruktúre ako aj popisu základných finančných ukazovateľov mestskej časti.

Vymedzenie územia, širšie vzťahy, prírodné zdroje

Z hľadiska makropolohy sa mestská časť nachádza v Bratislavskom kraji, v juhozápadnom cípe Slovenska, v okrese Bratislava III. Z hľadiska mikropolohy zo všetkých strán hraničí s inými mestskými časťami Bratislavy. Územie MČ tvorí katastrálne územie Nové Mesto o výmere 9,85 km^2 a katastrálne územie Vinohrady o výmere 27,63 km^2. Obe územia sú zároveň územno-technickými jednotkami (ÚTJ). Územie sa okrem toho rozdeľuje na 42 základných sídelných jednotiek (urbanistických obvodov). S celkovou plochou 37,5 km^2 a taktiež s plochou zastavaného územia (13 km^2) je mestská časť treťou najväčšou v rámci Bratislavy. Z hľadiska fyzicko-geografickej polohy leží územie MČ na styku geomorfologických celkov Malých Karpát a Podunajskej roviny. Malé Karpaty ako aj neďaleké dunajské ramená bránili výraznejšiemu priestorovému rozvoju. Napriek tomu sa z Bratislavy vyformovala významná križovatka európskych obchodných ciest. Hoci vzhľadom k ostatnému územiu Slovenska je poloha Bratislavy excentrickou, poloha MČ (najmä jej intravilánu) je centrálna v rámci Bratislavy. Pozitívnym faktom je blízkosť k Viedni a Budapešti, keďže aj v súčasnosti sa jedná o európske rozvojové póly rastu.

Z hľadiska ťažísk osídlenia podľa KÚRS (2001) sa územie nachádza v rámci jadrového pásma **bratislavsko – trnavského ťažiska osídlenia** prvej úrovne, ktoré je na slovenské pomery v súčasnosti najrozvinutejšou aglomeráciou prvej úrovne formovanej mestom Bratislava – **centrum najvyššieho významu** - a bezprostredným okolím. Mestská časť sa nachádza v jej stredovej oblasti.

Samotné územie MČ je značne diferencované. Kým východná časť (ÚTJ Nové Mesto) predstavuje rovinaté územie s rozsiahlou zástavbou obytných a komerčných stavieb, priemyselných areálov a športovísk, západná časť (ÚTJ Vinohrady) predstavuje hornatú oblasť so zalesnenými územiami, vinohradmi, sídliskom a rozrastajúcimi sa vilovými štvrťami. V prípade ÚTJ Nové Mesto vznikajú problémy s hlukom a devastáciou životného prostredia, potenciál pre budúci rozvoj však poskytujú územia v lokalite Pasienky ako aj v priemyselných areáloch Istrochem (tzv. brown fields). V prípade ÚTJ Vinohrady existujú vyššie nároky na dopravu a dobudovanie technickej infraštruktúry. Na druhej strane **lokality Koliba, Vtáčnik, Briežky a Ahoj sú jednými s najdynamickejšie sa rozvíjajúcimi lokalitami bývanie** na území bratislavskej aglomerácie.

Hospodárstvo na území

Z dostupných, aktuálnych údajov možno konštatovať, že na území mestskej časti pôsobilo približne 12 000 podnikateľských subjektov, z čoho približne 30 percent tvorili živnostníci. Z pohľadu počtu podnikateľských subjektov v jednotlivých sektoroch národného hospodárstva má **dominantné postavenie terciárny sektor** (sektor služieb), na koľko najviac firiem pôsobilo práve v tomto sektore.

Pri detailnejšom pohľade na jednotlivé sektory národného hospodárstva, možno konštatovať nasledovné stavy a vývojové trendy. **Zastúpenie primárneho sektora** na rozoberanom území mestskej **časti nie je významné**, na koľko rozloha poľnohospodárskej pôdy, respektíve pôdy určenej na poľnohospodárske činnosti nie je významná a taktiež sa na danom území neťažia žiadne nerastné suroviny. Významnejšou spoločnosťou, ktorá má sídlo na území mestskej časti, sú Mestské lesy v Bratislave, ktoré majú na starosti správu a zveľaďovanie majetku mesta na podporu mimo produkčných funkcií lesov.

Pri pohľade na oblasť priemyselnej výroby je nutné spomenúť, že v predmetom území sa nachádzajú sídla významných priemyselných komplexov – bývalého podniku chemického priemyslu Istrochem, a spoločnosti Palma a.s., ktorá sa zaoberá výrobou rastlinných olejov, margarínov a podobne.

Najvýznamnejším sektorom, jednak z pohľadu počtu firiem, ale aj zamestnanosti, je terciárny sektor. V odvetví veľkoobchodu a maloobchodu majú svoje sídla v mestskej časti Bratislava – Nové Mesto spoločnosti Kaufland Slovenská republika v.o.s. a spoločnosť Sintra s.r.o. V odvetví ubytovacích a stravovacích služieb patria k najvýznamnejším organizáciám Tehelné Pole a.s. Na území sídlia aj 3 štvorhviezdičkové hotely, ktoré poskytujú návštevníkom prvotriedne služby. Ide o Double tree by Hilton Bratislava, Hotel West a Hotel Set. Z pohľadu vývoja štatistík cestovného ruchu možno konštatovať, že v predmetom území existuje z dlhodobého hľadiska **rastúci trend v počte ubytovacích kapacít**, na koľko medzi rokmi 2005 až 2009 sa zvýšil počet ubytovacích zariadení z 9 na 16 a počet lôžok sa zvýšil z približne 1 000 na 1 400. Zaujímavé je aj zistenie, že **návštevníci mesta Bratislavy, ktorí sa rozhodnú stráviť viac nocí na jeho území, preferujú zotrvanie v ubytovacích kapacitách umiestnených v mestskej časti Bratislava – Nové Mesto**. Tento fakt vyplýva zo štatistík cestovného ruchu, konkrétne zo sledovaného ukazovateľa priemerná dĺžka pobytu. Príčina zvýšeného záujmu návštevníkov o ubytovacie služby na skúmanom území vyplýva pravdepodobne z toho, že finančná dostupnosť v ubytovacích zariadeniach v mestskej časti Bratislava – Nové Mesto je oveľa priaznivejšia, ako napríklad v centre mesta. Za oblasť administratívnych služieb je nutné spomenúť spoločnosti Slovenská sporiteľňa a.s., Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky a Work Service Slovakia s.r.o., ktoré z hľadiska počtu zamestnancov patria k najväčším zamestnávateľom s celoslovenskou pôsobnosťou a majú sídlo na území mestskej časti. Čo sa týka vývoja zamestnanosti za terciárny sektor, tak za sledované obdobie (roky 2009 až 2014) možno tento sektor považovať za relatívne stabilný, na koľko počet zamestnancov rástol iba miernym tempom. Pôsobenie kvartérneho sektora, ktorý zahŕňa firmy orientujúce sa na **aktivity spojené s výskumom a vývojom, je na území zastúpené štyrmi významnými výskumnými ústavmi**. Posledný, kvintérny sektor, reprezentovaný inštitúciami verejnej správy, je zastúpený prevažne ústrednými orgánmi štátnej správy a inštitúciami z oblasti školstva a zdravotníctva. Na území mestskej časti sídlia napríklad Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky, Slovenská zdravotnícka univerzita a Detská fakultná nemocnica s poliklinikou Bratislava. Pozoruhodný je vývoj zamestnanosti v tomto sektore. Počas sledovaného obdobia 5 rokov (roky 2009 až 2014) nastal pokles zamestnanosti o približne 3 000 zamestnancov.

Z pohľadu ekonomickej aktivity a potenciálu, ktorými mestská časť Bratislava – Nové Mesto disponuje je potrebné spomenúť dva fakty. **Podiel ekonomicky aktívneho obyvateľstva** z celkového počtu obyvateľov s trvalým bydliskom mestskej časti Bratislava – Nové Mesto, **je v porovnaní s hodnotami za okres Bratislava III, za Bratislavský kraj ako aj za Slovenskú republiku, porovnateľný.** Narastajúcim **problémom** v mestskej časti **vyzerá byť podiel dlhodobo nezamestnaných ľudí**. V porovnaní s ostatnými mestskými časťami mesta Bratislava, je totiž vývoj tohto ukazovateľa nepriaznivejší.

Doprava a technická infraštruktúra

Z hľadiska celoštátneho a medzinárodného napojenia je pre mestskú časť dôležitá blízkosť siete diaľnic. Vzdialenosť k najbližšej diaľničnej križovatke z najbližšieho UO je len 1,6 km. Po vybudovaní diaľničného obchvatu D4 v úseku Jarovce – Rača bude mestská časť obklopená diaľnicami vo vzdialenosti do 10 km z troch svetových strán. Z hľadiska dopravnej mikropolohy sa mestská časť nachádza na pomedzí celku Malé Karpaty s bariérovým efektom na severnej a severozápadnej strane a Podunajská rovina, kde sa nachádza aj základnú komunikačná kostra. Tú tvoria Račianska a Rožňavská/Trnavská ulica (ako predĺženia ciest II. triedy na území mesta) a Vajnorská ulica. Mestská časť sa vyznačuje vynikajúcou dostupnosťou k medzinárodnému letisku a prístavu, k železničnej stanici kde zastavuje vlak typu EC/IC/EN, ako aj diaľnici. Na území MČ sa nachádza 9 zastávok prímestskej autobusovej dopravy, 2 železničné stanice a jedna železničná zastávka zaradená do Integrovaného systému BSK (IS BSK). Potenciálom pre zlepšenie môže byť vybudovanie resp. opätovné sprevádzkovanie železničných zastávok Patrónka, Mladá Garda, resp. Slovany a Filiálka. V ÚTJ Vinohrady je veľmi dobre rozvinutá sieť turistických a cykloturistických trás, kým na území ÚTJ Nové Mesto je situácia opačná. Absentujú nielen značené cykloturistické trasy, ale najmä bezpečné cyklochodníky pre bežnú cyklistickú dopravu. Viaceré rozvojové projekty sa však zaoberajú práve rozvojom cyklistiky.

Z hľadiska internetu, telekomunikačnej siete, siete optických káblov a mobilného internetu patrí územie ÚTJ Nové Mesto k najvyspelejším na Slovensku. V ÚTJ Vinohrady je situácia v niektorých prípadoch len čiastočne limitovaná konfiguráciou terénu. Výstavbou nových vilových štvrtí v oblasti bývalých vinohradov (Koliba, Briežky, Vtáčnik, Slanec) sa aj táto časť postupne zaraďuje na mapu vysokorýchlostných sietí. Podiel domácností zásobovaných vodou z verejných vodovodov v meste Bratislava bolo podľa PHSR BA (2010) napojených 99,9 % obyvateľstva. Na základe uvedeného vzniká obdobný predpoklad aj pre mestskú časť Nové Mesto. Systém kanalizácie MČ spadá pod nezávislý ľavobrežný kanalizačný subsystém s čističkou odpadových vôd lokalizovanou v MČ Vrakuňa.

Finančné ukazovatele

Z porovnania vybraných finančných ukazovateľov jednotlivých samospráv mestských častí Bratislavy a magistrátu mesta Bratislava možno konštatovať, že **finančná situácia samosprávy** mestskej časti Bratislava – Nové Mesto **je** v porovnaní s ostatnými **veľmi dobrá**. Hodnoty ukazovateľa bilancie bežného účtu dosiahla táto samospráva počas celého sledovaného obdobia (roky 2009 až 2014) kladné, čo znamená, že v každom roku obdobia dokázala bez problémov pokrývať svoje bežné výdavky zo svojich bežných príjmov. V otázke financovania rozvojových aktivít dosiahla samospráva pri ukazovateli bilancia kapitálových príjmov a kapitálových výdavkov v každom roku negatívnu hodnotu. Tieto výsledky možno interpretovať tak, že samospráva v každom roku vynaložila na investície do svojho majetku viac finančných prostriedkov ako získala z jeho predaja. To znamená, že **počas celého obdobia samospráva zhodnocovala svoj majetok**. Pri pohľade na hodnoty ukazovateľov zadlženosti a dlhovej služby taktiež dosiahla v porovnaní s ostatnými samosprávami veľmi priaznivé hodnoty. Z pohľadu možnosti čerpania návratných zdrojov financovania tak na plnenie svojich úloh, samospráva mestská časť Bratislava – Nové Mesto v každom skúmanom roku spĺňala podmienky vyplývajúce zo zákona NR SR č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Hodnoty obidvoch ukazovateľov v roku 2014 boli nulové, čo znamená, že samospráva dokázala zveľadiť svoj majetok bez zadlženia. Posledným skúmaným ukazovateľom bol čistý majetok samospráv. Z údajov tohto ukazovateľa vyplynulo, že v porovnaní s ostatnými samosprávami, mestská časť Bratislava – Nové Mesto disponovala v každom roku približne 4,6 násobne väčšou hodnotou majetku, ako predstavoval jej ročný objem bežných príjmov. V porovnaní s ostatnými samosprávami bola táto hodnota nadpriemerná.

Celkovo tak za oblasť finančných ukazovateľov možno konštatovať, že finančná kondícia samosprávy mestskej časti Bratislava – Nové Mesto v porovnaní s ostatnými mestskými časťami a magistrátom je veľmi priaznivá, nakoľko svoj bežný chod dokáže bezproblémovo pokrývať zo svojich bežných príjmov a svoj majetok dokáže zhodnocovať bez potreby zadlžovania. Tieto skutočnosti tak z finančného hľadiska predstavujú pozitívnu správu pre rozvojové možnosti v budúcich obdobiach.

Na obdobie rokov 2016 – 2018 plánuje samospráva hospodáriť s vyrovnanými rozpočtami. Programový rozpočet na rok 2016 počíta s celkovými výdavkami na úrovni 21,7 mil. eur, pričom objem bežných výdavkov predstavuje 16,3 mil. eur a kapitálové výdavky 5,4 mil. eur. Najviac financií z bežného rozpočtu samosprávy je určených pre oblasti Vzdelávanie, Bývanie a občianska vybavenosť a Všeobecné verejné služby. Rozvojovými prioritami sú oblasti Bývanie a občianska vybavenosť a Vzdelávanie, nakoľko z kapitálového rozpočtu je na ne vyčlenených najviac finančných prostriedkov. Mestská časť v roku 2016 nemá žiaden dlh, čo na jednej strane možno vnímať pozitívne, pretože nemá žiadne výdavky spojené so splácaním dlhu, a teda neobmedzuje rozpočtové možnosti a na druhú stranu poskytuje široký priestor pre prijímanie návratných zdrojov financovania na stanovené rozvojové aktivity. Odhadovaná **investičná kapacita**, ktorá predstavuje potenciálny objem finančných prostriedkov, ktoré samospráva môže použiť na rozvojové aktivity, **predstavuje približne 10 miliónov eur**. Zaujímavosťou je zavedenie moderného mechanizmu prerozdeľovania časti finančných prostriedkov občanmi samosprávy, takzvaného participatívneho rozpočtu. Význam tohto mechanizmu sa postupne zvyšuje, nakoľko každoročne sa zvyšuje počet navrhovaných projektov, počet hlasujúcich ľudí a objem finančných prostriedkov. Význam tohto nástroja spočíva aj v identifikácii aktuálnych občianskych nálad a preferencií podpory konkrétnych oblastí.

Podrobnejšie informácie k jednotlivým skúmaným ukazovateľom sú opísané v ďalšom texte. V rámci analýzy finančného zdravia sa posudzovali ukazovatele ako: bilancia bežných príjmov a výdavkov, bilancia kapitálových príjmov a výdavkov, celkový dlh, dlhová služba a netto majetok. Zároveň v rámci analýzy aktuálneho stavu a budúceho výhľadu hospodárenia samosprávy sa hodnotil aktuálny rozpočet roku 2016, programový rozpočet na ďalšie roky, investičná kapacita a fungovanie participatívneho rozpočtu.

2.1.2 SOCIÁLNA POLITIKA

Oblasť sociálnej politiky sa zameriava na popis základnej demografickej charakteristiky ako aj sociálnej infraštruktúry na území, ktorá sa ďalej podrobnejšie venuje popisu domového a bytového fondu a občianskej vybavenosť.

Demografická charakteristika

Analýza demografického potenciálu MČ bola zrealizovaná na základe výsledkov posledných sčítaní obyvateľov, domov a bytov a podľa údajov zo štatistických zisťovaní každoročne organizovaných a vykonávaných ŠÚ SR. Niektoré súvisiace štatistiky však boli konfrontované údajmi zozbieranými miestnym úradom. Prognóza vývoja počtu obyvateľov dotknutej mestskej časti čerpá z Prognózy vývoja obyvateľov za bratislavské mestské časti a okresy uvedenej v Územnom pláne hlavného mesta SR Bratislavy – ZaD 02.

Z hľadiska vývoja počtu obyvateľov pozorujeme v MČ paradoxnú situáciu. Na jednej strane sú **výsledky štatistických zisťovaní**, ktoré vykazujú **dlhodobo klesajúci trend vývoja obyvateľov** MČ (od roku 1980 bol evidovaný pokles počtu obyvateľov o cca 9 500 osôb na 37 650 osôb na konci roku 2015), a na druhej strane sú vlastné **údaje miestneho úradu**, ktoré hovoria o tom, že **za posledných 15 rokov narástol počet obyvateľov** MČ o približne 5 300 osôb na zhruba 44 300 osôb na konci roku 2015.

Z hľadiska bilancie pohybu obyvateľstva po r. 2001 môžeme konštatovať, že **prirodzený pohyb obyvateľstva v okrese Bratislava III dosahoval záporné hodnoty,** čo ovplyvnilo prirodzený pohyb obyvateľstva v MČ Bratislava – Nové Mesto, a teda saldo dosiahlo zápornú hodnotu 1 616 obyvateľov. V prípade **migračného salda**

ide o **kladné hodnoty** počas celého sledovaného obdobia. Priemerne, počas obdobia rokov 2001-2015, v MČ Bratislava – Nové Mesto pribudlo migračným pohybom 256 obyvateľov ročne, čo predstavuje 6,87 ‰.

Z hľadiska vekovej štruktúry v roku 2011 došlo k pozitívnej zmene trendu, a síce zvýšil sa podiel predproduktívnej zložky obyvateľstva, zvýšil sa podiel obyvateľov v produktívnom veku a klesol podiel poproduktívnej zložky obyvateľstva, napriek tomu však zastúpenie najstaršej zložky obyvateľstva je podstatne vyššie vzhľadom na priemer okresu, mesta Bratislavy, Bratislavského kraja aj SR. Index vitality sa v rokoch 2001 a 2011 výrazne nezmenil, v MČ Bratislava – Nové Mesto ostal regresívny typ populácie a priemerný vek obyvateľstva dosahoval v roku 2001 a aj v roku 2011 cca 43 rokov, čo prevyšovalo priemerný vek v SR (2001 - 36,1 a 2011 - 38,94), v Bratislavskom kraji (2001 - 38,1 a 2011 - 40,57), v Bratislave, hl. m. (2001 - 38,7) aj v okrese Bratislava III (2001 - 42,1 a 2011 - 42,87).

V roku 2011 bola v mestskej časti Bratislava – Nové Mesto **veľmi priaznivá vzdelanostná štruktúra** obyvateľstva v porovnaní s okresným, krajským aj celoslovenským priemerom. **Zastúpenie obyvateľstva** s najvyšším dosiahnutým základným vzdelaním je nižšie (MČ Bratislava – Nové Mesto 7,1 %), a naopak zastúpenie obyvateľstva **s vysokoškolským vzdelaním je vyššie** (MČ Bratislava – Nové Mesto 28,1 %).

Z hľadiska národnosti **dominantné zastúpenie má slovenská národnosť** (90,8%) a čo sa týka náboženského vyznania, v roku 2011 bolo **prevládajúcim náboženským vyznaním** u obyvateľov **rímskokatolícke** (51,2%).

Prognóza vývoja obyvateľstva podľa ÚPN hl.m. SR Bratislavy – ZaD 02 **uvažuje s rastom počtu obyvateľov** v MČ Bratislava – Nové Mesto na takmer 50 000 osôb k r. 2030.

Územie MČ Bratislava – Nové Mesto je rozdelené do 42 ZSJ – urbanistických obvodov. Podľa počtu obyvateľov najväčšími urbanistickým obvodmi v r. 2001 aj 2011 boli UO Sibírska ulica, Tehelné pole, Pri starej prachárni a Na Revíne. Na druhej strane, najmenej obyvateľov žilo v UO Staving, Trnavské mýto, Mladá garda a Kamzík. V r. 2001-2011 najväčší prírastok zaznamenal UO Pasienky (1 063 osôb), najväčší úbytok UO Sibírska ulica (676 osôb) a UO Tehelné pole (584 osôb).

Domový a bytový fond

Analýza domového a bytového fondu MČ bola zrealizovaná na základe výsledkov posledných sčítaní obyvateľov, domov a bytov a podľa podkladov Pracoviska ŠÚ SR v Bratislave o novej bytovej výstavbe po r. 2011.

Podľa Sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2011 sa v MČ Bratislava – Nové Mesto nachádzalo cca 22 200 bytov, z toho bolo približne 84 % trvale obývaných a približne 3,5 tisíc domov, z toho 91 % trvale obývaných. V roku 2011 tvorila MČ Bratislava – Nové Mesto 9,4 % z celkového počtu trvale obývaných bytov v Bratislave, hl.m. SR. V sledovanom období (1980-2011) sa **obložnosť bytov znížila** z 2,78 na 1,95 obyv./trvale obývaný byt. Vzhľadom na rozvoj bytovej výstavby **počet bytov v mestskej časti stále rastie**. Tempo výstavby nových bytov v mestskej časti v r. 2011-2015 predstavuje cca 423 bytov/rok.

Podiel neobývaných domov v MČ Bratislava – Nové Mesto predstavoval 8,8 % z celkového počtu domov a podiel neobývaných bytov tvoril 16,2 % z celkového počtu bytov.

Na úrovni základných sídelných jednotiek (urbanistických obvodov), v období medzi dvoma sčítaniami (r. 2001-2011) najväčší prírastok trvale obývaných bytov zaznamenal UO Pasienky (prírastok 633 trvale obývaných bytov), najväčší úbytok UO Unitas (úbytok 132 trvale obývaných bytov). V prípade trvale obývaných domov najväčší prírastok zaznamenal UO Koliba (prírastok 127 trvale obývaných domov) a najväčší úbytok UO Tehelné pole (úbytok 9 trvale obývaných domov).

Občianska vybavenosť

V MČ Bratislava – Nové Mesto sa nachádza **základná a vyššia občianska vybavenosť celomestského a nadmestského významu**.

V oblasti školstva sa tu nachádzajú **materské školy o počte 15** a **základné školy o počte 11 zariadení**. Stredné školstvo v dotknutej mestskej časti má **nadmestský** až **celokrajský saturačný spád**. V mestskej časti Bratislava – Nové Mesto sa nachádzajú 2 gymnáziá, 1 hotelová a 1 obchodná akadémia a 3 stredné odborné školy. Taktiež sa tu nachádzajú špeciálne školy pre deti a žiakov, základné umelecké školy i jazykové školy. Na území MČ Bratislava – Nové Mesto má sídlo Slovenská zdravotnícka univerzita (SZU) v Bratislave a 3 fakulty Univerzity Komenského. Školskú infraštruktúru v mestskej časti dopĺňajú prislúchajúce školské zariadenia (napr. školské kluby detí, centrá voľného času, školské internáty, školské jedálne a i.).

Zdravotná starostlivosť na území MČ Bratislava – Nové Mesto je zabezpečovaná verejnými a súkromnými nemocničnými zariadeniami a poliklinikami. Celkovo sa na tomto území nachádzajú **4 polikliniky, 30 verejných lekární a 6 zdravotníckych zariadení**, ktoré majú celomestskú a regionálnu pôsobnosť.

MČ Bratislava – Nové Mesto svojim obyvateľom zabezpečuje **dostatočnú sociálnu starostlivosť**, je poskytovateľom terénnej opatrovateľskej služby, zriaďovateľom 8 denných centier, komunitného centra a prevádzkovateľom Sociálnej výdajne potravín a spotrebného tovaru. Do zriaďovateľskej pôsobnosti MČ Bratislava – Nové Mesto patrí aj zariadenie detských jaslí. MČ Bratislava – Nové Mesto v súčasnosti nedisponuje zariadením opatrovateľskej služby, zariadením pre seniorov a prepravnou službou (sociálny taxík) v jej zriaďovateľskej pôsobnosti, tieto zariadenia je žiaduce doplniť. Okrem toho, starostlivosť v zariadeniach sociálnych služieb je obyvateľom mestskej časti poskytovaná prostredníctvom ďalších verejných aj neverejných poskytovateľov sociálnych služieb.

Veľmi **pozitívnym javom** z hľadiska cestovného ruchu je **Bratislavský lesopark** a rekreačné zariadenia nachádzajúce sa najmä v priestore Hornej Mlynskej doliny a v lokalite Kamzík. Prebiehajúca obnova areálu Železná studnička pravdepodobne ešte zvýši počet návštevníkov. Okrem toho jestvuje **potenciál využitia bunkrov** na účely cestovného ruchu – na báze iniciatív iných MČ. Na druhej strane v oblasti sa nachádza niekoľko **nevyužívaných objektov** v majetku mesta: bývalá Rybárska reštaurácia, Snežienka, objekty na území areálu Železná studienka. Okrem toho sa na území MČ nachádzajú štadióny a kryté haly celomestského, ale aj celonárodného významu. Dostatočný je aj počet ostatných športovo-rekreačných areálov. Podobne ako v podkapitole venujúcej sa pešej a cyklistickej doprave (z hľadiska dochádzky do zamestnania a škôl), treba zdôrazniť nedostatočne rozvinutú sieť cyklochodníkov aj pre športové účely**.**

Možno konštatovať, že MČ je **dobre vybavená službami**. Nachádza sa tu dostatočný počet vhodne rozmiestnených supermarketov, stravovacích a ubytovacích zariadení. K výnimkám patrí lokalita Mierová kolónia a niektoré hornaté oblasti (oblasť v blízkosti ulice Jaskový rad a Matúškova a novo rozvíjajúca sa oblasť Podhorský pás. Taktiež absentujú ubytovacie zariadenia s vyšším počtom hviezdičiek ako sú tri.

Služby dopĺňajú dva farské kostoly, niekoľko modlitební a sobášna sieň.

2.1.3 ENVIRONMENTÁLNA POLITIKA

Jedným z významných faktorov ovplyvňujúcich kvalitu ľudského života vrátane zdravia je stav životného prostredia. Kvalita ovzdušia, vody, stav biodiverzity, chemické a fyzikálne rizikové faktory majú priamy i nepriamy krátkodobý i dlhodobý vplyv na zdravotný stav obyvateľstva. Environmentálna politika bola ďalej rozčlenená na tri samostatné podoblasti a to Prírodné podmienky, Ochrana prírody a krajiny a Zložky životného prostredia.

Prírodné podmienky

Riešené územie (mestská časť Bratislava - Nové Mesto) pozostáva z dvoch katastrálnych území – Nové Mesto a Vinohrady. Katastrálne územie Nové Mesto sa rozprestiera na Podunajskej nížine, zatiaľ čo prevažná časť katastrálneho územia Vinohrady je súčasťou lesných spoločenstiev Malých Karpát. Z takto rozčleneného územia vyplynula odlišná geologická stavba pre masív Malých Karpát a územie Podunajskej nížiny. Pre masív Malých Karpát sú príznačné metamorfované a magmatické horniny, V Podunajskej nížine sú to prevažne riečne náplavy a sedimenty. Riešené územie patrí do hlavného povodia Dunaja, k čiastkovému povodiu Dunaja (povodie Vydrice) a Váhu (východné svahy Malých Karpát). Najvýznamnejším vodným tokom tečúcim priamo riešeným územím je Vydrica. **Najvýznamnejšími vodnými plochami sú Kuchajda a rybníky I-IV** v Malých Karpatoch popri toku Vydrice. Pôdy riešeného územia sú silne ovplyvnené ľudskou činnosťou. **Riešené územie má špecifickú polohu na styku pohoria a nížiny**. Malé Karpaty tvoria klimatickú hranicu medzi Podunajskou a Záhorskou nížinou. Klimatické rozdiely medzi obidvoma nížinami sú vytvárané najmä náveternými a záveternými účinkami pohoria Malých Karpát. V súčasnosti sú problémom klimatické zmeny, ktorých vplyvom môže dôjsť k narušeniu a zmene niektorých prírodných charakteristík lesných spoločenstiev Malých Karpát.

Ochrana prírody a krajiny

Dôležitým územím je **Chránená krajinná oblasť Malé Karpaty**, ktorá zasahuje do riešeného územia výbežkom masívu pohoria Malých Karpát. Predmetom ochrany sú zachované lesné spoločenstvá, prevažne dubové, dubovo-hrabové lesy, na južných svahoch s prechodom do xerotermných skalných stepí, na severných svahoch do bučín. Predstavuje **jediné veľkoplošné chránené územie vinohradníckeho charakteru na Slovensku**. **Prírodná pamiatka Rösslerov lom** je ďalším chráneným územím v riešenom území a je lokalitou, ktorá je dôležitá z vedeckovýskumného, náučného a ekologického hľadiska. Do spoločnej európskej siete chránených území NATURA 2000 bol zaradený tok Vydrice a priľahlé územia, ktoré sú tvorené kombináciou vodných, mokraďových a lesných spoločenstiev. V súčasnosti je toto územie pod silným antropickým tlakom. Z hľadiska využitia pôdy prevládajú v riešenom území lesné pozemky (vyše 2000 ha) a zastavané plochy (vyše 1100 ha). V riešenom území sa vyskytujú dôležité prvky územného systému ekologickej stability - prírode blízkych ekosystémov, ktoré udržujú prírodnú rovnováhu. Problémom je silný antropický tlak postupujúci smerom do vnútra malokarpatského masívu a narušuje tak celistvosť prepojenej štruktúry tohto systému ako aj samotných chránených území.

Osobité postavenie má zeleň v zastavanom území. Kostra zelene v zastavanom území mestskej časti je tvorená existujúcimi plochami verejne prístupnej zelene, a to predovšetkým parkami, menšími parkovo upravenými plochami a plochami zelene pri bytovej zástavbe. Tieto plošné prvky zelene sú doplnené a rozvedené v priestore prostredníctvom líniových prvkov v podobe líniových výsadieb uličných a prícestných stromoradí. Významnou plochou zelene je park na Račianskom mýte.

Zložky životného prostredia

Všetky zložky životného prostredia navzájom so sebou súvisia, ovplyvňujú sa a rovnako tak na ne vplývajú negatívne faktory (napr. výrobné areály, intenzívna cestná a železničná doprava, zvýšená výstavba). Počet vyprodukovaných emisií základných znečisťujúcich látok na území Mestskej časti Bratislava – Nové Mesto sa od roku 2000 až po rok 2014 znížil v dôsledku legislatívneho i technologického pokroku. Kvalita vodného toku

Vydrice sa zhoršuje až v miestach, kde tok opúšťa riešené územie a prichádza do kontaktu s husto zastavaným územím. Kvalita podzemných plôch je negatívne ovplyvnená chemickým priemyslom, odpadovými vodami a nelegálnymi skládkami. Pôda je ohrozená opäť chemickým priemyslom, v menšom množstve aj eróziou pôdy. **Najväčším zdrojom hluku** v riešenom území je **intenzívna doprava**, a to ako cestná tak aj železničná. Okrem hluku z dopravy je potrebné spomenúť aj stacionárne zdroje hluku, ktorými sú predovšetkým areály a prevádzky priemyselnej výroby. Pri riešení problematiky odpadového hospodárstva je možné vychádzať z Programu odpadového hospodárstva Slovenskej republiky na roky 2016 – 2020, ktorý bol schválený Vládou SR dňa 14.10.2015 uznesením č. 562/2015. Dôležitým dokumentom v oblasti odpadov je program odpadového hospodárstva Bratislavy na roky 2011 – 2015. Zmesový komunálny odpad je energeticky zhodnocovaný v spaľovni spoločnosti OLO a.s., vo Vlčom hrdle.

2.2 ODHAD BUDÚCEHO VÝVOJA

Cieľom kapitoly je načrtnúť predpokladaných stav rozvoja územia v jednotlivých oblastiach. Odhad budúceho vývoja je spracovaný do roku 2020 a zohľadňuje predpokladaný vývoj jednotlivých ukazovateľov, ktoré sú predmetom analýzy, ako aj predpokladaný vývoj vonkajšieho prostredia (spoločenský, legislatívny, politický a pod.). Pre odhad vývoja niektorých ukazovateľov boli využité extrapolačné metódy. Čo sa týka demografického potenciálu, údaje o predpokladanom počte obyvateľov mestskej časti Bratislava – Nové Mesto k roku 2030 boli čerpané z Prognózy vývoja obyvateľov za bratislavské mestské časti a okresy uvedenej v Územnom pláne hlavného mesta SR Bratislavy – ZaD 02.

Hospodárska politika

Z priestorového hľadiska sa dá očakávať rozvoj lokalít v súvislosti s bývaním (napr. Podhorský pás), čo so sebou prinesie aj vyššie nároky na vybudovanie dopravnej a technickej infraštruktúry na danom území.

Hospodárska základňa mestskej časti, reprezentovaná jednotlivými podnikateľskými subjektmi, sa bude zväčšovať, počet podnikateľských subjektov, reprezentovaný najmä malými a strednými podnikmi, bude rásť (predpokladaný rast zo súčasných 12 tisíc subjektov až na približne 15 tisíc subjektov). V zastúpení jednotlivých sektorov bude aj naďalej dominovať terciárny sektor (sektor služieb). Z oblasti služieb sa dá očakávať rast doplnkových služieb v oblasti ubytovacích a stravovacích zaradení. V rámci primárneho sektora sa dá očakávať pokles celkovej výmery poľnohospodárskej pôdy, ktorý bude reprezentovaný najmä poklesom výmery viníc.

Z hľadiska zamestnanosti vo firmách s 20 a viac zamestnancami v jednotlivých sektoroch sa dá očakávať rast zamestnanosti najmä v sekundárnom sektore a mierne aj v sektore služieb.

Ohrozením do budúcna môže byť aj pretrvávajúca vyššia miera dlhodobej nezamestnanosti.

V oblasti dopravy existuje veľký potenciál v rozšírení a vybudovaní cyklotrás, ktoré ešte vhodnejšie jednotlivé ulice a miesta mestskej časti. Dôležitou časťou je aj kvalitné časové prepojenie prostredníctvom MHD. Parkovanie bude riešené lepšou organizáciou a navýšením kapacity, aby sa predišlo znehodnocovaniu chodníkov, na ktorých dnes parkujú obyvatelia. Do roku 2020 budú na území mesta vybudované nové železničné zastávky (terminály integrovanej osobnej prepravy). Na území MČ sa jedná o zastávky osobnej železničnej dopravy: Bratislava – Patrónka a Bratislava – Mladá Garda, v blízkosti avšak mimo územia MČ napríklad Bratislava – Trnávka, ktoré zlepšia dopravnú dostupnosť riešeného územia. V súvislosti so vznikajúcimi novými lokalitami určenými na bývanie sa zvýšia nároky na údržbu týchto komunikácií, najmä v zimných mesiacoch.

Finančná situácia mestskej časti bude naďalej priaznivá. Zvýši sa zapojenie verejnosti do rozhodovania o použití finančných prostriedkov mestskej časti.

Sociálna politika

Do roku 2020 môžeme predpokladať nárast počtu obyvateľov MČ Bratislava - Nové Mesto, pričom Prognóza vývoja obyvateľstva podľa ÚPN hl.m. SR Bratislavy – ZaD 02 uvažuje s rastom počtu obyvateľov v MČ Bratislava – Nové Mesto na takmer 50 000 osôb k r. 2030. Tento nárast bude dôsledkom nárastu migrácie obyvateľstva. Rast počtu obyvateľov mestskej časti vplyvom prirodzeného pohybu obyvateľstva sa neočakáva. Vo vekovej štruktúre obyvateľstva sa odzrkadlí regresívny typ populácie - starnutie obyvateľstva. I keď sa predpokladá nárast obyvateľstva, hlavne prisťahovaním nových obyvateľov, národnostná i religiózna štruktúra obyvateľstva ostane nezmenená. Z hľadiska vzdelanostnej štruktúry obyvateľstva je možné počítať s neustálym nárastom vzdelanostnej úrovne obyvateľstva mestskej časti.

Do roku 2020 sa taktiež predpokladá celkový rozvoj sociálnej infraštruktúry na celom území MČ Bratislava Nové Mesto. Podľa doterajších trendov sa zvýši počet trvalo obývaných bytov, no naopak ich obložnosť bude klesať. Vzniknú nové, resp. budú revitalizované existujúce lokality, ktoré budú predovšetkým doplnené o funkcie bývania vrátane dobudovania občianskej vybavenosti. Bude pretrvávať humanizácia mestského prostredia a zlepšovanie technického stavu jestvujúceho bytového fondu aj prostredníctvom štátnej politiky podpory bývania. Občianska vybavenosť, ktorá je už teraz na dobrej úrovni, sa bude i naďalej rozvíjať. Na území je naplánovaný rozvoj školstva, výstavba nových (príp. absentujúcich) zariadení, ale i rekonštrukcia jestvujúcich objektov a dobudovanie školských areálov. Zdravotníctvo je na dostačujúcej úrovni, ale s nárastom obyvateľstva je možné, že kapacity zariadení bude nutné navýšiť. Koncentrácia obyvateľstva so sebou prinesie aj nárast sociálnej exklúzie a výskyt sociálno-patologických javov. Zvýši sa tlak na vybudovanie zariadení sociálnych služieb pre starnúce obyvateľstvo (seniorov), zdravotne postihnutých občanov, ľudí bez domova. Bude potrebné zamerať sa aj na posilnenie terénnych a ambulantných služieb, aj na ich personálne dobudovanie.

Územie lesoparku bude využívané čoraz väčším počtom obyvateľov na rekreačné účely.

Environmentálna politika

Na území MČ Bratislava - Nové Mesto sa nachádza bohatá príroda ako napríklad: vinice, lesy, dostatok zelene, chránené územia i prvky ÚSES. Je dôležité zabezpečiť ochranu tejto prírody a zabrániť jej zastavaniu. V dôsledku zmeny klimatických pomerov sa predpokladá nárast priemernej ročnej teploty a naopak zníženie zrážok. Rozvojom priemyslu a dopravy v mestskej časti sa znečisťuje hlavne ovzdušie a zeleň. V roku 2020 môžeme predpokladať väčší dopyt obyvateľov po zeleni, a preto aj rozšírenie parkov a zelených miest v MČ.

2.3 MOŽNÉ RIZIKÁ A OHROZENIA VO VÄZBE NA EXISTUJÚCE STRATÉGIE A KONCEPCIE

Predmetom tejto kapitoly je identifikovať možné kolízne body (možné riziká a ohrozenia) medzi strategickými, resp. koncepčnými dokumentmi v oblasti regionálneho rozvoj a územného plánovania vo väzbe na riešené územia, územie mestskej časti, resp. vo väzbe na odhadovaný budúci vývoj riešeného územia.

Zhodnotenie východiskových a koncepčných dokumentov bolo zrealizované v úvodnej etape prác a jej výsledky sú súčasťou úvodnej kapitoly tohto dokumentu. Môžeme konštatovať, že žiadne významné ohrozenia, vo väzbe na rozvoj riešeného územia, neboli identifikované. Avšak existujú určité kolízne body, ktoré môžeme zhrnúť v nasledovnom texte.

V nadväznosti na územnoplánovaciu dokumentáciu (územný plná hl. m. SR Bratislavy a územné plány zón) je potrebné spomenúť veľký počet **verejnoprospešných stavieb** v oblasti dopravnej ale aj technickej infraštruktúry, ktoré by sa mali postupne, na území mestskej časti, realizovať. Viaceré z nich reprezentujú pomerné významné stavby, ktoré by ovplyvnili fungovanie veľkej časti riešeného územia (najmä dopravné stavby ako vybudovanie koridoru TENT – 17 (Filiálka), vybudovanie diaľničného obchvatu D4, tzv. severná tangent a pod.). V súčasnosti je však ťažké odhadnúť, či niektoré z týchto projektov, z ktorých mnohé ešte len budú predmetom ďalšieho posudzovania a skúmania, sa budú a v akom rozsahu realizovať.

Z hľadiska podpory regionálneho rozvoja prostredníctvom fondov EÚ existujú (sú schválené) **strategické dokumenty**, ako napr. RIÚS (BK) **na roky 2014-2020, ktoré jasne definujú okruhy podporovaných aktivít** (dôraz je kladený najmä na bezpečnú a ekologickú dopravu a kvalitnejšie verejné služby vrátane podpory deinštitucionalizácie sociálnych služieb) **z európskych štrukturálnych a investičných fondov na území hl.m. SR Bratislavy**. Pričom ako ďalšie čiastočné obmedzenie môžeme konštatovať fakt, že niektoré aktivity, ktoré sú predmetom podpory RIÚS, sa týkajú iba tzv. mestského funkčného územia, do ktorého územie mestskej časti nespadá (napr. posilnenie regionálnej mobility).

V **nadväznosti na** vyhodnotenie **predchádzajúceho strategického dokumentu mestskej časti** (PHSR BANM 2007-2013) je zrejmé, že existuje pomerne veľký počet úloh (projektov), ktoré boli **odporučené na realizáciu v tomto programovom období** a to najmä v oblastiach ako cestná infraštruktúra, inovačný potenciál, kultúra a sociálna infraštruktúra.

V neposlednom rade je tu ešte vzťah k základnému strategickému dokumentu mesta (PHSR hl. m. SR Bratislavy na roky 2010-2020), kde bude potrebné nájsť súlad s jeho strategickými cieľmi.

2.4 VNÚTORNÝ POTENCIÁL ÚZEMIA, JEHO LIMITY A ROZVOJ, DEFINOVANIE PODMIENOK UDRŽATEĽNÉHO ROZVOJA

Cieľom tejto kapitoly je na základe výstupov komplexného hodnotenia a analýzy východiskovej situácie identifikovať vnútorný potenciál územia. Zároveň boli identifikované najvýznamnejšie limitujúce faktory (z pohľadu environmentálneho, územnoplánovacieho alebo strategického), ktoré môžu ohroziť žiadaný socioekonomický rozvoj riešeného územia. Pri definovaní podmienok udržateľného rozvoja boli zobrané do úvahy najmä nadradené koncepcie európskeho významu.

Vnútorný potenciál územia z hľadiska hospodárskej politiky

- Vynikajúca mikro-poloha v rámci Bratislavy, ako aj vynikajúca dostupnosť k medzinárodným a štátnym cestným a železničným koridorom, k medzinárodnému prístavu a letisku, blízkosť centier Viedeň a Budapešť.
- Pestré rozloženie prírodných zdrojov a lesnatosť územia.
- Atraktívne lokality na bývanie a rekreáciu.
- Potenciál rozvoja v lokalite Pasienky a v existujúcich, málo využívaných priemyselných areáloch.
- Vhodné prostredie pre firmy pôsobiace v oblasti služieb.
- Ekonomicky aktívne a vzdelané obyvateľstvo.
- Výborný stav finančných ukazovateľov, investičná kapacita na úrovni približne 10 miliónov eur.

Vnútorný potenciál územia z hľadiska sociálnej politiky

- Intelektuálny a kreatívny potenciál obyvateľov mestskej časti.
- Výstavba nových obytných zón s dôrazom na humanizáciu prostredia.
- Rozšírenia bytového fondu formou nadstavieb podkrovných bytov v bytových domoch v rámci obnovy a rekonštrukcie jestvujúceho bytového fondu.
- Dobudovanie jestvujúcich školských areálov.
- Existencia viacerých strategických a plánovacích dokumentov a programov na národnej, regionálnej aj lokálnej úrovni.
- Vynikajúce rekreačné možnosti prírodnej rekreácie celomestského významu - Bratislavský lesopark. Existencia štadiónov a krytých hál celomestského, ale aj celonárodného významu. Dostatočný počet športovo-rekreačných areálov.
- Potenciál neverejných poskytovateľov pôsobiacich v sociálnej oblasti a ich podpora.
- Rekonštrukcia nevyužívaných (resp. málo využívaných) priestorov a objektov na území mestskej časti slúžiacich na usporiadanie kultúrnych aktivít, prípadne na iné verejnoprospešné aktivity.
- Potenciál využitia bunkrov na účely cestovného ruchu – na báze iniciatív iných MČ.

Vnútorný potenciál územia z hľadiska environmentálnej politiky

- Geomorfologická a geologická rôznorodosť územia mestskej časti a výskyt vodných plôch.
- Rozmanité druhové zastúpenie rastlín a živočíchov na území Malých Karpát, výskyt zákonom chránených druhov.
- Podporovanie výsadby nových drevín, náhrada starých drevín, rekultivácia a obnova zelených plôch aj ako adaptačné opatrenie na dôsledky klimatických zmien.
- Podpora aktivít a riešenie problémov v odpadovom hospodárstve, a tým zníženie negatívnych antropogénnych vplyvov na životné prostredie.

Limity rozvoja územia

Rozvoj územia je limitovaný viacerými faktormi, pričom spoločne ich môžeme rozdeliť do troch hlavných oblasti a to:

- Environmentálne limity,
- Územnoplánovacie limity a
- Strategické limity

Medzi najvýznamnejšie **environmentálne limity** na území mestskej časti patria chránené územia vinohradníckeho charakteru a ochranné pásma vodných tokov. Časť riešeného územia patrí do chránenej krajinnej oblasti Malé Karpaty.

Z územnoplánovacieho hľadiska patria k významným limitujúcim faktorom najmä ochranné pásma líniových stavieb, či už dopravnej alebo technickej infraštruktúry. Medzi **územnoplánovacie limity** teda patria vlastnícke vzťahy, ochranné pásma dopravnej a technickej infraštruktúry (ciest, železníc, letiska, zariadení elektrizačnej sústavy, bezpečnostné pásma plynárenských zariadení a plynovodov, tepelných zariadení, vodohospodárskych vedení a zariadení, telekomunikácií, vodárenských zdrojov, ČOV, pohrebísk a pamiatkového fondu) a všetky verejnoprospešné stavby v zmysle územného plánu mesta a územných plánov zón. Podrobnejšie informácie o limitoch z územnotechnického pohľadu dávajú príslušné územnoplánovacie dokumentácie (územný plán mesta a územné plány zón).

Z pohľadu preferencií v ďalších strategických dokumentoch a koncepciách s predpokladaným rozvojom riešeného územia môžu vzniknúť **strategické limity**. Tu môžeme spomenúť súlad s podporovanými aktivitami v rámci RIÚS BK, PHSR hl. m. SR Bratislavy, resp. PHSR BSK na roky 2014-2020 (viac aj v kapitole 2.3 Možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce stratégie a koncepcie).

Definovanie podmienok udržateľného rozvoja

Pri definovaní podmienok udržateľného rozvoja je potrebné zobrať do úvahy najmä nadradené koncepcie európskeho významu. Hlavným dokumentom na európskej úrovni je stratégia európa 2020, ktorej prioritou je dosiahnutie rastu, ktorý je:

Inteligentný rast, založený na inováciách, modernizácii a podpore výskumu a vývoja je už teraz významným faktorom (z hľadiska podielu pracujúcich v kvartérnom sektore), ktorý vplýva na štatistiky rozvinutosti európskych regiónov, kde hlavne vďaka nemu má Bratislavský región významné postavenie. Čiže tento faktor je potrebné ďalej posilniť a zhodnotiť. Skvalitnenie školstva, čo v kontexte kompetencií BANM znamená hlavne základné a materské školy, digitalizácii služieb úradu pre občanov, lepšia dostupnosť týchto služieb aj v oblasti kreatívneho priemyslu. Inteligentný rast znamená zlepšenie výkonnosti EÚ v týchto oblastiach:

- vzdelávanie (ako motivovať ľudí k tomu, aby sa vzdelávali a prispôsobili svoje zručnosti súčasným požiadavkám),
- výskum a inovácie (vytváranie nových produktov a služieb, ktoré budú generovať rast a nové pracovné miesta a prispejú k riešeniu sociálnych problémov),
- digitálna spoločnosť (využívanie informačných a komunikačných technológií).

Udržateľný rozvoj chápeme v kontexte rozvoja sídelného prostredia v území BANM. Vo vytvorení systému ktorý by priebežne vyhodnocoval kvalitu sídelného prostredia v jednotlivých častiach BANM, identifikoval jeho narušenia a inicioval ich liečenie (nápravu). Významným faktorom zabezpečenia a zlepšenia kvality sídelného prostredia budú mať aj nadregionálne dopravné projekty vytvárajúce predpoklady inteligentného a inkluzívneho rastu. Máme na mysli jednak vybudovanie D4 a vytvorenie integrovaného systému regionálnej koľajovej dopravy (TEN-T17) s prepojením na transnárodné dopravné koridory. Udržateľný rast sa zakladá na:

- vybudovaní konkurencieschopnejšieho nízkouhlíkového hospodárstva založeného na efektívnom a udržateľnom využívaní zdrojov;
- ochrane životného prostredia, znížení emisií a zachovaní biologickej rozmanitosti;

- zúročovaní vedúcej pozície v oblasti nových ekologických technológií a výrobných postupov; zavedení efektívnych inteligentných rozvodov elektrickej energie využívajúcich informačné a telekomunikačné technológie;
- využívaní sietí pokrývajúcich celú EÚ s cieľom poskytnúť podnikom (hlavne malým výrobným spoločnostiam) ďalšiu konkurenčnú výhodu;
- zlepšení podnikateľského prostredia, a to najmä pre MSP;
- dobre informovaných spotrebiteľoch.

Inkluzívny rast predstavuje rast založený na efektívnom využívaní vnútorných zdrojov regiónu: ľudských, prírodných, kapitálových. Nesmieme ale pritom zabúdať na skutočnosť, že významným faktorom inkluzívneho rastu je spokojnosť obyvateľov alebo ináč povedané, ich ochota podieľať sa na ňom. Úzko s tým súvisí rozvoj športu, rekreácie, zotavenia, zábavy, kultúry, umenia, proste aktivít podporujúcich kreativitu, ktoré by boli šité na mieru, a tiež dostupné všetkým vekovým kategóriám.

2.5 SWOT ANALÝZA

Spracovanie SWOT analýzy, nadväzuje na výsledky východiskovej (socioekonomickej) analýzy, ktoré sú v tabuľkovej forme výstižne zobrazené ako silné a slabé stránky, príležitosti a ohrozenia. SWOT analýza je rozdelená podľa jednotlivých skúmaných politík (oblastí).

2.5.1 HOSPODÁRSKA POLITIKA

Vymedzenie územia, širšie vzťahy, prírodné zdroje

Silné stránky	Slabé stránky
• Vynikajúca mikropoloha v rámci Bratislavy a Bratislavského regiónu. • Značnú časť územia zaberá časť pohoria Malé Karpaty (Bratislavský lesopark) – lesnatosť MČ tvorí až 56 %. • Pestré rozloženie prírodných zdrojov.	• Rozsiahle územie bývalých priemyselných areálov. • Problémy s hlukom a devastáciou životného prostredia (najmä v ÚTJ Nové Mesto).
Príležitosti	**Ohrozenia**
• Vynikajúca makropoloha v rámci bratislavsko – trnavského ťažiska osídlenia prvej úrovne a v rámci stredoeurópskeho priestoru. • Najdynamickejšie sa rozvíjajúce lokality bývania na území bratislavskej aglomerácie (tzv. Podhorský pás). • Potenciál rozvoja v lokalite Pasienky a v priemyselných areáloch (tzv. brown fields).	• Vyššie nároky na dopravu a dobudovanie technickej infraštruktúry v hornatých častiach MČ (ÚTJ Vinohrady).

Hospodárstvo na území

Silné stránky	Slabé stránky
• Dominantné postavenie terciárneho sektora z pohľadu počtu pôsobiacich podnikateľských subjektov. • Vysoký podiel ekonomicky aktívneho obyvateľstva pôsobiaci v terciárnom sektore. • Pôsobnosť významných výskumných ústavov. • Množstvo lesnatých pozemkov, ktoré sú vhodné pre oddychové a relaxačné aktivity.	• Postupné zmenšovanie poľnohospodárskej pôdy na úkor administratívnej a bytovej výstavby. • Nesúlad medzi sídlami veľkých firiem a ich reálnym územným pôsobením. • Spozorovaný pokles ubytovacích kapacít v mestskej časti na úkor iných mestských častí.
Príležitosti	**Ohrozenia**
• Cenovo dostupnejšie ubytovacie služby pre návštevníkov v porovnaní s úrovňou v centre mesta. • Vhodné prostredie pre firmy pôsobiace v oblasti služieb.	• Zvyšujúci sa počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie. • Pokračujúci rastúci trend dlhodobej nezamestnanosti. • V porovnaní s vývojom v meste Bratislava boli zaznamenané zhoršujúce sa trendy v cestovnom ruchu v podobe klesajúcich počtov návštevníkov a skracujúcej sa dĺžky ich pobytu na území mestskej časti.

Doprava a technická infraštruktúra

Silné stránky	Slabé stránky
• Výhodná mikropoloha – vynikajúca dostupnosť k diaľničným križovatkám a k hlavnému	• Nedostatočne rozvinuté cyklochodníky pre účely dennej dochádzky v zastavanom území a ich

železničnému ťahu (BA – hlavná stanica, BA – Vinohrady). • Integrovaný dopravný systém (BSK). • Vynikajúce pokrytie mobilnými sieťami a sieťami optických káblov v zastavanom území. • Vynikajúce napojenie na verejný vodovod a kanalizačnú sieť. • Rozvinutá sieť cyklotrás a turistických chodníkov na území Bratislavského lesoparku.	nedostatočné napojenie na vybudované cyklotrasy v Bratislavskom lesoparku. • Nedostatočné využitie železničnej stanice (ŽST) Bratislava – Predmestie. • Nevyhovujúci stav ŽST Bratislava – Vinohrady • Nevyhovujúci stav vybraných významných cestných komunikácií (napr. Račianska, prístupová cesta k ŽST Nové Mesto).
Príležitosti	**Ohrozenia**
• Výhodná makropoloha – vynikajúca dostupnosť k medzinárodným a štátnym cestným a železničným koridorom, k medzinárodnému prístavu a letisku, blízkosť centier Viedeň a Budapešť. • Zlepšenie dostupnosti vybudovaním nových terminálov integrovanej osobnej prepravy (Patrónka, Mladá Garda, resp. Slovany a Filiálka) • Zníženie dopravných kongescií vybudovaním diaľničného obchvatu D4. • Zlepšenie prepojenia oblasti Podhorský pás po dobudovaní komunikácie Horská. • Zlepšenie dostupnosti oblasti Kramáre a Mladá Garda dobudovaním terminálov integrovanej osobnej prepravy.	• Zvýšená dopravná kongescia – Račianska ulica – v prípade nevybudovania diaľničného obchvatu D4. • Zvýšené nároky na budovanie cestných komunikácií v hornatých oblastiach a údržbu v zimných mesiacoch. • Zvýšené nároky na budovanie technických sietí v hornatom teréne ÚTJ Vinohrady.

Finančné ukazovatele

Silné stránky	**Slabé stránky**
• Bezproblémové pokrývanie výdavkov na bežné činnosti samosprávy prostredníctvom bežných príjmov. • Dlhodobé zhodnocovanie vlastného majetku. • Zavedený mechanizmus participatívneho rozpočtu. • Investičná kapacita na úrovni približne 10 miliónov eur. • Nulová zadlženosť samosprávy.	• Investičná aktivita hradená prostredníctvom finančných prostriedkov z rezervného fondu a fondu rozvoja bývania. • Málo špecifikovaný viacročný rozpočet.
Príležitosti	**Ohrozenia**
• Bezproblémová schopnosť uchádzať sa o komerčné návratné zdroje financovania. • Bezproblémová schopnosť žiadať o poskytnutie dotácií zo štátneho rozpočtu a z doplnkových zdrojov.	• Obmedzené možnosti čerpania návratných zdrojov financovania z EŠIF na území Bratislavského kraja. • Daňová politika štátu a z toho vyplývajúce obmedzené kompetencie samosprávy v oblasti daňovej politiky.

2.5.2 SOCIÁLNA POLITIKA

Demografická charakteristika

Silné stránky	Slabé stránky
• Priaznivý trend vývoja počtu obyvateľov mestskej časti podľa údajov Miestneho úradu Bratislava – Nové Mesto resp. Registra obyvateľov. • Kladné migračné saldo. • Veľmi priaznivá vzdelanostná štruktúra obyvateľstva s vysokým podielom obyvateľstva s najvyšším dosiahnutým vysokoškolským vzdelaním.	• Výrazné rozdiely v údajoch o počte obyvateľov medzi ŠÚ SR a Miestnym úradom Bratislava – Nové Mesto (Register obyvateľov). • Dlhodobo klesajúci trend vývoja počtu obyvateľov mestskej časti podľa dát ŠÚ SR. • Prirodzený úbytok obyvateľstva. • Nepriaznivá veková štruktúra obyvateľstva – vysoký podiel poproduktívnej zložky obyvateľstva (aj vzhľadom na okresný, celomestský, krajský a celoslovenský priemer). • Vysoký priemerný vek obyvateľstva (vzhľadom na okresný, celomestský, krajský aj celoslovenský priemer).
Príležitosti	**Ohrozenia**
• Posilnenie identity a príslušnosti obyvateľov MČ. • Intelektuálny a kreatívny potenciál obyvateľov mestskej časti.	• Trend starnutia obyvateľstva s negatívnym dopadom na vekovú štruktúru disponibilnej pracovnej sily. • Pokles záujmu obyvateľov o zapájanie sa do komunálnych aktivít, nízky local patriotizmus prisťahovaného obyvateľstva.

Sociálna infraštruktúra na území – domový a bytový fond

Silné stránky	Slabé stránky
• Veľmi dobrá úroveň vybavenosti bytov. • Rýchlo rastúci bytový fond – vysoké tempo a intenzita bytovej výstavby, vysoký záujem o bývanie v mestskej časti. • Spracované územné plány zón Koliba – Kamenné sady, Koliba – Stráže, Kramáre – Horný Kramer, Podhorský pás, Tehelná. • Výstavba nových obytných zón s dôrazom na humanizáciu prostredia.	• Nepriaznivá veková štruktúra domového fondu. • Absencia ÚPN na úrovni zón – Horná Mlynská dolina, Krahulčia, Filiálka, Zátišie – Hatalova, Tomášikova – Trnavská, Vajnorská – Odborárska, Stromová – Pražská. • Vysoký podiel neobývaných bytov vzhľadom na okresný, celomestský, krajský a celoslovenský priemer. • Vysoký podiel obývaných bytov s nezistenou formou vlastníctva. • Nedostatok nájomného bytového fondu.
Príležitosti	**Ohrozenia**
• Rozvoj nových urbanistických celkov s ohľadom na tvorbu vyváženého a esteticky harmonického mestského prostredia. • Využitie chátrajúcich objektov na umiestnenie absentujúcich zariadení občianskej vybavenosti a služieb. • Modernizácia, zlepšovanie technického stavu jestvujúceho bytového fondu a humanizácia prostredia sídliskových štruktúr. • Štátna podpora rozvoja bytovej výstavby. • Možnosti rozšírenia bytového fondu formou nadstavieb podkrovných bytov v bytových domoch v rámci obnovy a rekonštrukcie jestvujúceho bytového fondu.	• Nereagovanie na diverzifikáciu potrieb obyvateľstva v oblasti bývania. • Zmena štruktúry domácností – rast počtu jednočlenných domácností. • Príliš rýchla expanzia a nevhodná nová výstavba bez ohľadu na urbanistický charakter územia. • Administratívna náročnosť získavania finančných prostriedkov zo štátnych dotácií a účelových fondov.

Sociálna infraštruktúra na území – občianska vybavenosť

Silné stránky	Slabé stránky
• Školská infraštruktúra s celomestským, regionálnym až celoslovenským významom. • Dostatočná sieť zariadení od predškolskej výchovy až po vysokoškolské vzdelávanie. • Rozvinutá sieť (doplnkových) školských zariadení. • Existencia viacerých súkromných škôl a školských zariadení. • Existencia špeciálnych škôl a špeciálnych integrovaných tried pri bežných školách pre deti a žiakov so špecifickými výchovno-vzdelávacími potrebami. • Dobré možnosti celoživotného vzdelávania. • Existencia viacerých strategických dokumentov a programov na národnej, regionálnej aj lokálnej úrovni. • Existencia siete zdravotníckych zariadení s celomestskou a nadregionálnou pôsobnosťou. • Sieť verejných aj neverejných poskytovateľov sociálnych služieb. • Terénna opatrovateľská služba, 8 denných centier, komunitné centrum, sociálna výdajňa potravín a spotrebného tovaru a detské jasle zriadené Mestskou časťou. • Aktívna a pestrá činnosť denných centier. • Existencia viacerých strategických dokumentov a programov na národnej, regionálnej aj lokálnej úrovni. • Vysoká objasnenosť násilných trestných činov v porovnaní s ostatnými Bratislavskými okresmi. • Tradícia kultúrno – spoločenských akcií typických pre mestskú časť a viažucich sa k histórii a súčasnosti. • Dostupnosť kultúrnych zariadení verejnosti. • Vynikajúce rekreačné možnosti prírodnej rekreácie celomestského významu - Bratislavský lesopark. • Existencia štadiónov a krytých hál celomestského, ale aj celonárodného významu. • Dostatočný počet športovo-rekreačných areálov. • Dostatočné pokrytie územia supermarketmi. • Vhodné pokrytie 2- a 3- hviezdičkovými ubytovacími zariadeniami. • Dostatočný počet stravovacích zariadení.	• Technický stav niektorých objektov a nedostatočná vybavenosť objektov škôl modernými učebnými pomôckami a odbornými triedami. • Slabé prepojenie trhu práce a vzdelávacieho systému. • Zlý technický stav zdravotníckych zariadení. • Nedostatočná kapacita zariadení sociálnych služieb. • Absencia zariadenia opatrovateľskej služby a zariadenia pre seniorov v zriaďovateľskej pôsobnosti MČ Bratislava – Nové Mesto. • Absencia niektorých druhov sociálnych služieb • Problém ľudí bez domova, výskyt sociálno-patologických javov, rizikového správania. • Nedostatok bezbariérových komunikácií a vstupov pre imobilných a telesne postihnutých ľudí. • Nižšia bezpečnosť obyvateľov mestskej časti reprezentovaná vysokým počtom zistených všetkých druhov trestných činov v porovnaní s ostatnými porovnávanými Bratislavskými okresmi, ako aj mestom Bratislava. • Nižšia objasnenosť väčšiny kategórií trestných činov v porovnaní s ostatnými mestskými časťami. • Vyšší počet obyvateľov v zásahovom obvode hasičského zboru v porovnaní s ostatnými obvodmi. • Obmedzené finančné možnosti mestskej časti na financovanie rozvoja kultúry. • Nedostatočne rozvinutá sieť cyklochodníkov pre športové účely. • Absencia ubytovacieho zariadenia s vyšším počtom hviezdičiek ako 3.
Príležitosti	**Ohrozenia**
• Podpora rekonštrukcií a modernizácie škôl a školských zariadení zameraná na zníženie energetickej náročnosti a na zlepšenie technického stavu budov. • Dobudovanie jestvujúcich školských areálov. • Modernizácia vnútorného vybavenia škôl a školských zariadení. • Zvýšený dopyt po mimoškolských aktivitách.	• Administratívna náročnosť získavania finančných prostriedkov zo štátnych dotácií a účelových fondov. • Pomalý postup modernizácie školskej infraštruktúry. • Zhoršenie technického stavu školských budov. • Zníženie kvality a efektivity výchovy a vzdelávania na školách.

• Dopyt po celoživotnom a duálnom vzdelávaní. • Intenzívna kooperácia školského systému a zamestnávateľskej sféry pre potreby prispôsobenia obsahu a rozsahu vzdelávania požiadavkám trhu práce. • Flexibilita a inovácia vzdelávacích programov. • Možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ a zo štátnych dotácií. • Podpora zlepšenia kvality poskytovaných služieb v zdravotníckych zariadeniach. • Podpora rekonštrukcií a vybudovania nových zariadení zdravotníckych služieb. • Podpora zlepšenia kvality poskytovaných služieb v sociálnych zariadeniach. • Posilnenie terénnych a ambulantných služieb. • Vytvorenie integrovaného systému sociálnej a zdravotnej pomoci a sociálneho poradenstva, sieťovanie sociálnych služieb. • Možnosť získania finančných prostriedkov zo štátnych fondov a z fondov EÚ. • Podpora rekonštrukcií a vybudovania absentujúcich zariadení sociálnych služieb. • Potenciál neverejných poskytovateľov pôsobiacich v sociálnej oblasti a ich podpora. • Zapájanie dobrovoľníkov v sociálnej sfére. • Vybudovanie bezbariérových vstupov. • Využitie intelektuálneho potenciálu mestskej časti pre rozvoj miestneho kultúrneho života. • Výstavba a rekonštrukcia priestorov a objektov slúžiacich na usporiadanie kultúrnych aktivít. • Bratislavský lesopark – prebiehajúca obnova areálu Železná studnička ešte zvýši počet návštevníkov. • Potenciál využitia bunkrov na účely cestovného ruchu – na báze iniciatív iných MČ.	• Prehlbovanie izolovanosti vzdelávacej sústavy od potrieb trhu práce. • Odchod mladých a vzdelaných ľudí z mestskej časti. • Zvyšujúce sa nároky na zdravotnú starostlivosť z dôvodu starnutia populácie na Slovensku. • Zhoršovanie úrovne sociálnej starostlivosti. • Starnutie obyvateľstva a s tým súvisiaci tlak na sociálne služby. • Zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva, prehlbovanie sociálnych rozdielov. • Sociálna exklúzia a nárast výskytu sociálno-patologických javov. • Zvyšujúci sa počet občanov odkázaných na sociálnu pomoc. • Pretrvávanie pomerne vysokej miery kriminality v okresoch Bratislava I až V v porovnaní ostatnými okresmi Slovenska. • Poddimenzované financovanie kultúry. • Rekreačná oblasť Horná Mlynská dolina - nevyužité stavby v majetku mesta sú v chátrajúcom stave (bývala Rybárska reštaurácia, Snežienka).

2.5.3 ENVIRONMENTÁLNA POLITIKA

Prírodné podmienky

Silné stránky	Slabé stránky
• Rozsiahlosť územia a jeho pomerne veľká členitosť. • Geomorfologická a geologická rôznorodosť územia mestskej časti, ktorá zasahuje do Podunajskej nížiny a aj pohoria Malých Karpát. • Tok Vydrice a výskyt vodných plôch na území mestskej časti (rybníky Vydrice, Kuchajda).	• Nízka hustota riečnej siete. • Menej kvalitného pôdneho fondu na úkor zastavaného územia. • Z pohľadu klimatických pomerov je územie zraniteľné na klimatické zmeny.
Príležitosti	**Ohrozenia**
• Zmiernenie klimatických zmien pomocou adaptačných opatrení (napr. zelená a modrá infraštruktúra).	• Ohrozenie pôdneho fondu chemickým priemyslom ale aj novou zástavbou, eróziou pôdy a zosuvmi. • Dopady zmeny klímy na zdravie obyvateľstva a biotopy. • Možnosť lokálnych záplav najmä z malých vodných tokov, ktoré stekajú z Malých Karpát (napr. Vydrica) pri tzv. bleskových povodniach. • Poškodenie dopravnej infraštruktúry v dôsledku vyšších teplôt v letných mesiacoch.

Ochrana prírody a krajiny

Silné stránky	Slabé stránky
• Rozmanité druhové zastúpenie rastlín a živočíchov na území Malých Karpát, výskyt zákonom chránených druhov. • Vyhlásené chránené územia ako súčasť mestskej časti. • Vysoká výmera lesných pozemkov v mestskej časti, ktoré plnia funkciu prímestských rekreačných lesov ako súčasť Bratislavského lesoparku.	• Súčasná zástavba ako aj budúci tlak na zástavbu územia v tesnom kontakte s masívom Malých Karpát. • Poškodenie vegetácie v dôsledku znečistenia ovzdušia.
Príležitosti	**Ohrozenia**
• Zachovanie viníc a zastavenie trendu ich úbytku. • Podporovanie výsadby nových drevín, náhrada starých drevín, rekultivácia a obnova zelených plôch aj ako adaptačné opatrenie na dôsledky klimatických zmien.	• Úbytok vzácnych biotopov v dôsledku silného antropického tlaku v podhorskej oblasti Malých Karpát. • Ohrozenie súčasných prvkov územného systému ekologickej stability pod vplyvom urbanizácie, rozvoja priemyslu a zvýšenej rekreácie.

Zložky životného prostredia

Silné stránky	Slabé stránky
• Z hľadiska znečistenia ovzdušia postupné znižovanie emisií hlavných znečisťujúcich látok zo stacionárnych zdrojov znečistenia ovzdušia.	• Lokalizácia priemyselných areálov a hustota dopravy na území mestskej časti. • Zastaraná kanalizačná sieť, z dôvodu ktorej dochádza k obmedzeniu funkčnosti veľkej časti hlavných rozvodov kanalizácie

	• Intenzívna doprava ako nadmerný zdroj hluku.
Príležitosti	**Ohrozenia**
• Pravidelný monitoring povrchovej vody na Kuchajde, čistenie vodnej plochy od odpadov. • Podpora aktivít a riešenie problémov v odpadovom hospodárstve a tým zníženie negatívnych antropogénnych vplyvov na životné prostredie.	• Znečistenie ovzdušia, znečistenie podzemných a povrchových vôd, kontaminácia pôd v dôsledku priemyselnej výroby.

2.6 IDENTIFIKOVANIE ZÁKLADNÝCH PROBLÉMOV A CIEĽOV

Cieľom kapitoly je identifikovanie najvýznamnejších problémových oblastí a zároveň cieľov rozvoja územia mestskej časti. Identifikovanie základných problémov a cieľov (vo forme stromu problémov a cieľov) predstavuje prvý a zároveň významný krok k definovanie stratégie rozvoja. Identifikovanie základných problémov a cieľov rozvoja územia vychádza z výsledkov východiskovej (socioekonomickej) analýzy územia mestskej časti, najmä jej výstižnej časti spracovanej vo forme SWOT analýzy. Medzi ďalšie podkladové materiály patria aj výsledky hlasovania v rámci participatívneho rozpočtu ako aj výsledky dotazníkového prieskumu.

2.6.1 VÝSLEDKY PARTICIPATÍVNEHO ROZPOČTU

MČ Bratislava – Nové Mesto, v rámci podpory budovania otvorenej samosprávy s cieľom rozvoja občianskej spoločnosti, transparentnosti, modernizácie a efektivity, v roku 2014 zaviedla do praxe inštitút tzv. participatívneho rozpočtu (PR). Participatívny rozpočet predstavuje nástroj, pomocou ktorého sa obyvateľstvo rozhoduje alebo podieľa na rozhodovaní o tom, kam smerujú všetky alebo časť dostupných verejných zdrojov.

Základným poslaním participatívneho rozpočtovania a plánovania je vytvoriť prostredie pre čo najväčšiu a najkvalitnejšiu možnú občiansku angažovanosť a spoluúčasť pri spravovaní vecí verejných. Princípy maximálnej transparentnosti, prístupnosti a zrozumiteľnosti sú jeho podstatným predpokladom.

Ako základný komunikačný kanál a oficiálne informačné médium pre PR mestskej časti Bratislava – Nové Mesto slúži webový priestor (http://pr.banm.sk), na ktorom sú zverejňované všetky dôležité údaje o participatívnom rozpočte.

cieľom je, aby občania mohli demokraticky, otvorene a spoločne využívať verejné zdroje na tvorbu a realizáciu vlastných nápadov pre zlepšenie mesta, samosprávy a komunity. Zámerom je nielen to, aby sa verejnosť zúčastnila na tvorbe rozpočtu, ale aj, aby sa viac zaujímala o veci verejné.

Mechanizmus PR zahŕňa 3 roviny. Okrem priameho rozhodnutia, kam nasmerovať investície mestskej časti (***zadania***), či pomôcť definovať ***priority***, otvára PR aj priestor pre financovanie a sebarealizáciu v občianskych aktivitách a vo verejných službách (***projekty***).

> ***Občianske projekty*** sú nízkonákladové, svojpomocne a dobrovoľníckou prácou realizované aktivity, ktoré sa týkajú malých častí a malých vecí pre Mestskú časť. V tejto rovine ide o mikrofinancovanie občianskych nápadov, ktoré slúžia na rozvoj verejných priestorov a verejných služieb. Prostredníctvom projektov sa obyvatelia môžu uchádzať priamo o finančné prostriedky z rozpočtu mestskej časti. O tom, ktoré projekty sa zrealizujú rozhodujú samotní iniciátori projektov a obyvatelia mesta prostredníctvom verejného hlasovania.
>
> ***Investičné zadania*** predstavujú taktiež istú formu projektov. Na rozdiel od občianskych projektov sú realizované mestskou časťou. Obyvatelia ich za pomoci miestneho úradu navrhujú a vytvárajú a v spolupráci so zastupiteľstvom o nich následne hlasujú. Cieľom je vytvoriť rámec pre budúce strategické investície mestskej časti.
>
> ***Priority*** rozvoja mestskej časti sú identifikované na základe požiadaviek a potrieb občanov v rámci verejných služieb mestskej časti, ktoré vyplynú z ankiet a následných verejných diskusií.

Obrázok 4 Schéma fungovania participatívneho rozpočtu

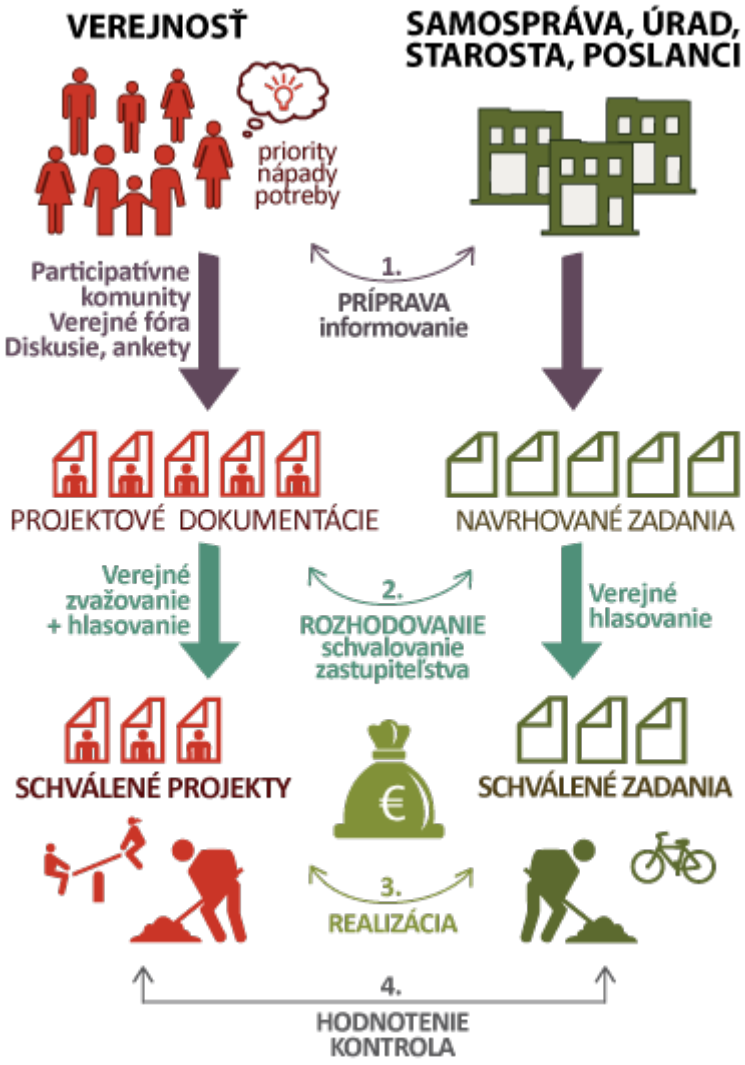

Zdroj: Participatívny rozpočet MČ Bratislava – Nové Mesto (http://pr.banm.sk)

Participatívny rozpočet začal vo svojej experimentálnej podobe v roku 2014. Miestne zastupiteľstvo schválilo vytvorenie Kancelárie pre participáciu, štatút PR, ktorý definuje procesy, rozhodovacie mechanizmy a kompetencie zúčastnených. V pilotnom ročníku bolo z celkového počtu 15 projektových zámerov finančne podporených 11 v celkovej výške 25 000 euro.

Pre rok 2016 už predstavovala celková suma vyčlenená na PR 250 000 eur. Z toho 40 000 eur bolo určených pre občianske projekty (maximálna finančná podpora pre 1 projekt je 5 000 eur) a 210 000 eur na zadania (8 tém). Z celkovo 18 projektových návrhov bolo nakoniec podporených 11 verejných projektov (1. Cyklodielňa 2016, 2. Oprava osvetlenia vnútrobloku – parčíku Kominárska – Šancová, 3. Prevencia sociálnej izolácie osamelých starších ľudí III a ďalšie). **V rámci vysokorozpočtových zadaní** najväčší počet hlasov dostali zadania 1. **Ochrana a výsadba zelene**, 2. **Oprava chodníkov** a 3. **Podpora cyklistiky**.

Na základe pozitívneho ohlasu verejnosti, MČ Bratislava – Nové Mesto plánuje mechanizmus participatívneho rozpočtu uplatňovať aj v ďalších rokoch.

2.6.2 VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÝCH PRIESKUMOV

Zisťovanie názorov obyvateľov mestskej časti bolo zrealizované prostredníctvom dotazníkových prieskumov. Hlavná časť dotazníkového zisťovania bola zrealizovaná prostredníctvom online dotazníka zverejneného na webstránke mestskej časti. Vzor dotazníka je súčasťou príloh tohto dokumentu.

Dotazníkového prieskumu sa spolu zúčastnilo viac ako 500 respondentov, z toho približne dve tretiny tvorili ženy. Zisťovania sa zúčastnili všetky vekové kategórie obyvateľstva, pričom najväčší podiel tvorili osoby vo veku 36-49 rokov.

Z hľadiska ekonomického postavenia najviac respondentov tvorili zamestnané osoby (približne 50 %) a podnikatelia (cca 19 %).

Celkový rozvoja mestskej časti vyhodnotilo približne 75 % respondentov pozitívne. Na druhej strane asi 13 % respondentov hodnotilo rozvoj ako negatívny.

Z hľadiska spokojnosti s kvalitou života, resp. poskytovaním služieb **najväčšiu spokojnosť** (hodnotenie 1-3, t.j. najlepšie, veľmi dobre a dobre) vyslovili respondenti s oblasťami **starostlivosť o parky a verejné priestranstvá**, **starostlivosť o detské ihriská a športoviská** (po 76 %), **voľnočasové aktivity pre občanov v produktívnom veku** (75 %), **kultúrne aktivity pre občanov, infraštruktúra škôl a predškolských zariadení** a **šport** (po 73 %).

Na druhej strane **najväčšie rezervy** (hodnotenie 4 a 5) vyjadrili respondenti v oblastiach ako **miestne komunikácie**, **chodníky**, **voľnočasové aktivity pre mládež** (14-20 r.) a paradoxne určité rezervy vidia aj v **kultúrnych aktivitách pre občanov**.

Cieľom dotazníkového prieskumy bolo aj zistenie preferencií obyvateľov mestskej časti pre najbližšie obdobie. Pričom **najvyššie preferencie získali** oblasti ako

- **výsadba novej a revitalizácia existujúcej verejnej zelene,**
- **udržiavanie čistoty verejných priestranstiev,**
- **rekonštrukcia a údržba miestnych komunikácií,**
- **rekonštrukcia predškolských zariadení,**
- **zvýšenie kvality poskytovaných služieb pre seniorov,**
- **rekonštrukcia a údržba miestnych chodníkov** a
- **rekonštrukcia školských zariadení.**

Okrem všeobecného hodnotenia boli zozbierané aj niektoré konkrétne pripomienky a návrhy na zlepšenie, ďalší rozvoj v dotazovaných oblastiach. Pri otázke o nedostatku parkovacích miest vo vybraných lokalitách boli menované najmä lokality ako Kramáre, Račianske mýto, Trnavské mýto – zimný štadión a ulice Teplická a Tomášikova. V rámci otázky ohľadom zlého stavu komunikácií bolo označené ako problémové okolie ŽST Nové Mesto. V rámci otázky zlý stav chodníkov boli označené viaceré lokality ako napr. Račianske mýto, Karpatská, Filiálka, Trnavská a Vajnorská cesta. Pri otázke ohľadom kolíznych úsekov pre chodcov boli označené lokality ako Kuchajda, Malý Bajkal, Tupého ulica, Račianske a Trnavské mýto. V rámci otázky ohľadom výsadby novej a revitalizácia existujúcej verejnej zelene respondenti uviedli lokality ako Bývalý cyklistický štadión, Vajnorská ulica a Tomášikova-Bajkalská.

Graf 2 Oblasti, na ktoré by sa mal sústrediť rozvoj v nasledujúcich rokoch – výsledky dotazníkového prieskumu

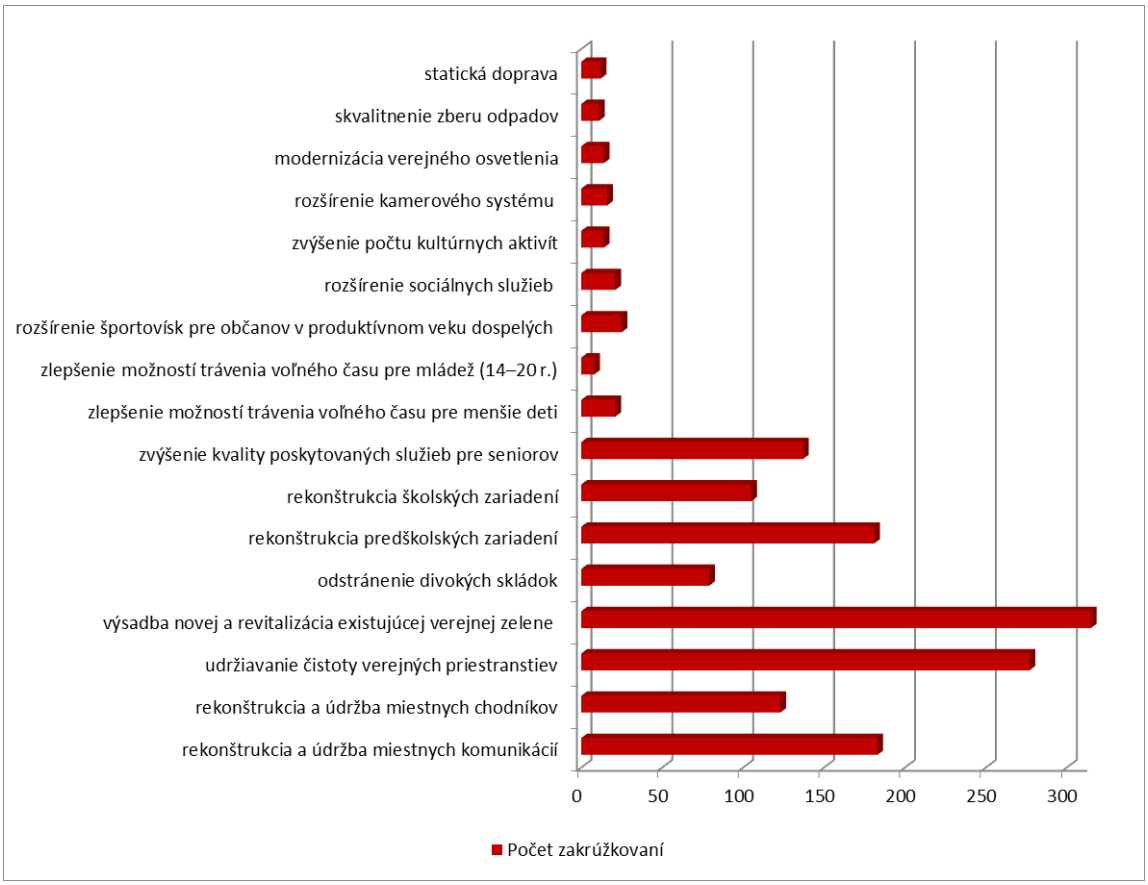

2.6.3 STROM PROBLÉMOV A STROM CIEĽOV

Problémy/nedostatky

Dotazníkový prieskum

- miestne komunikácie,
- chodníky,
- voľnočasové aktivity pre mládež (14-20 r.)
- kultúrnych aktivitách pre občanov.

Hospodárska politika a územnotechnické faktory

- Problémy s hlukom a devastáciou životného prostredia (najmä v ÚTJ Nové Mesto).
- Zhoršujúce sa trendy v cestovnom ruchu v podobe klesajúcich počtov návštevníkov a skracujúcej sa dĺžky ich pobytu na území mestskej časti (pokles ubytovacích kapacít).
- Zvyšujúci sa počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie. Pokračujúci rastúci trend dlhodobej nezamestnanosti.
- Nedostatočne rozvinuté cyklochodníky pre účely dennej dochádzky v zastavanom území a ich nedostatočné napojenie na vybudované cyklotrasy v Bratislavskom lesoparku.
- Nevyhovujúci stav ŽST Bratislava – Vinohrady
- Nevyhovujúci stav vybraných významných cestných komunikácií (napr. Račianska, prístupová cesta k ŽST Nové Mesto).
- Málo špecifikovaný viacročný rozpočet.

Sociálna politika

- Trend starnutia obyvateľstva s negatívnym dopadom na vekovú štruktúru disponibilnej pracovnej sily.
- Absencia ÚPN na úrovni zón – Horná Mlynská dolina, Krahulčia, Filiálka, Zátišie – Hatalova, Tomášikova – Trnavská, Vajnorská – Odborárska, Stromová – Pražská.
- Technický stav niektorých objektov a nedostatočná vybavenosť objektov škôl modernými učebnými pomôckami a odbornými triedami.
- Zlý technický stav zdravotníckych zariadení a zvyšujúce sa nároky na zdravotnú starostlivosť z dôvodu starnutia populácie na Slovensku.
- Nedostatočná kapacita zariadení sociálnych služieb a absencia niektorých druhov zariadení sociálnej starostlivosti (zariadenia opatrovateľskej služby a zariadenia pre seniorov v zriaďovateľskej pôsobnosti MČ Bratislava – Nové Mesto).
- Sociálna exklúzia a nárast výskytu sociálno-patologických javov (problém ľudí bez domova, výskyt sociálno-patologických javov, rizikového správania).
- Nedostatok bezbariérových komunikácií a vstupov pre imobilných a telesne postihnutých ľudí.
- Nižšia bezpečnosť obyvateľov mestskej časti reprezentovaná vysokým počtom zistených všetkých druhov trestných činov.
- Nedostatočne rozvinutá sieť cyklochodníkov pre športové účely.
- Nevyužité stavby v lokalite Horná mlynská dolina v majetku mesta sú v chátrajúcom stave (napr. stavby v lokalite Železná studienka, bývala Rybárska reštaurácia, Snežienka).

Environmentálna politika

- Z pohľadu klimatických pomerov je územie zraniteľné na klimatické zmeny.
- Možnosť lokálnych záplav najmä z malých vodných tokov, ktoré stekajú z Malých Karpát (napr. Vydrica) pri tzv. bleskových povodniach.

- Ohrozenie súčasných prvkov územného systému ekologickej stability pod vplyvom urbanizácie, rozvoja priemyslu a zvýšenej rekreácie.
- Zastaraná kanalizačná sieť, z dôvodu ktorej dochádza k obmedzeniu funkčnosti veľkej časti hlavných rozvodov kanalizácie.
- Intenzívna doprava ako nadmerný zdroj hluku.

Ciele/preferencie

Participatívny rozpočet

- Ochrana a výsadba zelene,
- oprava chodníkov
- podpora cyklistiky.

Dotazníkový prieskum

- výsadba novej a revitalizácia existujúcej verejnej zelene,
- udržiavanie čistoty verejných priestranstiev,
- rekonštrukcia a údržba miestnych komunikácií,
- rekonštrukcia predškolských zariadení,
- zvýšenie kvality poskytovaných služieb pre seniorov,
- rekonštrukcia a údržba miestnych chodníkov
- rekonštrukcia školských zariadení.

PHSR 2007-2015 (odporučenie)

- Kvalitná a bezpečná cestná infraštruktúra
- Zvýšenie inovačného potenciálu v MČ
- Rozvoj kultúrneho života v MČ
- Kvalitná sociálna infraštruktúra.

Hospodárska politika a územnotechnické faktory

- Zabezpečenie kvalitnej a bezpečnej cestnej infraštruktúry na území mestskej časti.
- Zabezpečenie kvalitnej a bezpečnej infraštruktúry pre peších a cyklistov na území mestskej časti.
- Efektívnejšie využitie inovačného potenciálu mestskej časti na základe existujúcej ekonomickej aktivity a vzdelania obyvateľstva ako aj vhodného prostredia pre firmy pôsobiace v oblasti služieb.
- Revitalizácia nevyužívaných, resp. málo-využívaných priemyselných areálov a ďalších lokalít (napr. potenciál rozvoja v lokalite Pasienky a v existujúcich).
- Revitalizácia existujúcich lokalít v nadväznosti na železničnú infraštruktúru (napr. Revitalizácia ŽST Bratislava - Vinohrady).
- Špecifikovaný viacročný programový rozpočet mestskej časti aj za aktívnej účasti obyvateľov.

Sociálna politika

- Rozvoj intelektuálneho a kreatívneho potenciálu mestskej časti aj v oblasti kultúry.
- Revitalizácia a humanizáciu existujúceho prostredia (verejných priestranstiev).
- Rekonštrukcia predškolských zariadení a dobudovanie jestvujúcich školských areálov.
- Podpora vypracovania plánovacích dokumentov na územný rozvoj územia mestskej časti (najmä územné plány zón).
- Vybudovanie kvalitnej sociálnej infraštruktúry aj s využitím potenciálu neverejných poskytovateľov pôsobiacich v sociálnej oblasti a ich podpora.

- Rekonštrukcia nevyužívaných (resp. málo-využívaných) priestorov a objektov na území mestskej časti slúžiacich na usporiadanie kultúrnych aktivít, prípadne na iné verejnoprospešné aktivity.
- Revitalizácia a dobudovanie vybavenia zdravotníckych zariadení.
- Posilnenie pôsobenie mestskej polície na území mestskej časti.

Environmentálna politika

- Podporovanie výsadby nových drevín, náhrada starých drevín, rekultivácia a obnova zelených plôch aj ako adaptačné opatrenie na dôsledky klimatických zmien.
- Zabezpečenie preventívnej ochrany vodných plôch.
- Zníženie hlukových emisií v lokalitách s nadmerným hlukom (protihlukové zásahy).
- Podpora aktivít a riešenie problémov v odpadovom hospodárstve a tým zníženie negatívnych antropogénnych vplyvov na životné prostredie (vrátane revitalizácie kanalizačných sietí?).

Inteligentný rast (EU2020)

- Prispôsobenie vzdelania súčasným podmienkam na trhu práce a celoživotné vzdelávanie (ako motivovať ľudí k tomu, aby sa vzdelávali a prispôsobili svoje zručnosti súčasným požiadavkám)
- Podpora výskumu a inovácií (vytváranie nových produktov a služieb, ktoré budú generovať rast a nové pracovné miesta a prispejú k riešeniu sociálnych problémov).
- Rozvoj digitálnej spoločnosti (využívanie informačných a komunikačných technológií).

Udržateľný rozvoj (EU2020)

- Vybudovanie konkurencieschopnejšieho nízkouhlíkového hospodárstva založeného na efektívnom a udržateľnom využívaní zdrojov.
- Ochrana životného prostredia, znížení emisií a zachovaní biologickej rozmanitosti.
- Zúročovanie skúseností v oblasti nových ekologických technológií a výrobných postupov; zavedení efektívnych inteligentných rozvodov elektrickej energie využívajúcich informačné a telekomunikačné technológie.
- Zlepšenie podnikateľského prostredia, a to najmä pre MSP.
- Dobre informovaní spotrebitelia.

Inkluzívny rast (EU2020)

- Efektívne využívanie vnútorných zdrojov (vrátane rozvoja športu, rekreácie, zotavenia, zábavy, kultúry a umenia, tzn. aktivít podporujúcich kreativitu, ktoré by boli šité na mieru a tiež dostupné všetkým vekovým kategóriám.

3 STRATEGICKÁ ČASŤ

Cieľom strategickej časti je určiť dlhodobé smerovanie - výhľad dlhodobého rozvoja mestskej časti a z neho odvodiť hlavné strednodobé rozvojové ciele a priority rozvoja. Táto kapitola pozostáva z definovania cieľov a špecifikácie vybraných priorít rozvoja.

3.1 DEFINOVANIE CIEĽOV

Dlhodobý cieľ

Mestská časť Bratislava – Nové Mesto bude atraktívnou mestskou časťou s kvalitnou a modernou verejnou infraštruktúrou a správou, s dostupnou vzdelávacou, sociálnou a zdravotnou starostlivosťou, s kvalitným životným prostredím a zároveň športovým i oddychovým centrom Bratislavy s aktívnou účasťou obyvateľov na riadení rozvoja.

Dlhodobý cieľ je definovaný takým spôsobom, že prekračuje časový rámec PRO. Jeho sledovanie a následné vyhodnotenie bude vychádzať z vnímania obyvateľov mestskej časti vo vzťahu k celkovému rozvoju mestskej časti. V rámci analytických prác (viď výsledky dotazníkového prieskumu), pri príprave tohto dokumentu, sa zisťovalo aj takéto celkové vnímanie rozvoja mestskej časti obyvateľmi. Môžeme konštatovať, že v súčasnosti približne 75 % obyvateľov mestskej časti vníma rozvoj pozitívne, pričom 13 % ho vníma ako negatívny. Dlhodobým cieľom mestskej časti je zvýšiť podiel obyvateľov, ktorí vnímajú rozvoj ako pozitívny. Pre účely tohto dokumentu môžeme na úrovni dlhodobého cieľa stanoviť ako merateľný cieľ práve ukazovateľ „*Podiel obyvateľov, ktorí vnímajú rozvoj mestskej časti ako pozitívny*“, pričom cieľovou hodnotou do roku 2020 bude dosiahnutie úrovne 85 %.

Definovanie dlhodobého cieľa sa opiera o vízie, resp. dlhodobé ciele zadefinované v predchádzajúcich alebo aktuálnych plánovacích dokumentoch relevantných pre územie mestskej časti. Medzi kľúčové dokumenty môžeme zaradiť jednak predchádzajúci strategický plánovací dokument (PHSR MČ - Nové Mesto na roky 2007-2013) ako aj strategický plánovací dokument na úrovni hlavného mesta SR Bratislavy (PHSR hl. m. SR Bratislavy na roky 2010-2020).

Tabuľka 3 Identifikácia dlhodobých cieľov v nadradených a súvisiacich dokumentoch

#	Názov dokumentu	Definovanie cieľa
1	PHSR MČ - Nové Mesto na roky 2007-2013	BRATISLAVA - NOVÉ MESTO – MESTSKÁ ČASŤ SPOKOJNÝCH OBČANOV ŽIJÚCICH V PERSPEKTÍVNOM ÚZEMÍ Globálny cieľ: „MČ Bratislava – Nové Mesto bude do roku 2013 atraktívnou, ekonomicky prosperujúcou mestskou časťou s modernou infraštruktúrou, s dostupnou zdravotnou a sociálnou starostlivosťou, s kvalitným životným prostredím a zároveň športovým i oddychovým centrom Bratislavy.
2	PHSR hl. m. SR Bratislavy na roky 2010-2020	Bratislava má ambíciu rozvíjať sa ako moderná a konkurencieschopná európska metropola vytvárajúca priaznivé podmienky pre plnohodnotný a harmonický život občanov všetkých generácií a atraktívne prostredie pre návštevníkov, študentov a investorov. Bratislava pre svoj rozvoj aktívne a zodpovedne využije hodnoty vytvorené v bohatej a slávnej minulosti, multikultúrnu skúsenosť, dynamický vývoj posledných období, výnimočný ľudský potenciál, unikátne polohové danosti, prírodné a kultúrne bohatstvo.

		Bratislava chce byť: - mestom, ktoré rešpektuje zásady udržateľného rozvoja, zodpovedne pristupuje k životnému prostrediu a kultúrnemu dedičstvu; - mestom, ktoré sa efektívne vyrovnáva s nárokmi na bezpečnosť, sociálnu, technickú a dopravnú infraštruktúru a zlepšuje kvalitu života obyvateľov; - mestom, ktoré umožňuje rovnosť príležitostí, poskytuje profesionálnu a občanom otvorenú správu a riadenie; - mestom, ktorého prosperita je postavená na vysokej efektivite, poznatkovo orientovanej ekonomike a znalostnej spoločnosti; - úspešne spolupracujúcim mestom, ktoré je dobrým a spoľahlivým susedom a partnerom pre okolité obce, mestá a regióny.
3	PHSR BSK na roky 2014-2020	Vytvoriť vhodné podmienky pre zvýšenie inovačnej výkonnosti bratislavského regiónu v rámci európskeho priestoru.

Na základe uvedeného sa javí ako optimálne riešenie pre učenie dlhodobého cieľa nadviazať na smerovanie definované v predchádzajúcom strategickom plánovacom dokumente mestskej časti (PHSR MČ Nové Mesto na roky 2007-2013).

Špecifické ciele

Dlhodobé smerovanie (definované prostredníctvom dlhodobého – vyššie uvedeného cieľa) bude v programovom období 2016-2020 napĺňané prostredníctvom nasledujúcich **špecifických cieľov**:

1. Zvýšenie kvality verejných priestorov a zariadení verejných služieb

2. Zlepšenie ochrany prírody, starostlivosti o verejnú zeleň a podpora prispôsobovania sa zmenám klímy vrátane podpory nízko uhlíkového hospodárstva

3. Zlepšenie stavu technickej infraštruktúry

4. Prispôsobenie vzdelania súčasným podmienkam na trhu práce a celoživotné vzdelávanie

5. Zvýšenie ponuky digitálnych služieb poskytovaných miestnou správou

6. Zvýšenie kvality cestnej infraštruktúry a podpora udržateľných spôsobov prepravy

7. Zvýšenie kvality služieb poskytovaných miestnou správou

8. Zvýšenie bezpečnosti

9. Zvýšenie podielu obyvateľov na správe vecí verejných

10. Zlepšenie práce so sociálne ohrozenými a znevýhodnenými skupina obyvateľstva

11. Rozvoj ponuky kultúrnych a voľnočasových aktivít

12. Efektívnejšie využitie kreativity a inovatívneho potenciálu

Na základe identifikovaných konkrétnych problémov (viď kap. Identifikovanie základných problémov a cieľov a SWOT analýza), ktoré vyplynuli jednak z analýzy socio-ekonomických ukazovateľov na úrovni mestskej časti ako aj z dotazníkových prieskumov boli navrhnuté konkrétne opatrenia a aktivity na eliminovanie týchto problémov. Zároveň boli identifikované požiadavky na rozvoj (ciele na ktoré by sa mala sústrediť pozornosť mestskej časti v najbližšom období), ktoré taktiež vyplynuli z analýzy socio-ekonomických ukazovateľov ako aj z dotazníkových prieskumov. Uvedené ciele boli konfrontované s cieľmi v nadradených a súvisiacich

dokumentoch za účelom identifikácie kľúčových, prioritných oblastí rozvoja. Jednotlivé ciele boli následne zoskupené do logických, ucelených oblastí. Spolu bolo, takýmto spôsobom, identifikovaných 12 kľúčových – špecifických cieľov rozvoja, ktoré môžeme rozdeliť na 3 hlavné oblasti.

Tabuľka 4 Prepojenie cieľov

Rozumné využitie existujúcich zdrojov	Rozumná komunita	Rozumná ekonomika	Oblasť
1. Zvýšenie kvality verejných priestorov a zariadení verejných služieb 2. Zlepšenie ochrany prírody, starostlivosti o verejnú zeleň a podpora prispôsobovania sa zmenám klímy vrátane podpory nízko uhlíkového hospodárstva 3. Zlepšenie stavu technickej infraštruktúry 4. Prispôsobenie vzdelania súčasným podmienkam na trhu práce a celoživotné vzdelávanie 5. Zvýšenie ponuky digitálnych služieb poskytovaných miestnou správou	1. Zvýšenie kvality cestnej infraštruktúry a podpora udržateľných spôsobov prepravy 2. Zvýšenie kvality služieb poskytovaných miestnou správou 3. Zvýšenie bezpečnosti 4. Zvýšenie podielu obyvateľov na správe vecí verejných 5. Zlepšenie práce so sociálne ohrozenými a znevýhodnenými skupina obyvateľstva 6. Rozvoj ponuky kultúrnych a voľnočasových aktivít	1. Efektívnejšie využitie kreativity a inovatívneho potenciálu	Špecifické ciele

Dlhodobý cieľ: Mestská časť Bratislava – Nové Mesto bude atraktívnou mestskou časťou s kvalitnou a modernou verejnou infraštruktúrou a správou, s dostupnou vzdelávacou, sociálnou a zdravotnou starostlivosťou, s kvalitným životným prostredím a zároveň športovým i oddychovým centrom Bratislavy s aktívnou účasťou obyvateľov na riadení rozvoja.

3.2 ŠPECIFIKÁCIA VYBRANÝCH PRIORÍT

Cieľom tejto kapitoly je špecifikácia priorít, ktoré nadväzujú na špecifické ciele, pričom pre každý špecifický cieľ je stanovená práve jedna priorita. Priority sú ďalej (v programovej časti) rozpísané vo forme jednotlivých opatrení a (príkladov) aktivít.

Tabuľka 5 Prepojenie cieľov a priorít

#	Špecifický cieľ	Priorita
1	Zvýšenie kvality verejných priestorov a zariadení verejných služieb	Rozumné využitie verejných priestranstiev a moderné zariadenia verejnej vybavenosti
2	Zlepšenie ochrany prírody, starostlivosti o verejnú zeleň a podpora prispôsobovania sa zmenám klímy vrátane podpory nízko uhlíkového hospodárstva	Ochrana prírody, verejnej zelene a podpora prispôsobovania sa zmenám klímy vrátane predchádzania súvisiacim rizikám
3	Zlepšenie stavu technickej infraštruktúry	Kvalitná technická infraštruktúra
4	Prispôsobenie vzdelania súčasným podmienkam na trhu práce a celoživotné vzdelávanie	Rozvoj ľudského kapitálu
5	Zvýšenie ponuky digitálnych služieb poskytovaných miestnou správou	Dáta, informačné technológie a digitalizácia
6	Zvýšenie kvality cestnej infraštruktúry a podpora udržateľných spôsobov prepravy	Kvalitná cestná infraštruktúra a udržateľná mobilita
7	Zvýšenie kvality služieb poskytovaných miestnou správou	Efektívna miestna správa
8	Zvýšenie bezpečnosti	Bezpečné prostredie
9	Zvýšenie podielu obyvateľov na správe vecí verejných	Podpora participácie občanov
10	Zlepšenie práce so sociálne ohrozenými a znevýhodnenými skupina obyvateľstva	Podpora sociálneho začleňovania
11	Rozvoj ponuky kultúrnych a voľnočasových aktivít	Rozmanité kultúrne a voľnočasové aktivity
12	Efektívnejšie využitie kreativity a inovatívneho potenciálu	Kreatívne a inovatívne podnikateľské prostredie

3.2.1 PRIORITA 1 ROZUMNÉ VYUŽITIE VEREJNÝCH PRIESTRANSTIEV A MODERNÉ ZARIADENIA VEREJNEJ VYBAVENOSTI

Popis priority a zdôvodnenie jej výberu

Priorita nadväzuje na cieľ, ktorým je *Zvýšenie kvality verejných priestorov a zariadení verejných služieb*. Uvedený cieľ sa bude dosahovať prostredníctvom revitalizácie a rekonštrukcie verejných priestranstiev, infraštruktúry pre peších, prostredníctvom rekonštrukcie existujúcich, prípadne výstavby alebo zriadenia nových zariadení verejnej vybavenosti (školy, sociálne a zdravotnícke zariadenia) a modernizáciou ich vybavenia.

Územie mestskej časti patrí k dynamicky sa rozvíjajúcim územiam s pomerne významnou výstavbou nových obytných zón. Ohrozenie do budúcnosti môže predstavovať príliš rýchla expanzia a nevhodná nová výstavba bez ohľadu na urbanistický charakter územia. Zároveň je na území mestskej časti pomerne vysoká intenzita dopravy, ktorá je zdrojom nadmerného hluku v niektorých lokalitách.

Na základe výsledkov socio-ekonomickej analýzy môžeme konštatovať, že na území mestskej časti sa nachádza dostatočná sieť zariadení od predškolskej výchovy až po vysokoškolské vzdelávanie, v niektorých prípadoch s celomestským, regionálnym až celoslovenským významom. Rozvinutá je aj sieť (doplnkových) školských zariadení. Na druhej strane je treba spomenúť aj fakt, že technický stav niektorých objektov je zastaraný a

vybavenosť objektov škôl modernými učebnými pomôckami a odbornými triedami nie je dostatočná. Rovnako je rozsiahla aj sieť zdravotníckych zariadení, viaceré z nich s celomestskou a nadregionálnou pôsobnosťou, ako aj sieť verejných aj neverejných poskytovateľov sociálnych služieb. Takisto technický stav niektorých zdravotníckych zariadení je zastaraný. Kapacita niektorých zariadení sociálnych služieb nie je dostatočná a zároveň niektoré druhy sociálnych služieb absentujú. Aj vzhľadom k demografickému vývoju (starnutie obyvateľstva) sa v ďalšom období dá očakávať zvýšený tlak na poskytovanie práve zdravotných a sociálnych služieb.

Súčasná situácia spojená s využitím a udržiavaním verejných priestranstiev je obyvateľmi vnímaná ako problematická. Ako najviac problematické sa javí najmä udržiavanie čistoty verejných priestranstiev a stav infraštruktúry pre peších. Taktiež technický stav niektorých zariadení verejnej vybavenosti ako sú školské, sociálne a zdravotnícke zariadenia je vnímaný ako zastaraný. Pričom medzi hlavné požiadavky obyvateľov v tejto oblasti môžeme považovať modernizáciu týchto zariadení vrátane ich materiálno-technologického vybavenia.

Prepojenie na nadradené a súvisiace dokumenty

Priorita nadväzuje aj na ciele a priority stanovené v nadradených a súvisiacich dokumentoch akými sú PHSR hl. m. SR Bratislava na roky 2010-2020 (Téma rozvoja C. KVALITA ŽIVOTA A ĽUDSKÝ POTENCIÁL, cieľ: rozvíjaním bývania, sociálneho zázemia, služieb a príležitostí pre aktívny občiansky život dosiahnuť, aby sa Bratislava stala príťažlivým, otvoreným a vitálnym mestom, so všetkými podmienkami pre aktívny a zaujímavý život a téma rozvoja D. KVALITA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A MESTSKÉHO PRIESTORU, cieľ: udržiavať prírodné a humánne ekologické prostredie, zvyšovať kvalitu životného prostredia v meste, vytvárať atraktívny mestský priestor zohľadňujúci potreby užívateľov), ÚPN hl. m. SR Bratislavy, ako aj RIÚS Bratislavského kraja (Prioritná os 2. Kvalitnejšie verejné služby (deinštitucionalizácia sociálnych služieb, rekonštrukcia a budovanie objektov materských škôl, podpora vybavenia základných škôl, modernizácia stredných odborných škôl)).

Očakávané výsledky vrátane popisu jej vplyvu na životné prostredie a zdravie

Očakávanými výsledkami v rámci tejto priority sú revitalizovaná infraštruktúra pre peších, zrekonštruované a zmodernizované objekty škôl (a ich areály), sociálnych a zdravotníckych zariadení, revitalizované existujúce verejné priestranstvá a námestia, ale napríklad aj revitalizované a modernizované detské ihriská. Pri realizácii očakávaných aktivít sa nepredpokladajú trvalé negatívne vplyvy na životné prostredie a zdravie obyvateľstva. Pri realizačných prácach môže dochádzať k dočasným vplyvom zaťažujúcim okolité prostredie ako napríklad zvýšená prašnosť, hluk, vznik odpadov, narušenie okolitého terénu a atď. Nepredpokladajú sa negatívne vplyvy na chránené územia. Realizácia uvedenej priority bude mať trvalé pozitívne vplyvy na zdravie a kvalitu života obyvateľstva.

Ako merateľný ukazovateľ naplnenia cieľa tejto priority môžeme využiť „*Spokojnosť obyvateľov s kvalitou verejných priestranstiev a kvalitou zariadení verejnej vybavenosti*“. Súčasné vnímanie spokojnosti je, na základe výsledkov dotazníkového prieskumu, na úrovni 75 %, pričom cieľom do roku 2020 bude dosiahnutie hodnoty na úrovni 85 %.

3.2.2 PRIORITA 2 OCHRANA PRÍRODY, VEREJNEJ ZELENE A PODPORA PRISPÔSOBOVANIA SA ZMENÁM KLÍMY VRÁTANE PREDCHÁDZANIA SÚVISIACIM RIZIKÁM

Popis priority a zdôvodnenie jej výberu

Priorita nadväzuje na cieľ, ktorým je *Zlepšenie ochrany prírody, starostlivosti o verejnú zeleň a podpora prispôsobovania sa zmenám klímy vrátane podpory nízko uhlíkového hospodárstva*. Uvedený cieľ sa bude

dosahovať prostredníctvom revitalizácie verejnej zelene a jej ochrany, realizáciou preventívnych opatrení na vodných tokoch, výstavbou a rekonštrukciou vodných prvkov, znížením energetickej náročnosti budov, zriaďovaním cyklistických trás, vybudovaním integrovaného zberného dvora a zefektívnením separovaného zberu odpadu na území mestskej časti.

Ochrana a výsadba zelene je obyvateľmi mestskej časti vnímaná ako kľúčová oblasť, na ktorú by sa mala mestská časť zamerať v nasledujúcom období. Súčasný dynamický rozvoj a plánovaná zástavba vytvára tlak na zástavbu územia v tesnom kontakte s prírodným prostredím a zeleňou (masív Malých Karpát).

Realizácia preventívnych opatrení na vodných tokoch, vo vzťahu k zmenám klímy, bola identifikovaná ako možné ohrozenie do budúcnosti. Realizácia uvedených opatrení je zároveň súčasťou požiadaviek vyplývajúcich z územnoplánovacích dokumentácií (ÚPN hl. m. SR Bratislavy a územné plány zón). So zmenou klímy súvisí aj podpora prechodu na nízko uhlíkové hospodárstvo vo všetkých oblastiach, pričom téma je súčasťou prioritných oblastí v nadradených a súvisiacich dokumentoch. Taktiež oblasť efektívneho nakladania s odpadmi je súčasťou celomestskej odpadovej politiky.

Prepojenie na nadradené a súvisiace dokumenty

Realizácia preventívnych opatrení na vodných tokoch je súčasťou požiadaviek vyplývajúcich z územnoplánovacích dokumentácií (ÚPN hl. m. SR Bratislavy a územné plány zón). Podpora prispôsobovania sa zmenám klímy a predchádzania rizikám a ich riadenie rovnako ako podpora prechodu na nízko uhlíkové hospodárstvo je súčasťou prioritných oblastí v rámci nadradených a súvisiacich dokumentov akými sú PHSR BSK na roky 2014-2020 (Prioritná oblasť 5. Životné prostredie, zmeny klímy a obnoviteľné zdroje energie) a PHSR hl. m. SR na roky 2010-2020 (Téma rozvoja D. KVALITA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A MESTSKÉHO PRIESTORU: udržiavať prírodné a humánne ekologické prostredie, zvyšovať kvalitu životného prostredia v meste, vytvárať atraktívny mestský priestor zohľadňujúci potreby užívateľov).

Očakávané výsledky vrátane popisu jej vplyvu na životné prostredie a zdravie

Očakávanými výsledkami v rámci tejto priority sú nové a revitalizované plochy mestskej zelene, pravidelné monitorovanie povrchových vôd, vyčistené brehy a korytá riek, energeticky efektívne budovy, vybudované cyklistické trasy a fungujúci integrovaný zberný dvor. Realizovaním očakávaných aktivít sa predpokladá výrazné pozitívne ovplyvnenie zlepšenie kvality mestského prostredia ale aj prírodného prostredia. Prevádzkovaním zberného dvora sa očakáva zníženie celkovej produkcie komunálneho odpadu a zefektívnenie systému odpadového hospodárstva v mestskej časti. Pri nutnosti realizácie stavebných prác sa predpokladajú dočasné negatívne vplyvy na obyvateľstvo (hluk, prašnosť).

Ako merateľný ukazovateľ naplnenia cieľa tejto priority môžeme využiť „*Nárast plôch udržiavanej mestskej zelene*“ a „*Zriadenie integrovaného zberného dvora*“. Cieľom do roku 2020 bude dosiahnutie hodnoty vyššej o 10 % (východiskovú rozlohu mestskej zelene bude potrebné spresniť na základe interných údajov MČ) a zároveň bude zriadený 1 integrovaný zberný dvor.

3.2.3 PRIORITA 3 KVALITNÁ TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Popis priority a zdôvodnenie jej výberu

Priorita nadväzuje na cieľ, ktorým je *Zlepšenie stavu technickej infraštruktúry*. Uvedený cieľ sa bude dosahovať prostredníctvom rekonštrukcia, resp. revitalizácie alebo vybudovania nových rozvodov, sietí alebo zariadení technickej infraštruktúry akými sú rozvody elektriny, vody a plynu, kanalizácie a čistiarni odpadových vôd (ČOV) a telekomunikačnej siete.

Súčasný stav niektorých zariadení technickej vybavenosti je pomerne zastaraný. V rámci socio-ekonomickej analýzy bolo konštatované, že v niektorých častiach mestskej časti sa nachádza pomerne zastaraná kanalizačná sieť, z dôvodu ktorej dochádza k obmedzeniu funkčnosti veľkej časti hlavných rozvodov kanalizácie. V rámci analýzy nadradených a súvisiacich dokumentov, najmä územnoplánovacej dokumentácie môžeme konštatovať, že rekonštrukcia, resp. rozšírenie existujúcich zariadení, sietí technickej infraštruktúry, prípadne vybudovania nových rozvodov elektriny, vody a plynu, kanalizácie a ČOV ako aj telekomunikačnej siete je súčasťou požiadaviek vyplývajúcich z týchto plánovacích dokumentov. Treba však zdôrazniť, že väčšina týchto sietí a zariadení je vo vlastníctve súkromných spoločností. Úloha mestskej časti, v rámci tejto priority, je tak najmä v rovine vytváranie vhodných územnotechnických a organizačných podmienok pre realizáciu týchto opatrení.

Prepojenie na nadradené a súvisiace dokumenty

Celá oblasť technickej infraštruktúry je zachytená v rámci súvisiacich územnoplánovacích dokumentácií, tými sú ÚPN hl. m. SR Bratislava a územné plány zón (Koliba-Kamenné sady, Koliba-Stráže, Kramáre-Horný Kramer a Podhorský pás). Podpora realizácie súvisiacich aktivít je súčasťou prioritných oblastí v rámci nadradených a súvisiacich dokumentov akými je najmä PHSR hl. m. SR na roky 2010-2020 (Téma rozvoja E. DOPRAVA A TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA: poskytnúť modernú, kapacitne aj kvalitatívne dostatočnú technickú infraštruktúru pre súčasné potreby a budúci rozvoj).

Očakávané výsledky vrátane popisu jej vplyvu na životné prostredie a zdravie

Očakávanými výsledkami v rámci tejto priority sú zrekonštruované, rozšírené prípadne vybudované nové zariadenia technickej vybavenosti a súvisiacich sietí (rozvody elektriny, vody a plynu, kanalizácií a ČOV a telekomunikačné siete). Realizovaním očakávaných aktivít sa predpokladajú dočasné negatívne vplyvy počas výstavby (hluk, prach), ktoré môžu ovplyvniť väčšiu časť riešeného územia (zhoršená dopravná situácie počas rekonštrukcie sietí zabudovaných v dopravných koridoroch). Po dokončení realizácie sa predpokladajú pozitívne vplyvy na kvalitu životného prostredia a zdravia obyvateľstva (rekonštrukciou kanalizačného systému v oblasti kvality vôd a ako prevencia pred prívalovými dažďami).

Ako merateľný ukazovateľ naplnenia cieľa tejto priority môžeme využiť „*Dĺžka zrekonštruovaných, vybudovaných vedení technickej infraštruktúry*“. Pričom cieľom do roku 2020 bude dosiahnutie hodnoty 10 km (hodnota môže byť spresnená na základe interných údajov). Je treba však zdôrazniť, že pôsobenie mestskej časti je len vo forme vytvárania vhodných podmienok, pre zodpovedné subjekty, na realizáciu súvisiacich investičných aktivít.

3.2.4 PRIORITA 4 ROZVOJ ĽUDSKÉHO KAPITÁLU

Popis priority a zdôvodnenie jej výberu

Priorita nadväzuje na cieľ, ktorým je *Prispôsobenie vzdelania súčasným podmienkam na trhu práce a celoživotné vzdelávanie*. Uvedený cieľ sa bude dosahovať prostredníctvom realizácie aktivít celoživotného vzdelávania vrátane podporných aktivít pre dlhodobo nezamestnaných.

Všeobecne môžeme konštatovať, že situácia s nezamestnanosťou na území mestskej časti nie je problém. Pri podrobnejšej analýze však vystupujú určité disparity a to najmä pri porovnávaní podielu dlhodobo nezamestnaných z celkového počtu nezamestnaných, čo ukázali aj výsledky socio-ekonomickej analýzy ukazovateľov. Pokiaľ by tento stav pretrvával aj v ďalšom období, môže to predstavovať ohrozenie do budúcnosti. Podpora zamestnanosti je téma, ktorá reaguje na aktuálne výzvy, akými sú prispôsobenie vzdelania súčasným podmienkam na trhu práce, duálne a celoživotné vzdelávanie a podporovanie mobility a flexibility pracovnej sily.

Prepojenie na nadradené a súvisiace dokumenty

Oblasť podpory zamestnanosti, prispôsobovania vzdelania súčasným podmienkam na trhu práce, ako aj celoživotné vzdelávanie je zachytená v rámci nadradených a súvisiacich dokumentoch, akými sú PHSR BSK na roky 2014-2020 (Prioritná os 3. Zamestnanosť, opatrenia Podpora zamestnanosti a podporovanie mobility pracovnej sily a Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania), RIÚS BK (Prioritná os 3. Mobilizácia kreatívneho potenciálu v Bratislavskom kraji a špecifický cieľ 3.1 Stimulovanie podpory udržateľnej zamestnanosti a tvorby pracovných miest v kultúrnom a kreatívnom priemysle prostredníctvom vytvorenia priaznivého prostredia pre rozvoj kreatívneho talentu, netechnologických inovácií) a PHSR hl. m. SR Bratislavy na roky 2010-2020 (Téma rozvoja A. BRATISLAVA – NADREGIONÁLNE CENTRUM a cieľ Trvalo posilňovať úlohu Bratislavy ako hlavného rozvojového pólu Slovenska, centra zamestnanosti, služieb, vzdelanosti a kultúry a spoluprácou rodiny, občianskej spoločnosti a vzdelávacích inštitúcií trvalo zvyšovať kvalitu výchovy a vzdelávania v meste a prispievať k rozvoju multikultúrnej a tolerantnej spoločnosti).

Očakávané výsledky vrátane popisu jej vplyvu na životné prostredie a zdravie

Očakávanými výsledkami v rámci tejto priority sú úspešne zrealizované podporné aktivity pre dlhodobo nezamestnaných (poskytovanie poradenstva, rekvalifikačné kurzy a pod.). Realizovaním očakávaných aktivít sa nepredpokladajú dočasné ani trvalé negatívne vplyvy na životné prostredie a zdravie obyvateľstva. Je predpoklad, že takto definovaná priorita pozitívne ovplyvní kvalitu života obyvateľov.

Ako merateľný ukazovateľ naplnenia cieľa tejto priority môžeme využiť „*Pokles podielu dlhodobo nezamestnaných*“. Za rok 2014 bola táto hodnota na úrovni približne 39 % (zdroj údajov: ÚPSVR), pričom cieľom do roku 2020 bude dosiahnutie hodnoty o 10 p. b nižšej.

3.2.5 PRIORITA 5 DÁTA, INFORMAČNÉ TECHNOLÓGIE A DIGITALIZÁCIA

Popis priority a zdôvodnenie jej výberu

Priorita nadväzuje na cieľ, ktorým je *Zvýšenie ponuky digitálnych služieb poskytovaných miestnou správou*. Uvedený cieľ sa bude dosahovať prostredníctvom vytvorenia a spustenia ako aj udržiavania elektronických služieb miestneho úradu.

Rozvoj digitálnej spoločnosti (využívanie informačných a komunikačných technológií) patrí v súčasnosti k aktuálnym výzvam, ktoré treba riešiť. Možnosti využívania týchto technológií sa neustále rozširujú a spolu s tým sa zvyšujú aj požiadavky užívateľov, obyvateľov na využívanie aj vo vzťahu k službám, ktoré poskytuje miestna samospráva.

Prepojenie na nadradené a súvisiace dokumenty

Oblasť podpory rozvíjania digitálnej spoločnosti je zachytená aj v rámci nadradených a súvisiacich dokumentoch akými sú najmä PHSR BSK na roky 2014-2020 (opatrenia Zlepšenie prístupu k informačno-komunikačným technológiám, ako aj využívanie ich kvality a Zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a zabezpečovanie efektivity verejnej správy) a PHSR hl. m. SR Bratislavy na roky 2010-2020 (Téma rozvoja F. SPRÁVA A RIADENIE MESTA a cieľ 1. skvalitňovať dostupnosť služieb samosprávy aj prostredníctvom elektronizácie samosprávy, zavádzania a rozvoja elektronických služieb).

Očakávané výsledky vrátane popisu jej vplyvu na životné prostredie a zdravie

Očakávanými výsledkami v rámci tejto priority sú nové spustené on-line služby miestneho úradu, napríklad aj v podobe fungujúceho geografického informačného systému. Realizovaním očakávaných aktivít sa nepredpokladá zhoršenie kvality životného prostredia a zdravia obyvateľstva. Digitálnymi on-line službami,

alebo fungujúcim geografickým informačným systémom v prípade obsahu informácii zameraných na ochranu prírody, odpadové hospodárstvo alebo zariadenia zdravotnej starostlivosti môže dôjsť k nepriamym pozitívnym vplyvom na životné prostredie a zdravie obyvateľstva.

Ako merateľný ukazovateľ naplnenia cieľa tejto priority môžeme využiť „*Počet nových služieb, resp. aplikácií pre obyvateľov*“. V súčasnosti mestská časť v rámci elektronizácie služieb úradu poskytuje 83 on-line služieb, pričom cieľom do roku 2020 bude dosiahnutie hodnoty o 5 vyššej.

3.2.6 PRIORITA 6 KVALITNÁ CESTNÁ INFRAŠTRUKTÚRA A UDRŽATEĽNÁ MOBILITA

Popis priority a zdôvodnenie jej výberu

Priorita nadväzuje na cieľ, ktorým je *Zvýšenie kvality cestnej infraštruktúry a podpora udržateľných spôsobov prepravy*. Uvedený cieľ sa bude dosahovať prostredníctvom obnovy cestnej infraštruktúry (miestne komunikácie). Zároveň táto infraštruktúra bude doplnená o obnovené, resp. nové cyklistické trasy, ktoré sú určené najmä na dochádzanie za prácou a za službami. Z hľadiska podpory verejnej osobnej dopravy sa táto priorita bude sústreďovať na jej propagáciu, preferenciu a zároveň obnovu existujúcich zariadení a objektov (napr. železničná stanica, zástavky).

Hustota cestnej infraštruktúry je na území mestskej časti vysoká a takisto je rozvinutá sieť cyklotrás a turistických chodníkov na území Bratislavského lesoparku. Na druhej strane je treba konštatovať, že stav niektorých, aj významných, komunikácií nie je vyhovujúci (napr. Račianska, prístupová cesta k ŽST Nové Mesto). K príležitostiam, vychádzajúc z výsledkov socio-ekonomickej analýzy, patrí aj dobudovanie siete cyklochodníkov pre účely dennej dochádzky v zastavanom území a ich napojenie na vybudované cyklotrasy v Bratislavskom lesoparku.

Treba zdôrazniť, že veľká časť dopravnej infraštruktúry (cestné komunikácie a železničné trate) ako aj zariadení a objektov prislúchajúcich k tejto dopravnej infraštruktúre (napr. železničné stanice, zastávky), na území mestskej časti, je v správe iných subjektov (magistrát hl. m. SR Bratislava, BSK, ŽSR a pod). Úloha mestskej časti, pri napĺňaní cieľa tejto priority, je z veľkej časti najmä v rovine vytváranie vhodných územnotechnických a organizačných podmienok pre realizáciu konkrétnych opatrení.

Kvalitná a bezpečná cestná infraštruktúra je vnímaná obyvateľmi ako jedna z kľúčových oblastí, na ktorú by sa mal sústrediť rozvoj v nasledujúcom období. Medzi ďalšími prioritami je aj rozvoj cyklistickej dopravy. Podpora verejnej osobnej dopravy patrí v súčasnosti k aktuálnym výzvam, ktoré treba riešiť aj na celomestskej a regionálnej úrovni.

Prepojenie na nadradené a súvisiace dokumenty

Budovanie kvalitnej a bezpečnej cestnej infraštruktúry a zároveň aj podpora udržateľnej mobility (cyklistická doprava a verejná doprava) je zachytená aj v rámci nadradených a súvisiacich dokumentov, akými sú najmä PHSR BSK na roky 2014-2020 (opatrenia Podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach), RIÚS BK (Prioritná os 1. Bezpečná a ekologická doprava: posilnenie regionálnej mobility, verejnej osobnej dopravy, cyklistickej dopravy) a PHSR hl. m. SR Bratislavy na roky 2010-2020 (Téma rozvoja E. DOPRAVA A TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA, cieľ: využívajúc energeticky efektívne a k životnému prostrediu šetrné dopravné systémy, zlepšiť napojenie mesta na vonkajšie dopravné siete a skvalitniť vnútornú mobilitu). Priorita zároveň nadväzuje aj na nenaplnené úlohy definované v rámci prioritnej osi 10 Kvalitná a bezpečná cestná infraštruktúra v predchádzajúcom strategickom plánovacom dokumente (PHSR mestskej časti Bratislava – Nové Mesto na roky 2007-2013), ktoré boli odporučené na realizáciu v rámci tohto programového obdobia (2015-2020).

Očakávané výsledky vrátane popisu jej vplyvu na životné prostredie a zdravie

Očakávanými výsledkami v rámci tejto priority sú obnovené miestne komunikácie, zavedený systém parkovacej politiky a vybudované alebo zrekonštruované cyklistické trasy, vrátane systému ich propagácie, revitalizované, resp. zrekonštruované zariadenia a objekty pre verejnú osobnú dopravu. Realizáciou očakávaných aktivít sa predpokladajú dočasné negatívne vplyvy najmä počas stavebnej činnosti. Skvalitnením cestnej infraštruktúry a udržateľnej mobility je možné predpokladať dlhodobé pozitívne vplyvy najmä v súvislosti s budovaním cyklistickej dopravy a podporou nových zariadení a objektov pre verejnú osobnú prepravu (zníženie dopravnej zaťaženosti územia a zníženie znečisťujúcich látok z dopravy).

Ako merateľný ukazovateľ naplnenia cieľa tejto priority môžeme využiť „*Dĺžka zrekonštruovaných miestnych komunikácií a dĺžka zrekonštruovaných alebo vybudovaných cyklistických trás*“. Aktuálne sa na území mestskej časti nachádza 82,4 km (údaj z roku 2011) miestnych komunikácií, pričom cieľom, do roku 2020, bude zrekonštruovanie komunikácií v dĺžke 10 km. Čo sa týka dĺžky cyklistických trás cieľom do roku 2020 bude zrekonštruovanie, resp. vybudovanie 10 km nových cyklistických trás.

3.2.7 PRIORITA 7 EFEKTÍVNA MIESTNA SPRÁVA

Popis priority a zdôvodnenie jej výberu

Priorita nadväzuje na cieľ, ktorým je *Zvýšenie kvality služieb poskytovaných miestnou správou*. Uvedený cieľ sa bude dosahovať prostredníctvom podpory vypracovania strategických rozvojových dokumentov, podpory budovania inštitucionálnych kapacít, ako aj prostredníctvom poskytovania služieb v modernej podobe (napr. cez mobilnú aplikáciu).

Podpora vypracovania územnoplánovacej dokumentácie, ako aj ďalších strategických dokumentov, vychádza z výsledkov socio-ekonomickej analýzy. Zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a zabezpečenie efektívnej verejnej správy predstavuje aktuálnu výzvu, ktorú treba v súčasnosti riešiť, pričom podpora aktivít v rámci tejto oblasti je predmetom podpory viacerých nadradených a súvisiacich dokumentov.

Prepojenie na nadradené a súvisiace dokumenty

Podpora vypracovania územnoplánovacej dokumentácie vychádza z požiadaviek definovaných v rámci ÚPN hl. m. SR Bratislavy. Zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a zabezpečenie efektívnej verejnej správy je zachytené aj v rámci nadradených a súvisiacich dokumentoch akými sú najmä PHSR BSK na roky 2014-2020 (opatrenia Zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a zabezpečovanie efektivity verejnej správy) a PHSR hl. m. SR Bratislavy na roky 2010-2020 (Téma rozvoja F. SPRÁVA A RIADENIE MESTA, cieľ: spravovať mesto a usmerňovať jeho rozvoj zodpovedne, profesionálne, efektívne a transparentne, zvyšovať kvalitu a dostupnosť služieb samosprávy).

Očakávané výsledky vrátane popisu jej vplyvu na životné prostredie a zdravie

Očakávanými výsledkami v rámci tejto priority sú aktualizované alebo nové plánovacie dokumenty na úrovni mestskej časti, vytvorený systém budovania inštitucionálnych kapacít. Realizáciou očakávaných aktivít, čo v tomto prípade predstavuje najmä podporu pri vypracovaní územnoplánovacej dokumentácie a ďalších strategických rozvojových dokumentov je možné predpokladať pozitívne vplyvy na životné prostredie a zdravie obyvateľstva. Väčšina rozvojových strategických dokumentov zohľadňuje environmentálnu problematiku a podlieha procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie.

Ako merateľný ukazovateľ naplnenia cieľa tejto priority môžeme využiť „*Počet aktualizovaných alebo vypracovaných plánovacích dokumentov*“. Pričom cieľom do roku 2020 bude vypracovanie alebo aktualizácia aspoň 5 dokumentov.

3.2.8 PRIORITA 8 BEZPEČNÉ PROSTREDIE

Popis priority a zdôvodnenie jej výberu

Priorita nadväzuje na cieľ, ktorým je *Zvýšenie bezpečnosti*. Uvedený cieľ sa bude dosahovať prostredníctvom posilnenia pôsobenia a aktívnou spoluprácou s mestskou políciou (osadenie kamerového systému a pod.).

Na základe údajov o počte trestných činov na 10 000 obyvateľov môžeme konštatovať, že kriminalita v okresoch Bratislava I až V patrí k najvyšším spomedzi ostatných okresov Slovenska. Dokazujú to aj ukazovatele objasnenosti jednotlivých kategórií trestných činov, ktoré vo väčšine prípadov dosahovali najnižšie hodnoty. Aj napriek tomu, že v posledných rokoch sa objasnenosť trestných činov zvyšovala vo všetkých kategóriách, v roku 2015 predstavovala objasnenosť všetkých zistených trestných činov v okrese Bratislava III, do ktorého patrí aj mestská časť Bratislava – Nové Mesto, približne 33 percent. V porovnaní údajov za ostatné okresy Bratislavy, ako aj údajov za samotné mesto Bratislava, bola táto hodnota najnižšia.

Vyhodnotenie naplnenia cieľa tejto priority je limitované tým, že nie je možné z dostupných údajov špecifikovať presný podiel trestných činov, ktoré sa udiali na území mestskej časti Bratislava – Nové Mesto. Zároveň pri napĺňaní uvedeného cieľa bude potrebné spolupracovať aj s relevantnými mestskými časťami.

Prepojenie na nadradené a súvisiace dokumenty

Zvyšovanie bezpečnosti je zachytené aj v rámci nadradených a súvisiacich dokumentoch, akými sú najmä PHSR hl. m. SR Bratislavy na roky 2010-2020 (Téma rozvoja C. KVALITA ŽIVOTA A ĽUDSKÝ POTENCIÁL, cieľ 8. trvalo zvyšovať bezpečnosť obyvateľov a návštevníkov Bratislavy a dosiahnuť, aby sa Bratislava stala „bezpečným mestom“).

Očakávané výsledky vrátane popisu jej vplyvu na životné prostredie a zdravie

Očakávanými výsledkami v rámci tejto priority sú zníženie počtu trestných činov na 10 000 obyvateľov a zvýšenie objasnenosti trestných činov. Realizovaním očakávaných aktivít sa nepredpokladajú negatívne vplyvy na životné prostredie a zdravie obyvateľstva. V prípade potreby výstavby alebo rekonštrukcie objektov a zariadení potrebných pre plnenie priority sa predpokladajú dočasné vplyvy na životné prostredie (hluk, prach). Vo všeobecnosti však možno predpokladať, že bezpečné prostredie alebo zvýšenie bezpečnosti zvýši kvalitu života v mestskej časti a zdravie ľudí.

Ako merateľný ukazovateľ naplnenia cieľa tejto priority môžeme využiť „*Objasnenosť trestných činov*“. V roku 2015 bola v rámci okresu Bratislava III objasnenosť trestných činov na úrovni približne 33 %, pričom priemer za celú Bratislavu bol takmer 40 %. Cieľom do roku 2020 bude zvýšenie objasnenosti trestných činov o 5 p. b.

3.2.9 PRIORITA 9 PODPORA PARTICIPÁCIE OBČANOV

Popis priority a zdôvodnenie jej výberu

Priorita nadväzuje na cieľ, ktorým je *Zvýšenie podielu obyvateľov na správe vecí verejných*. Uvedený cieľ sa bude dosahovať prostredníctvom posilnenia informačných a propagačných aktivít vo vzťahu k verejným veciam.

V súčasnosti funguje systém zapájania obyvateľov mestskej časti do vecí verejných, a to najmä prostredníctvom účasti na participatívnom rozpočte, t.j. účasti na rozhodovaní kam, na aké projekty a do akých oblastí sa bude sústreďovať podpora z rozpočtu mestskej časti. Uvedená iniciatíva je v súlade s aktuálnymi trendmi v oblasti účasti obyvateľov na veciach verejných.

Prepojenie na nadradené a súvisiace dokumenty

Podpora aktívnej účasti na verejnom živote je zachytená aj v rámci nadradených a súvisiacich dokumentoch, akým je najmä PHSR hl. m. SR Bratislavy na roky 2010-2020 (Téma rozvoja F. SPRÁVA A RIADENIE MESTA, cieľ 5. skvalitňovať rozhodovanie o verejných záležitostiach prostredníctvom aktívnej spolupráce s občanmi a ďalšími právnickými subjektmi, vrátane zohľadnenia podmienok pre bezbariérovosť a rovnosť príležitostí).

Očakávané výsledky vrátane popisu jej vplyvu na životné prostredie a zdravie

Očakávaným výsledkom v rámci tejto priority je zvýšený záujem o účasť na verejnom rozhodovaní o projektoch a projektových zadaniach. Realizácia očakávaných aktivít nepredpokladá priame negatívne vplyvy na životné prostredie, avšak tie môžu nastať v závislosti od zvolených podporovaných projektov, čo v rámci dokumentu Program rozvoja mestskej časti Bratislava – Nové Mesto na roky 2016 – 2020 nie je možné vyhodnotiť.

Ako merateľný ukazovateľ naplnenia cieľa tejto priority môžeme využiť „*Nárast počtu obyvateľov zapojených do rozhodovania o veciach verejných*“. V roku 2016 bolo zapojených do dotazníkového prieskumu PHSR cca. 500 respondentov a 780 platných hlasov bolo odovzdaných v rámci participatívneho rozpočtu, zdroj: interné údaje. Cieľom do roku 2020 bude zvýšenie tejto účasti o 5 %.

3.2.10 PRIORITA 10 PODPORA SOCIÁLNEHO ZAČLEŇOVANIA

Popis priority a zdôvodnenie jej výberu

Priorita nadväzuje na cieľ, ktorým je *Zlepšenie práce so sociálne ohrozenými a znevýhodnenými skupinami obyvateľstva*. Uvedený cieľ sa bude dosahovať prostredníctvom poskytovania kvalitných sociálnych služieb, ktoré budú doplnené o nové služby a poskytované aj priamo v teréne.

Sieť verejných aj neverejných poskytovateľov sociálnych služieb je pomerne rozvinutá. Mestská časť v súčasnosti zabezpečuje poskytovanie sociálnych služieb vo viacerých zariadeniach. Zabezpečuje sa terénna opatrovateľská služba, v prevádzke je 8 denných centier, jedno komunitné centrum, sociálna výdajňa potravín a spotrebného tovaru a detské jasle, ktoré sú zriadené mestskou časťou. Na základe výsledkov socio-ekonomickej analýzy môžeme konštatovať, že kapacita niektorých zariadení sociálnych služieb nie je postačujúca a niektoré zariadenia, v zriaďovateľskej pôsobnosti mestskej časti, chýbajú (zariadenie opatrovateľskej služby a zariadenie pre seniorov). Zároveň v poslednom období sa začína prejavovať aj problém ľudí bez domova, výskyt sociálno-patologických javov a rizikového správania. Nepriaznivá veková štruktúra obyvateľstva – vysoký podiel poproduktívnej zložky obyvateľstva (aj vzhľadom na okresný, celomestský, krajský a celoslovenský priemer) a vysoký priemerný vek obyvateľstva (vzhľadom na okresný, celomestský, krajský aj celoslovenský priemer) môžu v ďalšom období vytvárať väčší dopyt po poskytovaní sociálnych služieb (najmä pre seniorov). Zároveň z dotazníkových prieskumov vyplynulo, že zvýšenie kvality poskytovaných služieb pre seniorov je vnímané obyvateľmi ako jedna z kľúčových oblastí, na ktorú by sa rozvoj mestskej časti mal zameriavať.

Prepojenie na nadradené a súvisiace dokumenty

Podpora sociálneho začleňovania je zachytená aj v rámci nadradených a súvisiacich dokumentoch, akými sú najmä PHSR BSK na roky 2014-2020 (opatrenie Podpora sociálneho začleňovania a boj proti chudobe), RIÚS BK (Prioritná os 2. Kvalitnejšie verejné služby (deinštitucionalizácia sociálnych služieb) a PHSR hl. m. SR Bratislavy na roky 2010-2020 (Téma rozvoja C. KVALITA ŽIVOTA A ĽUDSKÝ POTENCIÁL, cieľ 6. napomáhať dôstojnému životu aj pre nízkopríjmové a inak sociálnym vylúčením ohrozené skupiny obyvateľov).

Očakávané výsledky vrátane popisu jej vplyvu na životné prostredie a zdravie

Očakávaným výsledkom v rámci tejto priority je poskytovanie rozmanitých sociálnych služieb vysokej kvality najmä pre seniorov a zavedený systém pre riešenie problematiky „bezdomovectva“ a sociálno patologických javov. Realizáciou očakávaných aktivít sa predpokladajú dlhodobé pozitívne vplyvy na zdravie obyvateľstva. V prípade potreby výstavby alebo rekonštrukcie objektov a zariadení potrebných pre plnenie výsledkov priority sa predpokladajú dočasné vplyvy na životné prostredie (hluk, prach).

Ako merateľný ukazovateľ naplnenia cieľa tejto priority môžeme využiť „*Počet vytvorených nových sociálnych služieb pre obyvateľov*“. Cieľom do roku 2020 bude vytvorenie a zabezpečovanie 2 nových služieb.

3.2.11 PRIORITA 11 ROZMANITÉ KULTÚRNE A VOĽNOČASOVÉ AKTIVITY

Popis priority a zdôvodnenie jej výberu

Priorita nadväzuje na cieľ, ktorým je *Rozvoj ponuky kultúrnych a voľnočasových aktivít*. Uvedený cieľ sa bude dosahovať prostredníctvom podpory organizovania a organizovania kultúrnych a voľnočasových aktivít (vrátane aktivít pre mládež).

Súčasná ponuka kultúrnych a voľnočasových aktivít je pomerne rozmanitá. Rozvinutá je tradícia kultúrno – spoločenských akcií typických pre mestskú časť a viažucich sa k histórii, ako aj súčasnosti. Na území mestskej časti sa nachádza dostatočný počet verejnosti dostupných kultúrnych zariadení verejnosti. Zároveň mestská časť poskytuje vynikajúce rekreačné možnosti prírodnej rekreácie celomestského významu - Bratislavský lesopark. Pre športovanie a športové aktivity sú k dispozícií rôzne štadióny a kryté haly celomestského, ale aj celonárodného významu a dostatočný je aj počet športovo-rekreačných areálov. Na druhej strane môžeme konštatovať, že stále existuje rozvojový potenciál v oblasti kultúrnych a voľnočasových aktivít, napríklad aj vo forme rekonštrukcie priestorov a objektov slúžiacich na usporiadanie týchto aktivít. Celkové vnímanie spokojnosti obyvateľov s kvalitou voľnočasových aktivít je pomerne vysoké (v roku 2016 to bolo na úrovni približne 74 %, zdroj: dotazníkový prieskum), avšak s kvalitou voľnočasových aktivít pre mládež vyjadrili respondenti spokojnosť iba na úrovni približne 50 %.

Prepojenie na nadradené a súvisiace dokumenty

Rozvoj ponuky kultúrnych a voľnočasových aktivít je zachytený aj v rámci nadradených a súvisiacich dokumentoch, akými je najmä PHSR hl. m. SR Bratislavy na roky 2010-2020 (Téma rozvoja C. KVALITA ŽIVOTA A ĽUDSKÝ POTENCIÁL, cieľ 5. zachovať a rozvíjať podmienky pre rozmanité kultúrne, športové, rekreačné aktivity a ďalšie nové formy aktívneho trávenia voľného času detí, mládeže a dospelých). Priorita zároveň nadväzuje aj na nenaplnené úlohy definované v rámci priority 6 Rozvoj kultúrneho života v predchádzajúcom strategickom plánovacom dokumente (PHSR mestskej časti Bratislava – Nové Mesto na roky 2007-2013), ktoré boli odporučené na realizáciu v rámci tohto programového obdobia (2015-2020).

Očakávané výsledky vrátane popisu jej vplyvu na životné prostredie a zdravie

Očakávaným výsledkom v rámci tejto priority je poskytovanie rozmanitej ponuky kultúrnych a voľnočasových aktivít najmä pre mládež. Realizáciou očakávaných aktivít sa nepredpokladajú priame negatívne vplyvy na životné prostredie.

Ako merateľný ukazovateľ naplnenia cieľa tejto priority môžeme využiť *„Spokojnosť obyvateľov s kvalitou voľnočasových aktivít a voľnočasových aktivít pre mládež*". V roku 2016 bolo vnímanie spokojnosti s kvalitou voľnočasových aktivít na úrovni približne 74 % a s kvalitou voľnočasových aktivít pre mládež to bolo na úrovni približne 50 %, pričom cieľom do roku 2020 bude zvýšenie spokojnosti s kvalitou voľnočasových aktivít na úroveň 80 % a s kvalitou voľnočasových aktivít pre mládež aspoň na úrovni 70 %.

3.2.12 PRIORITA 12 KREATÍVNE A INOVATÍVNE PODNIKATEĽSKÉ PROSTREDIE

Popis priority a zdôvodnenie jej výberu

Priorita nadväzuje na cieľ, ktorým je *Efektívnejšie využitie kreativity a inovatívneho potenciálu*. Uvedený cieľ sa bude dosahovať prostredníctvom podpory aktivít v oblasti kreatívneho priemyslu, informovania o možnostiach podpory výskumu a vývoja a podpory pre MSP vrátane spin-off a start-up pre subjekty pôsobiace na území mestskej časti. Uvedené aktivity bude potrebné koordinovať s aktivitami na úrovni magistrátu a BSK.

Ako ukázali výsledky socio-ekonomickej analýzy, hospodárska základňa je na území mestskej časti dobre rozvinutá. Dominantné postavenie má, z pohľadu počtu pôsobiacich podnikateľských subjektov, terciárny sektor. Taktiež vysoký podiel ekonomicky aktívneho obyvateľstva pôsobí práve v odvetviach terciárneho sektora. Zároveň na území mestskej časti pôsobia viaceré významné výskumné ústavy. Uvedené skutočnosti vytvárajú predpoklad pre ďalší rozvoj vybraných odvetví terciárneho sektora, a to najmä v oblasti výskumu a vývoja a odvetví kreatívneho priemyslu. Uvedené tendencie patria v súčasnosti k aktuálnym výzvam, na ktoré sa orientujú viaceré súvisiace a nadradené strategické plánovacie dokumenty.

Prepojenie na nadradené a súvisiace dokumenty

Podpora kreativity, inovácií a výskumu a vývoja je zachytená aj v rámci nadradených a súvisiacich dokumentoch, akými sú najmä PHSR BSK na roky 2014-2020 (opatrenia Posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií a Zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov, odvetvia poľnohospodárstva a rybného hospodárstva), RIÚS BK (prioritná oblasť 3. Mobilizácia kreatívneho potenciálu: podpora udržateľnej zamestnanosti a tvorby pracovných miest v kultúrnom priemysle) a PHSR hl. m. SR Bratislava (Téma rozvoja B. ZNALOSTNÁ EKONOMIKA, cieľ vybudovať ekonomiku Bratislavy ako kvartérneho centra Slovenska a pre Slovensko, a zároveň kľúčového bodu pre prenos technológií a rozvoj inovácií).

Priorita zároveň nadväzuje aj na nenaplnené úlohy definované v rámci priority 12 Zvýšenie inovačného potenciálu v MČ v predchádzajúcom strategickom plánovacom dokumente (PHSR mestskej časti Bratislava – Nové Mesto na roky 2007-2013), ktoré boli odporučené na realizáciu v rámci tohto programového obdobia (2015-2020).

Očakávané výsledky vrátane popisu jej vplyvu na životné prostredie a zdravie

Očakávaným výsledkom v rámci tejto priority je zvýšenie povedomia o možnostiach podpory pre MSP a začínajúcich podnikateľov (vrátane spin-off a start-up) najmä v oblasti výskumu a vývoja a odvetviach kreatívneho priemyslu s vysokou pridanou hodnotou. Realizáciou očakávaných aktivít sa nepredpokladajú priame negatívne vplyvy na životné prostredie. V prípade potreby výstavby alebo rekonštrukcie objektov a zariadení potrebných pre plnenie výsledkov priority sa predpokladajú dočasné vplyvy na životné prostredie (hluk, prach).

Ako merateľný ukazovateľ naplnenia cieľa tejto priority môžeme využiť *„Podiel hospodárskych subjektov pôsobiacich v odvetviach kreatívneho priemyslu*“. V roku 2016 pôsobilo v odvetviach kreatívneho priemyslu, t.j. odvetvie „Umenie, zábava a rekreácia“, približne 2 % subjektov so sídlom na území mestskej časti (zdroj údajov: databáza hospodárskych subjektov, pracovisko ŠÚ SR, Bratislava), pričom cieľom do roku 2020 bude zvýšenie podielu týchto subjektov na úroveň 5 %.

3.2.13 PRIORITA 13 PODPORA PROCESU REALIZÁCIE PRO

Popis priority a zdôvodnenie jej výberu

V porovnaní s ostatnými tematickými prioritnými osami má táto prioritná os špecifické postavenie. Cieľom je *Podporiť proces úspešnej realizácie PRO, napĺňanie jednotlivých tematických cieľov*. Uvedený cieľ sa bude dosahovať prostredníctvom pravidelného monitorovania a hodnotenia realizácie PRO, aktualizácie akčného plánu realizácie PRO, prípadne aj prostredníctvom aktualizácie samotného strategického plánovacieho dokumentu.

Priorita nadväzuje na odporučenie popísané v aktuálnych metodických pokynoch pre tvorbu a realizáciu PRO. Zároveň sa prostredníctvom jednotlivých aktivít, v rámci tejto prioritnej osi zabezpečí realizácia systému monitorovania a hodnotenia plnenia PRO ako aj vecného a časového harmonogramu realizácie PRO.

Očakávané výsledky vrátane popisu jej vplyvu na životné prostredie a zdravie

Očakávanými výsledkami tejto priority sú pravidelne aktualizovaný akčný plán plnenia PRO, pravidelne vyhodnotené plnenie realizácie cieľov PRO a plnenie merateľných ukazovateľov. Realizáciou očakávaných aktivít sa nepredpokladajú priame negatívne vplyvy na životné prostredie a zdravie.

Merateľným ukazovateľom plnenie cieľa tejto priority môžeme využiť *„Splnenie cieľov jednotlivých tematických priorít“.* Cieľom do roku 2020 bude dosiahnutie aspoň 90 % naplnenia jednotlivých tematických cieľov.

4 PROGRAMOVÁ ČASŤ

Programová časť poskytuje prehľad o konkrétnych opatreniach a aktivitách na zabezpečenie realizácie PRO. Konkrétne opatrenia a aktivity sú priradené k príslušným prioritám.

Prehľad konkrétnych aktivít a projektov na daný rozpočtový rok s výhľadom na ďalšie 2 roky je súčasťou akčného plánu PRO (samostatný dokument).

4.1 OPATRENIA A AKTIVITY

Priorita 1 Rozumné využitie verejných priestranstiev a moderné zariadenia verejnej vybavenosti

Priorita	Opatrenie	Príklady aktivít, projektov
Priorita 1 Rozumné využitie verejných priestranstiev a moderné zariadenia verejnej vybavenosti	1. Revitalizácia infraštruktúry pre peších	Oprava a rekonštrukcia chodníkov
	2. Rekonštrukcia a modernizácia vzdelávacej infraštruktúry	Rekonštrukcia objektov ZŠ, modernizácia materiálno-technického vybavenia ZŠ, súvisiacich školských zariadení, úprava školských areálov a vonkajších športovísk Rekonštrukcia objektov MŠ, modernizácia materiálno-technického vybavenia, rozširovanie kapacít existujúcich zariadení MŠ, úprava a dobudovanie areálov materských škôl
	3. Rekonštrukcia a modernizácia zariadení sociálnej infraštruktúry	Rekonštrukcia objektov a materiálno-technické dobudovanie zariadení sociálnych služieb, exteriérová a vnútorná debarierizácia
	4. Revitalizácia verejných priestranstiev	Revitalizácia existujúcich námestí, verejných priestorov, osadenie mestského mobiliáru, vytvorenie nových výbehov pre psov, revitalizácia a modernizácia detských ihrísk Budovanie a rekonštrukcia protihlukových zábran
	5. Rekonštrukcia zariadení zdravotníckej infraštruktúry	Rekonštrukcia a modernizácia objektov zdravotníckych zariadení vrátane materiálneho vybavenia,

Priorita 2 Ochrana prírody, verejnej zelene a podpora prispôsobovania sa zmenám klímy vrátane predchádzania súvisiacim rizikám

Priorita	Opatrenie	Príklady aktivít, projektov
Priorita 2 Ochrana prírody, verejnej zelene a podpora prispôsobovania sa zmenám klímy vrátane predchádzania súvisiacim rizikám	1. Ochrana a výsadba zelene	Výsadba verejnej zelene, skvalitnenie ošetrovania drevín, pasport zelene
	2. Preventívne opatrenia na vodných tokoch	monitoring povrchovej vody, čistenie brehov a koryta, odstránenie inváznych druhov rastlín, odstránenie nelegálnych skládok v okolí vodných tokov
	3. Prispôsobovanie sa zmenám klímy	Rekonštrukcia a výstavba vodných prvkov, výsadba zelene, rekonštrukcia budov zameraná na zníženie ich energetickej náročnosti, vytvorenie zelených zón, výstavba cyklotrás,
	4. Odpadové hospodárstvo	Vybudovanie „Integrovaného zberného dvora“,

		Rozširovanie a zefektívnenie separovaného zberu odpadu, Pokračovanie v Informačných kampaniach na podporu separovania odpadov

Priorita 3 Kvalitná technická infraštruktúra

Priorita	Opatrenie	Príklady aktivít, projektov
Priorita 3 Kvalitná technická infraštruktúra	1. Revitalizácia zariadení a objektov technickej infraštruktúry	Revitalizácia a výstavba kanalizačných sietí, rekonštrukcia a prepojenie rozvodov technickej infraštruktúry (rozvody elektriny, vody a plynu, kanalizácie, čistiareň odpadových vôd, vodojem, trafostanica, telefónne prípojky, káblové rozvody, automatická tlaková stanica)

Priorita 4 Rozvoj ľudského kapitálu

Priorita	Opatrenie	Príklady aktivít, projektov
Priorita 4 Rozvoj ľudského kapitálu	1. Vzdelávacie aktivity	Aktivity celoživotného vzdelávania, Podpora duálneho vzdelávania
	2. Podpora zamestnanosti	Vzdelávacie programy pre zamestnancov v zariadeniach verejnej vybavenosti

Priorita 5 Dáta, informačné technológie a digitalizácia

Priorita	Opatrenie	Príklady aktivít, projektov
Priorita 5 Dáta, informačné technológie a digitalizácia	1. Podpora využívania informačných technológií	elektronizácia služieb miestneho úradu, on-line publikovanie informácií, dát, budovanie a prevádzkovanie geografického informačného systému, vybudovanie a prevádzkovanie systému na podporu regionálneho rozvoja

Priorita 6 Kvalitná cestná infraštruktúra a udržateľná mobilita

Priorita	Opatrenie	Príklady aktivít, projektov
Priorita 6 Kvalitná cestná infraštruktúra a udržateľná mobilita	1. Rekonštrukcia cestnej infraštruktúry	Rekonštrukcia a oprava miestnych komunikácií, rozvoj parkovacieho systému
	2. Podpora cyklistickej dopravy	Rekonštrukcia existujúcich cyklotrás, budovanie nových cyklotrás, propagácia cyklistiky
	3. Podpora verejnej osobnej dopravy	Propagácia verejnej osobnej dopravy, Zabezpečenie preferencie nosného systému MHD na križovatkách, Zabezpečenie kvalitnejšej infraštruktúry zastávok
	4. Podpora železničnej dopravy	Zabezpečenie revitalizácie existujúcich objektov železničných staníc a zastávok (ŽST Bratislava - Vinohrady), Rekonštrukcia existujúcich a vybudovanie nových železničných tratí (železničná trať pre nákladnú dopravu v úseku ŽST Bratislava Lamač- odbočka Vinohrady)

Priorita 7 Efektívna miestna správa

Priorita	Opatrenie	Príklady aktivít, projektov
Priorita 7 Efektívna miestna správa	1. Podpora vypracovania strategických rozvojových dokumentov	spracovanie územných plánov zón, spracovanie ďalších plánovacích/strategických dokumentov
	2. Zvyšovanie inštitucionálnych kapacít miestnej správy	Zvyšovanie kapacít prostredníctvom efektívnejšieho fungovania miestnej správy (e-governance)
	3. Moderné služby	Služby podporované cez mobilné aplikácie

Priorita 8 Bezpečné prostredie

Priorita	Opatrenie	Príklady aktivít, projektov
Priorita 8 Bezpečné prostredie	1. Posilnenie pôsobenia mestskej polície	Aktívna spolupráca s mestskou políciou, osadenie kamerových systémov, realizácia preventívnych opatrení

Priorita 9 Podpora participácie občanov

Priorita	Opatrenie	Príklady aktivít, projektov
Priorita 9 Podpora participácie občanov	1. Participatívny rozpočet	Realizácia participatívneho rozpočtu, verejné podujatia, aktivizácia občanov na zapájanie sa do verejnej diskusie

Priorita 10 Podpora sociálneho začleňovania

Priorita	Opatrenie	Príklady aktivít, projektov
Priorita 6 Kvalitná cestná infraštruktúra a udržateľná mobilita	1. Kvalitné sociálne služby	Zabezpečenie realizácie nových sociálnych služieb (komunitné a integrované formy poskytovania sociálnych služieb), vybudovanie nového zariadenia opatrovateľskej služby a zariadenia pre seniorov, doplnenie absentujúcich druhov sociálnych služieb – špecializované zariadenie, zariadenie podporovaného bývania, zariadenie núdzového bývania, zariadenie dočasnej starostlivosti o deti, prepravná služba (sociálny taxík)
	2. Riešenie problému bezdomovectva	Ambulantná a terénna sociálna práca, riešenie problematiky bezdomovectva a sociálno patologických javov, mobilné ošetrovne pre ľudí bez domova

Priorita 11 Rozmanité kultúrne a voľnočasové aktivity

Priorita	Opatrenie	Príklady aktivít, projektov
Priorita 11 Rozmanité kultúrne a voľnočasové aktivity	1. Rozvoj kultúrnych a voľnočasových aktivít	Podpora organizovania a organizovanie kultúrnych aktivít, podpora organizovania a organizovanie voľnočasových a športových aktivít,

Priorita 12 Kreatívne a inovatívne podnikateľské prostredie

Priorita	Opatrenie	Príklady aktivít, projektov
12 Kreatívne a inovatívne podnikateľské prostredie	1. Podpora kreatívneho priemyslu	Nefinančná a finančná podpora, Informovanie o možnostiach podpory v oblasti kreatívneho priemyslu (v spolupráci s BSK)
	2. Podpora výskumu a inovácií	Informovanie o možnostiach podpory v oblasti výskumu a vývoja (v spolupráci s BSK), podpora vytváranie klastrov, vytvorenie podmienok pre zapojenie subjektov do výskumno-vývojových aktivít,
	3. Podpora podnikateľského prostredia	Informovanie o možnostiach podpory pre MSP vrátane spin-off a start-up-ov (v spolupráci s BSK), podpora vytváranie klastrov

Priorita 13 Podpora procesu realizácie PRO

Priorita	Opatrenie	Príklady aktivít, projektov
Priorita 13 Podpora procesu realizácie Programu	1. Podpora procesu realizácie PRO	pravidelné monitorovanie a hodnotenia realizácie PRO, aktualizácia akčného plánu realizácie PRO, aktualizácia PRO

5 REALIZAČNÁ ČASŤ

Identifikácia subjektov riadenia

Hlavnými nositeľmi zodpovednosti za realizáciu PRO sú:

- **riadiaca skupina - riadiaci tím PRO**, ktorá bola zostavená v procese tvorby PRO) ako monitorovací výbor – zo svojej pozície má hlavnú kompetenciu vo vzťahu k implementácii PRO/SPRO. Pre jednotlivé priority a opatrenia využíva odborné kapacity svojich pracovných skupín. Schvaľuje akčné plány a posudzuje návrhy na ich zmenu a doplnenie. Úlohou je zároveň monitorovať implementáciu akčných plánov.
- **starosta** – v pozícii predsedu monitorovacieho výboru.
- **miestny úrad** – ako riadiaci orgán (RO) PRO. Úlohou RO je realizovať PRO.
- **jednotlivé odbory miestneho úradu** – v pozícii sprostredkovateľských orgánov pre jednotlivé priority PRO. Zabezpečia realizáciu konkrétnych projektov Akčného plánu.
- **finančný útvar miestneho úradu** v pozícii platobného orgánu, ktorého úlohou je zabezpečovať finančnú spoluúčasť na projektoch.
- **hlavný kontrolór, prípadne komisie zastupiteľstva** ako orgán auditu – úlohou je dohliadať nad korektnou realizáciou PRO.

Schéma 1 Schéma systému riadenia a implementácie PRO

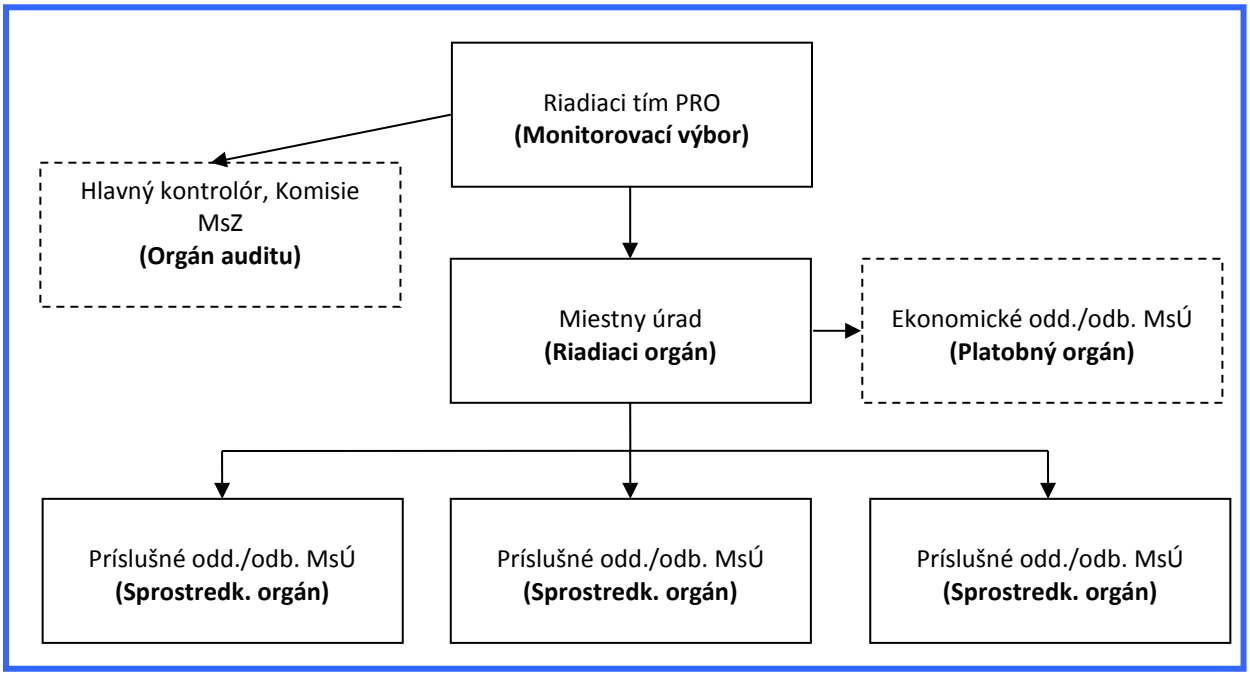

Vysvetlivky: MsZ – Miestne zastupiteľstvo, MsÚ –Miestny úrad.

Definovanie systému monitorovania a hodnotenia

K jednotlivým cieľom na všetkých hierarchických úrovniach sú priradené konkrétne merateľné ukazovatele a ich hodnoty (východiskové a cieľové). Východisková hodnota predstavuje hodnotu dostupnú v čase prípravy tohto dokumentu a cieľová hodnota predstavuje očakávanú hodnotu dosiahnutú v roku 2020. K jednotlivým ukazovateľom sú priradené zároveň zdroje pre overenie týchto údajov a kompetentnú osobu, resp. subjekt zodpovedný za sledovanie týchto ukazovateľov.

Merateľné ukazovatele sú stanovené tak, aby rešpektovali príslušnú hierarchickú úroveň, t.j. na úrovni konkrétnych projektov/aktivít sú to ukazovatele, ktoré bude možné vyhodnotiť hneď po zrealizovaní daného projektu (výstupové ukazovatele) a na úrovni špecifických cieľov a globálneho cieľa sú to ukazovatele, ktoré bude možné vyhodnotiť priebežné (napr. raz ročne) ako aj na konci programového obdobia (výsledkové ukazovatele).

Tabuľka 6 Systém monitorovania a hodnotenia na úrovni globálneho cieľa

Dlhodobý cieľ	Názov ukazovateľa	Východisková / cieľová hodnota	Zdroje pre overenie údajov	Zodpovedný subjekt
Mestská časť Bratislava – Nové Mesto bude atraktívnou mestskou časťou s kvalitnou a modernou verejnou infraštruktúrou a správou, s dostupnou vzdelávacou, sociálnou a zdravotnou starostlivosťou, s kvalitným životným prostredím a zároveň športovým i oddychovým centrom Bratislavy s aktívnou účasťou obyvateľov na riadení rozvoja.	Podiel obyvateľov, ktorí vnímajú rozvoj mestskej časti ako pozitívny	75 % / 85 %	prieskum	Riadiaci tím PRO / gestor PRO

Tabuľka 7 Systém monitorovania a hodnotenia na úrovni špecifických cieľov

Špecifické ciele	Názov ukazovateľa	Východisková / cieľová hodnota	Zdroje pre overenie údajov	Zodpovedný subjekt
1. Zvýšenie kvality verejných priestorov a zariadení verejných služieb	Spokojnosť obyvateľov s kvalitou verejných priestranstiev a kvalitou zariadení verejnej vybavenosti	75 % / 85 %	prieskum	gestor PRO
2. Zlepšenie ochrany prírody, starostlivosti o verejnú zeleň a podpora prispôsobovania sa zmenám klímy vrátane podpory nízko uhlíkového hospodárstva	Nárast plôch udržiavanej mestskej zelene“ a „Zriadenie integrovaného zberného dvora	0 / 10 % a 0 / 1 dvor	Interné údaje MČ	Oddelenie životného prostredia a územného plánovania

3. Zlepšenie stavu technickej infraštruktúry	Dĺžka zrekonštruovaných, vybudovaných vedení technickej infraštruktúry	0 / 10 km	Interné údaje MČ	Oddelenie výstavby, investícií a správy majetku
4. Prispôsobenie vzdelania súčasným podmienkam na trhu práce a celoživotné vzdelávanie	Pokles podielu dlhodobo nezamestnaných	39 % / 29 %	ÚPSVR SR	Oddelenie sociálnych služieb
5. Zvýšenie ponuky digitálnych služieb poskytovaných miestnou správou	Počet nových služieb, resp. aplikácií pre obyvateľov	83 / 88 služieb	Interné údaje MČ	Gestor PRO / Oddelenie územného konania a stavebného poriadku
6. Zvýšenie kvality cestnej infraštruktúry a podpora udržateľných spôsobov prepravy	Dĺžka zrekonštruovaných miestnych komunikácií a dĺžka zrekonštruovaných alebo vybudovaných cyklistických trás	0 / 10 km	Interné údaje MČ	Oddelenie výstavby, investícií a správy majetku
7. Zvýšenie kvality služieb poskytovaných miestnou správou	Počet aktualizovaných alebo vypracovaných plánovacích dokumentov	0 / 5 dokumentov	Interné údaje MČ	Oddelenie územného konania a stavebného poriadku
8. Zvýšenie bezpečnosti	Objasnenosť trestných činov	33 % / 38 %	PZ SR	Gestor PRO
9. Zvýšenie podielu obyvateľov na správe vecí verejných	Nárast počtu obyvateľov zapojených do rozhodovania o veciach verejných	0 / 5 %	Interné údaje MČ	Kancelária pre participáciu verejnosti
10. Zlepšenie práce so sociálne ohrozenými a znevýhodnenými skupina obyvateľstva	Počet vytvorených nových sociálnych služieb pre obyvateľov	0 / 2 služby	Interné údaje MČ	Oddelenie sociálnych služieb
11. Rozvoj ponuky kultúrnych a voľnočasových aktivít	Spokojnosť obyvateľov s kvalitou voľno časových aktivít a voľno časových aktivít pre mládež	50 % / 75 %	Prieskum	Oddelenie komunikácie, kultúry, športu, mládeže a voľného času
12. Efektívnejšie využitie kreativity a inovatívneho potenciálu	Podiel hospodárskych subjektov pôsobiacich v odvetviach kreatívneho priemyslu	2 %/ 5 %	Pracovisko ŠÚ SR, Bratislava	Gestor PRO
13. Podporiť proces úspešnej realizácie PRO, napĺňanie jednotlivých tematických cieľov	Splnenie tematických špecifických cieľov PRO	0 / 90 %	Interné údaje MČ	gestor PRO

Pozn.: Na úrovni projektov je systém monitorovania a hodnotenia súčasťou akčného plánu.

Akčný plán realizácie PRO

Implementácia PRO sa realizuje prostredníctvom konkrétnych akčných plánov. Akčné plány PRO, zostavované na základe projektového zásobníka, sú priamo napojené na rozpočet samospráv/-y a zároveň zohľadňujú zásady rozpočtovania na 3 roky (1+2). Pre jednotlivé projektové zámery sú priradení konkrétni nositelia projektu, hodnoty merateľných ukazovateľov, finančné zabezpečenie a konkrétne časové harmonogramy realizácie, prípadne ich etapizácia ak je relevantné. Výsledkom takéhoto popisu je akčný plán realizácie PRO.

Pozn.: Akčný plán tvorí samostatný dokument.

6 FINANČNÁ ČASŤ

Finančný rámec realizácie PRO

Rámcový rozpočet PRO je, v súlade s aktuálnymi metodickými pokynmi, spracovaný na úrovni priorít a opatrení a predstavuje predpokladaný indikatívny rozpočet na celé obdobie PRO potrebný na jeho realizáciu. Pre určenie výšky finančných potrieb pre celé plánovacie obdobie boli využité odhady na základe údajov za projekty plánované pre najbližšie obdobie (zdroj: programový rozpočet MČ a projektový zásobník). Pre niektoré opatrenia môže vychádzať nulová hodnota a to z dôvodu, že pre najbližšie obdobie (3 roky) nebola plánovaná žiadna aktivita, alebo plánované aktivity, v rámci daného opatrenia, majú nefinančný charakter.

Indikatívna výška finančných zdrojov realizácie PRO na roky 2016-2020 je približne 4,7 mil. €, z toho vlastné zdroje samosprávy sú približne 4 mil. €. V nasledujúcich rokoch (roky 2017-2020) to predstavuje kapitálové výdavky (spolu) na úrovni približne 1,2 mil. € ročne, čo vzhľadom k finančnej kapacite mestskej časti Bratislava – Nové Mesto je realizovateľné.

Najviac finančných zdrojov je plánovaných pre realizáciu Priority 1 Rozumné využitie verejných priestranstiev a moderné zariadenia verejnej vybavenosti (cca 1,9 mil. €), z toho najviac pre opatrenie 1.2. Rekonštrukcia a modernizácia vzdelávacej infraštruktúry (cca 1,3 mil. €). Veľký objem finančných prostriedkov je plánovaný pre realizáciu Priority 11. Rozmanité kultúrne a voľnočasové aktivity (cca 900 tis. €) a Priority 9. Podpora participácie občanov (690 tis. €).

Tabuľka 8 Indikatívny finančný rámec realizácie PRO na roky 2016-2020

Priorita/Opatrenie	Predpokladané náklady spolu (v tis. €)	Z toho zdroje miestnej samosprávy (v tis. €)
1. Rozumné využitie verejných priestranstiev a moderné zariadenia verejnej vybavenosti	**1897,00**	**1897,00**
1.1. Revitalizácia infraštruktúry pre peších	51,00	51,00
1.2. Rekonštrukcia a modernizácia vzdelávacej infraštruktúry	1296,00	1296,00
1.3. Rekonštrukcia a modernizácia zariadení sociálnej infraštruktúry	0,00	0,00
1.4. Revitalizácia verejných priestranstiev	550,00	550,00
1.5. Rekonštrukcia zariadení zdravotníckej infraštruktúry	0,00	0,00
2. Ochrana prírody, verejnej zelene a podpora prispôsobovania sa zmenám klímy vrátane predchádzania súvisiacim rizikám	**377,00**	**152,00**
2.1. Ochrana a výsadba zelene	374,00	149,00
2.2. Preventívne opatrenia na vodných tokoch	3,00	3,00
2.3. Prispôsobovanie sa zmenám klímy	0,00	0,00
2.4. Odpadové hospodárstvo	0,00	0,00
3. Kvalitná technická infraštruktúra	**25,00**	**25,00**

3.1. Revitalizácia zariadení a objektov technickej infraštruktúry	25,00	25,00
4. Rozvoj ľudského kapitálu	**0,00**	**0,00**
4.1. Vzdelávacie aktivity	0,00	0,00
4.2. Podpora zamestnanosti	0,00	0,00
5. Dáta, informačné technológie a digitalizácia	**26,00**	**26,00**
5.1. Podpora využívania informačných technológií	26,00	26,00
6. Kvalitná cestná infraštruktúra a udržateľná mobilita	**445,00**	**445,00**
6.1. Rekonštrukcia cestnej infraštruktúry	435,00	435,00
6.2. Podpora cyklistickej dopravy	10,00	10,00
6.3. Podpora verejnej osobnej dopravy	0,00	0,00
6.4. Podpora železničnej dopravy	0,00	0,00
7. Efektívna miestna správa	**250,30**	**250,30**
7.1. Podpora vypracovania strategických rozvojových dokumentov	235,00	235,00
7.2. Zvyšovanie inštitucionálnych kapacít miestnej správy	0,00	0,00
7.3. Moderné služby	15,30	15,30
8. Bezpečné prostredie	**20,00**	**20,00**
8.1. Posilnenie pôsobenia mestskej polície	20,00	20,00
9. Podpora participácie občanov	**690,00**	**690,00**
9.1. Participatívny rozpočet	690,00	690,00
10. Podpora sociálneho začleňovania	**44,00**	**44,00**
10.1. Kvalitné sociálne služby	9,00	9,00
10.2. Riešenie problému bezdomovectva	35,00	35,00
11. Rozmanité kultúrne a voľnočasové aktivity	**905,00**	**420,85**
11.1. Rozvoj kultúrnych a voľno časových aktivít	905,00	420,85
12. Kreatívne a inovatívne podnikateľské prostredie	**0,00**	**0,00**
12.1. Podpora kreatívneho priemyslu	0,00	0,00
12.2. Podpora výskumu a inovácií	0,00	0,00
12.3. Podpora podnikateľského prostredia	0,00	0,00
13. Podpora procesu realizácie PRO	**0,00**	**0,00**
13.1. Podpora procesu realizácie PRO	0,00	0,00
SPOLU	**4679,30**	**3970,15**

Pozn.: Podrobný finančný plán na realizáciu konkrétnych aktivít (skupín aktivít) PRO je súčasťou akčného plánu PRO pri zohľadnení cyklu rozpočtovania (1+2 roky).

7 PRÍLOHY

7.1 ZOZNAM ČLENOV PRACOVNÝCH SKUPÍN

V nasledujúcich tabuľkách je uvedený zoznam členov riadiaceho tímu a jednotlivých pracovných skupín v súlade s uznesením zastupiteľstva (číslo uznesenia: 11/06).

Tabuľka 9 Riadiaci tím PRO mestskej časti Bratislava –Nové Mesto

Pozícia	Meno
Gestor	Ing. Daša Effenbergerová
Hl. koordinátor a spracovateľ	Ing Ľubomír Macák (za spracovateľa)
Koordinátor	PhDr. Alena Schinglerová
Člen	Ing. Ľudovít Kolárik
Člen	Ing. Milan Cagáň, MPH
Člen	Ing. Ivan Svetlovský
Člen	Mgr. Vladimír Novák
Člen	Mgr. Iveta Marčíková
Člen	Mgr. Marianna Moravcová Tomčíková
Člen	Ing. arch. Marta Závodná
Člen	Júlia Červenková
Člen	RNDr. Jana Ondrová
Člen	Ing. Tomáš Hanulík
Člen	Mgr. Lukáš Bulko

Tabuľka 10 Pracovná skupina: vzdelávanie, kultúra, šport a voľný čas (11 členov)

#	Meno
1	Ing. Tomáš Hanulík
2	Ing. Zuzana Rattajová
3	Mgr. Dušan Rafaj
4	JUDr. Korček Tomáš
5	Ing. Líška Marek
6	JUDr. Mikulec Richard
7	Mgr. Norovský Marek
8	Arvayová Dagmar
9	Goldschmied Miroslav
10	Ing. Andrea Vítková
11	Mgr. Zuzana Kriglerová

Tabuľka 11 Pracovná skupina: sociálne veci a zdravotníctvo (10 členov)

#	Meno
1	Mgr. Iveta Marčíková
2	Peter Ágoston
3	Ing. Katarína Šebejová, PhD.
4	MUDr. Jozef Dubravický
5	Ing. Libor Gašpierik
6	JUDr. Richard Mikulec
7	Mgr. Edita Ferenczyová
8	PhDr. Mgr. Ľuboš Fiam

9	Branislav Filipovič
10	Ing. Mária Kaducová

Tabuľka 12 Pracovná skupina: cestovný ruch, podnikanie a práca (10 členov)

#	Meno
1	RNDr. Jana Ondrová
2	Ing. Jozef Bielik
3	Ing. Katarína Augustinič
4	Andrej Balga, MBA
5	Ing. Marek Líška
6	Ing. Pavol Galamboš
7	Mgr. Vladimír Mikuš
8	Vladimír Margolien
9	Ing. Stanislav Winkler
10	Ing. Andrea Petríková

Tabuľka 13 Pracovná skupina: dopravná a technická infraštruktúra, životné prostredie (14 členov)

#	Meno
1	Ing. arch. Marta Závodná
2	Mgr. Martin Vlačiky, PhD.
3	MUDr. Pavol Dubček
4	Ing. Katarína Šebejová, PhD.
5	Mgr. Dan Sládek
6	Ing. Jakub Mrva
7	Mgr. Ivan Štefanka
8	Ing. Andrej Árva
9	Ing.arch. Peter Vaškovič
10	Mgr. Edita Pfundtner
11	Ing. arch. Milan Beláček
12	Ing. Helena Bánska, CSc.
13	Ing. arch. Otto Novitzky
14	Ing. Jana Hodúrová

Tabuľka 14 Pracovná skupina: moderná, proti korupčná a transparentná samospráva a bezpečnosť občanov (7 členov)

#	Meno
1	Ing. Ivan Svetlovský
2	Mgr. Dušan Rafaj
3	MUDr. Dubček Pavol
4	Ing. Rattajová Zuzana
5	Mgr. Norovský Marek
6	Mgr. Sládek Dan
7	Ing. Gašpierik Libor

7.2 ZOZNAM TABULIEK, GRAFOV, OBRÁZKOV A SCHÉM

Zoznam tabuliek

Tabuľka 1 Prehľad strategických priorít, investičných priorít, špecifických cieľov a aktivít RIÚS 14

Tabuľka 2 Prehľad priorít predchádzajúceho PHSR 23

Tabuľka 3 Identifikácia dlhodobých cieľov v nadradených a súvisiacich dokumentoch 54

Tabuľka 4 Prepojenie cieľov 56

Tabuľka 5 Prepojenie cieľov a priorít 57

Tabuľka 6 Systém monitorovania a hodnotenia na úrovni globálneho cieľa 75

Tabuľka 7 Systém monitorovania a hodnotenia na úrovni špecifických cieľov 75

Tabuľka 8 Indikatívny finančný rámec realizácie PRO na roky 2016-2020 78

Tabuľka 9 Riadiaci tím PRO mestskej časti Bratislava –Nové Mesto 80

Tabuľka 10 Pracovná skupina: vzdelávanie, kultúra, šport a voľný čas (11 členov) 80

Tabuľka 11 Pracovná skupina: sociálne veci a zdravotníctvo (10 členov) 80

Tabuľka 12 Pracovná skupina: cestovný ruch, podnikanie a práca (10 členov) 81

Tabuľka 13 Pracovná skupina: dopravná a technická infraštruktúra, životné prostredie (14 členov) 81

Tabuľka 14 Pracovná skupina: moderná, proti korupčná a transparentná samospráva a bezpečnosť občanov (7 členov) 81

Zoznam grafov

Graf 1 Vyhodnotenie realizácie PHSR na roky 2007-2015 25

Graf 2 Oblasti, na ktoré by sa mal sústrediť rozvoj v nasledujúcich rokoch – výsledky dotazníkového prieskumu 50

Zoznam obrázkov

Obrázok 1 IS PHSR - ukážka 8

Obrázok 2 Analýzy projektov na území mestskej časti podľa dokumentu 21

Obrázok 3 Analýza projektov podľa oblasti zamerania 22

Obrázok 4 Schéma fungovania participatívneho rozpočtu 48

Zoznam schém

Schéma 1 Schéma systému riadenia a implementácie PRO 74

7.3 ZDROJE ÚDAJOV A LITERATÚRA

EURÓPA 2020, Stratégia na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu, Európska komisia, 2010

Informácia k vyhodnoteniu plnenia Akčného plánu Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja na roky 2007-2015 (PHSR) za Mestskú časť Bratislava – Nové Mesto, jún 2015

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja hlavného mesta SR Bratislavy na roky 2010-2020 (PHSR hl. m. SR Bratislavy na roky 2010-2020), hl. m. SR Bratislava, 2010

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Mestskej časti Bratislava –Nové Mesto na roky 2007-2013 (PHSR MČ - Nové Mesto na roky 2007-2013), mestská časť Bratislava - Nové Mesto, 2013

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2014-2020 (PHSR BSK na roky 2014-2020), Bratislavský samosprávny kraj, aktualizácia 2015

Programový rozpočet MČ Bratislava - Nové Mesto na rok 2017 – návrh, mestská časť Bratislava - Nové Mesto, 2016

Regionálna integrovaná územná stratégia Bratislavského kraja (RIÚS BK), Bratislavský samosprávny kraj, 2015

Stručná metodika spracovania programu rozvoja obce a spoločného programu rozvoja obcí, Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoj SR, september 2016

Územný plán hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy v znení ZaD č. 04 (ÚPN hl. m. SR Bratislavy), hl. m. SR Bratislava, 2014

Zákon 309/2014 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja, časová verzia predpisu účinná od: 01.01.2015

Zákon 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja, časová verzia predpisu účinná od: 01.01.2015

7.4 VZOR DOTAZNÍKA

Vážená pani / Vážený pán,

V súčasnosti prebieha proces vypracovania Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja na roky 2016-2020 (PHSR) pre mestskú časť Bratislava – Nové Mesto, ktorého cieľom je identifikovať rozvojové zámery na území mestskej časti prispievajúce k zvýšeniu kvality životnej úrovne obyvateľov. Tento dotazník do značnej miery môže napomôcť ku konkrétnym návrhom pri plánovaní a následnej realizácii aktivít do budúcnosti. Preto využite túto možnosť na vyjadrenie svojho názoru a prispejte tak k identifikovaniu pozitívnych i negatívnych stránok v našej mestskej časti.
Dotazník pozostáva z 8 otázok a jeho vyplnenie zaberie cca. 10 min.
Dotazník je anonymný a bude použitý iba pre účely spracovania PHSR. Výsledky dotazníkového prieskumu budú zakomponované do uvedeného materiálu.

1. Vaše pohlavie a) žena b) muž

2. Váš vek
a) 14-17 b) 18-25 c) 26-35 d) 36-49 e) 50-65 f) 66 a viac

3. Ako hodnotíte celkový rozvoj mestskej časti za ostatných 10 rokov?
a) veľmi pozitívne b) skôr pozitívne c) skôr negatívne d) veľmi negatívne e) neviem posúdiť

4. Ekonomické postavenie

a)	zamestnanec	e)	dôchodca	i)	iné:.....
b)	podnikateľ/SZČO	f)	invalidný dôchodca		
c)	na rodičovskej dovolenke	g)	nezamestnaný		
d)	študent	h)	v domácnosti		

5. Uveďte ako ste spokojný/á s kvalitou života alebo poskytovaním služieb v mestskej časti.
(Ohodnoťte od 1 – najlepší do 5 – najhorší.)

a)	voľnočasové aktivity pre deti (do 13 r.)	1	2	3	4	5	neviem posúdiť
b)	voľnočasové aktivity pre mládež (14-20 r.)	1	2	3	4	5	neviem posúdiť
c)	voľnočas. aktivity pre občanov v produk. vek	1	2	3	4	5	neviem posúdiť
d)	kultúrne aktivity pre občanov	1	2	3	4	5	neviem posúdiť
e)	infraštrukúra škôl a predškolských zariadení	1	2	3	4	5	neviem posúdiť
f)	miestne komunikácie	1	2	3	4	5	neviem posúdiť
g)	chodníky	1	2	3	4	5	neviem posúdiť
h)	šport	1	2	3	4	5	neviem posúdiť
i)	starostlivosť o parky a verejné priestranstvá	1	2	3	4	5	neviem posúdiť
j)	starostlivosť o detské ihriská a športoviská	1	2	3	4	5	neviem posúdiť
k)	služby pre seniorov	1	2	3	4	5	neviem posúdiť

6. Čo je podľa Vás najväčším problémom / čo Vám chýba v mestskej časti? (zakrúžkujte <u>maximálne 3</u> možnosti)

a) nedostatok parkovacích miest vo vybraných lokalitách m. č., (kde):.....
b) zlý stav miestnych komunikácií
c) zlý stav chodníkov, konkrétne.....
d) nedostatok možností trávenia voľného času pre deti (do veku 13 r.)
e) nedostatok možností trávenia voľného času pre mládež (14-20 r.)
f) čistota a stav verejných priestranstiev
g) bezpečnosť
h) odpadové hospodárstvo (zber a odvoz odpadov)
i) starostlivosť o seniorov
j) kolízne úseky pre chodcov (kde):
.....
k) iné.....

1/2

7. Zakrúžkujte maximálne 5 oblastí, na ktoré by sa mal sústrediť rozvoj v mestskej časti v nasledujúcich 7 rokoch:

a. rekonštrukcia a údržba miestnych komunikácií
b. rekonštrukcia a údržba miestnych chodníkov
c. udržiavanie čistoty verejných priestranstiev
d. výsadba novej a revitalizácia existujúcej verejnej zelene (kde): .....
e. odstránenie divokých skládok
f. rekonštrukcia predškolských zariadení
g. rekonštrukcia školských zariadení
h. zvýšenie kvality poskytovaných služieb pre seniorov
i. zlepšenie možnosti trávenia voľného času pre menšie deti (do 13 r.)
j. zlepšenie možnosti trávenia voľného času pre mládež (14 – 20 r.)
k. rozšírenie športovísk pre občanov v produktívnom veku dospelých (kde, akých): .....
l. rozšírenie sociálnych služieb (akých): .....
m. zvýšenie počtu kultúrnych aktivít
n. rozšírenie kamerového systému
o. modernizácia verejného osvetlenia
p. skvalitnenie zberu odpadov
q. statická doprava

8. Doplňujúce informácie k všeobecnému rozvoju mestskej časti
Na tomto mieste môžete popísať, ktorá rozvojová oblasť na území m. č. je ešte pre Vás dôležitá (napr. skvalitnenie a zvýšenie spolupráce so strednými školami či VŠ, podpora podnikateľských aktivít, vzťah k priemyselným podnikom sídliacim na území m. č., podpora vedy a výskumu a pod.).

VŠEOBECNÉ POZNÁMKY:
Na tomto mieste môžete popísať, čo by Vám skvalitnilo život v m. č. Bratislava – Nové Mesto a táto oblasť nebola spomenutá v dotazníku. Aká by mala byť m. č. Bratislava – Nové Mesto v roku 2020?

2/2

7.5 AKČNÝ PLÁN REALIZÁCIE PRO

Prílohu tvorí samostatný dokument.

7.6 KOMPLEXNÉ HODNOTENIE A ANALÝZA VÝCHODISKOVEJ SITUÁCIE – PLNÉ ZNENIE

Prílohu tvorí samostatný dokument.